

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
SEPTEMBER 21

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 727-953-6313; Fax: 727 286 8543; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIV Nr. 35 (5637)

2013. gada 21. septembris – 27. septembris

Amerikas latvieši Latvijas bērnu un ģimeņu atbalstam ziedo vairāk nekā divus miljonus ASV dolaru

Latvijas Bērnu fonda rīkotajā ceremonijā septiņām daudz bērnu ģimenēm Latvijā pasniegta Amerikas latviešu piešķirtas stipendijas. Tās tiek nodrošinātas iepriekš rūpīgi atlasītām daudz bērnu ģimenēm uz diviem gadiem sadzīves un bērnu izglītības gaitu atbalstam. Līdz ar šo pabalstu piešķirumu un papildus vairāk nekā desmit stipendijām augstskolu studentiem – bāreņiem un studentiem no daudz bērnu ģimenēm – Amerikas Latviešu apvienības „Sadarbība ar Latviju” (SAL) nozares sniegtā finansiālā palīdzība Latvijas daudz bērnu ģimeņu, studējošu bāreņu un bērnu grūtdieņu atbalstam

Latvijas neatkarības periodā būs pārsniegusi vairāk nekā divus miljonus ASV dolaru.

Septiņām daudz bērnu ģimenēm izsniegtos pabalstus ziedojuši Vašingtonā dzīvojošie Ināra un Jānis Apiņi. Savukārt studējošo bāreņu atbalstam piešķirtie līdzekļi nākuši no vairāku citu privātpersonu ziedojumiem un testamentārijiem novēlējumiem. „2012. gada beigās uz Latviju kopš programmas izveides nosūtītie „Drošā Tilta” pabalsti jau pasniegta divus miljonus ASV dolaru. Bet mēs skaidri apzināmies, ka šis palīdzības darbs ir jāturpina, jo nabadzība Latvijas daudz bērnu ģimenēs

joprojām ir liela. Tā jāturpina vismaz līdz brīdim, kad latviešu dzimstība Latvijā pārsniegs mirstību,” skaidro „Sadarbība ar Latviju” nozares vadītājs Ēriks Krūmiņš. „Mūsu kaimiņu tauta Latvijas ziemeļos – īgauņi to jau ir paspējuši. Vai latvieši spēj mazāk?” piebilst Ē. Krūmiņš.

„Sadarbība ar Latviju” ir pati jaunākā Amerikas Latviešu apvienības darbības nozare, kas tika izveidota pagājušā gadsimta astoņdesmito gadu nogalē. 1994. gadā tā par savu prioritāti izvirzīja palīdzības programmu „Drošais Tilts”, kuŗas mērķis, saskaņā ar nozares vadītāja teikto, ir bijis ārzemēs dzīvojo-

šo latviešu iespēju robežās sniegt atbalstu un palīdzību grūtibās nonākušām ģimenēm un bezvecāku bērniem Latvijā.

latviešu apvienības SAL nozare var sniegt, pateicoties Amerikas latviešu tiešiem mērķa ziedojumiem un tes-

Foto: Latvijas Bērnu fonds

„Operas sāgas” gaita

Beidzamo nedēļu notikumi ap Latvijas Nacionālo operu (LNO) sabiedrībā un visā valstī sakūlušas pamatīgas saputotas bangas.

5. un 6. septembrī notrišinājās vērienīgs un mākslinieciskā ziņā nenoliedzami spožs LNO nama 150 gadu jubilejas koncerts, ko pirmajā vakarā pagodināja kultūras ministre Ž. Jaunzeme-Grende,

kuriem Baltajā namā plānoja atlikt vēl uz nedēļu. Taču vājniece jau trešdienā ieradās darba vietā un parakstīja rīkojumu par LNO direktora Andreja Žagara atbrīvošanu no ieņemamā amata „sakarā ar uzticības zaudēšanu”, liekot nekavējoties atbrīvot darba kabinetu Operas namā.

Tai pašā laikā sociālajos tīklos izvērās kustība „Grende, atkāpies!”, kuŗā dažādu kultūras nozaŗu pārstāvji parakstījās, aicinot kultūras ministri demisionēt, uzsverot viņas neprasmī un nepiemērotību šim amatam. Savukārt citi, tostarp, mākslas augstskolu rektori un citu kultūras iestāžu vadītāji, arī Kultūras alianses pārstāvji pauda viedokli, ka nebūtu ieteicams mainīt ministri nākamā gada budžeta apspriešanas un pieņemšanas posmā. Spēja un impulsīvā Ž. Jaunzemes-Grendes rīcība bija sašķēlusī sabiedrību pretējās nometnēs.

Jau pēc divām dienām, 13. septembrī, Ministru prezidents Valdis Dombrovskis paziņoja, ka prasis kultūras ministres demisiju. Pieprasījums oficiāli parakstīts 16.,

bet no 17. septembra kultūras ministra pienākumus pilda iekšlietu ministrs Jānis Bordāns (NA).

Nacionālajā operā sākusi darboties atstādinātās ministres apstiprinātā valde, gan nepilnā sastāvā. Gan financiste Inese Eglīte, gan mūzikoloģe Daina Markova (trešais – komponists Artūrs Maskats savu kandidatūru pēc apstiprināšanas atsauc) jau Operas sapulcē uzrunājušas darbiniekus, apliecinādamas vēlēšanos turpināt iepriekšējās vadības darbu un īstenot sezonas plānus. No malas publiskā telpā atskan apgalvojumi, ka Operas valde divu cilvēku sastāvā nav tiesīga darboties, un Kultūras ministrija ir izsludinājusi konkursu uz valdes trešā locekļa vietu. Nerimstas arī atzinības izteikumi premjera izlēmībai, jo Jaunzeme-Grende ir pirmā ministre, kam savā ilgajā pieredzē Valdis Dombrovskis izteicis neuzticību.

Kamēr Nacionālā apvienība vēl joprojām debatē par notikušo, pati Jaunzeme-Grende nekavējas slavēt sevi: „Esmu bijusi priekšzīmīga ministre.” Taču Ministru prezidents no apvienības gaida priekšlikumus par jaunu ministra kandidātu. Kamēr Andrejs Žagars sola savu taisnību aizstāvēt tiesā, Operā ik vakaru notiek izrādes. Kultūras dzīve nav apstājusies. G.S.

bet otrajā – Ministru prezidents Valdis Dombrovskis, taču Valsts prezidents samilzušajā konflikta situācijā nolēma šos svētkus apmeklēt.

Nedēļa iesākās ar Ž. Jaunzemes-Grendes saslimšanu, un Ministru prezidents pārņemas ar ministri par noti-

Ē. Krūmiņš norāda, ka „jau daudzus gadus demogrāfiskais stāvoklis Latvijā ir bijis ļoti kritisks”, kas izriet no apstākļa, ka Latvijā nomirst un izceļo vairāk latviešu nekā piedzimst. „Cenšoties apturēt šo tendenci, „Sadarbība ar Latviju” nozare nodrošina rēgulārus ikmēneša pabalstus divu gadu garumā Latvijas daudz bērnu ģimenēm, bāreņiem un vecāku pamestiem bērniem – gan izdzīvošanai, gan izglītības ieguvei. Bērni ir vienīgie drošie latviešu tautas nākotnes un izdzīvošanas garantī,” uzsver Ē. Krūmiņš. „Šādu ikmēneša pabalstu piešķiršanu Amerikas

tamentāriem novēlējumiem, kas tiek administrēti un tālāk izplatīti Latvijā caur Latvijas Bērnu fondu”, skaidro SAL vadītājs. Izmantojot atsevišķus ziedojumu fondus vai piešķirumus, SAL nozare arī atbalsta nelielus speciālus projektus Latvijas lauksaimniecībā, izglītībā un cilvēktiesību aizsardzībā.

Plašāka informācija atrodama Amerikas latviešu apvienības mājaslapā: <http://www.alausa.org/lv/alas-nozares/sadarbiba-ar-latviju-nozare/vai-ari-rakstot-uz-e-pastu:alainfo@alausa.org> vai zvanot: +371 29123329.

Svinam Miķeļdienu!

Bostonas latviešu skolas bērni folkloras skolotājas Daces Micānes Zālītes (no kreisās) vadībā svinēja Miķeļdienas ražas svētkus

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usAbonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 139.00;
6 mēn. US \$ 80.00; 3 mēn. US \$ 48.00.Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklāmdevējs.

Redaktore: Ligita KovtunaTālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010**Administrātore ASV:** Rasma AdamsTālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543 e-pasts: rasma@laiks.us,
114 4th Ave NW, Largo, FL33770**Kanadas ziņas:** Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1**Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us**

ASV - Tālr. 727-953-6313, fax. 727-286-8543,

e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.

Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,

e-pasts - redakcija@laiks.us**LAIKS**596 Middlesex Ave
Metuchen, NJ 08840
laikdsr@aol.com
www.Laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet

www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 48.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 80.00
1 gadam.....ASV \$ 139.00

Gada abonenti saņems bez maksas:

- 1) sešus JAUNO LAIKS pielikumus;
- 2) gada beigās – nākamā gada Laika mākslas kalendāru

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$230.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$125.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$240.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements sešas avizes

Gadā.....ASV \$25.00

Kanadā gadā.....ASV \$30.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

LASĪTĀJU BALSIS**Universāls cilvēks**Saņemot kārtējo *Laika* numuru un to pāršķirstot, parasti vienu no pirmajām izlasu Franka Gordona sleju. Tās vienmēr interesantas, aktuālas, taisnīgas, ar autora aprbrīnojami plašo vērienu un vēstures zināšanām, netrūkstot arī humora izjūtai.

Izlasot 31. augusta – 6. septembra numura rakstu „Kas ir Franks Gordons?”, varētu vēl tikai teikt, ka Franks Gordons ir viens no tiem retajiem universālajiem cilvēkiem, kurā neskata ne tautību, ne rasi, bet kuŗa vārdi uzrunā humānāti.

Apsveicu godājamo Gordona kungu 85. mūža gadā un novēlu labu veselību un labu veiksmi, turpinot apgaismot lasītājus!

Teodors Lilienšteins**Pieminot un pateicoties**Izlasījusi sirsnīgo nekrologu (*Laiks*, Nr. 33), kuŗā EVK raksta par savu draugu Konstantīnu Svetecki, kas darbojies daudzās latviešu organizācijās, gribu pievienot arī savu cieņu un pateicību. Kamēr strādāju Latvijas Brīvības fondā par administrātoru (1982-1993), Konstantīns Sveteckis bija LBF pārstāvis Indianas pavalstī, bet galvenokārt darbojās Indianapolisē, piesaistot fondam daudz dalībnieku. Viņš bija atsaucīgs arī LBF īpašiem projektiem, kad pēc neatkarības atgūšanas LBF organizēja vienreizēju palīdzības akciju, atbalstot sabiedriskus pasākumus Latvijā, piemēram, Alūksnes ezera tīrīša-

nu, Valmieras ģimnazijas jumta atjaunošana u.c.

Bet nozīmīgākais, ko izdara LBF, – ar savu kapitālu financēja Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā un NATO 2004. gadā. Ja tagad pie daudzām atjaunotām baznīcām, muižām un pat pilim Latvijā redzams izkārts ES zilais karogs, tas ir arī trimdās latviešu, galvenokārt vecākās paaudzes nopelns. Viņi savu grūti pelnīto naudu iemaksāja Latvijas Brīvības fondā “Tēvzemes brīvības centienu sekmēšanai”. Viņi bija Latvijas istie patrioti, tāds bija arī Konstantīns Sveteckis, kas pašai dziedīgi strādāja, lai Latvija atgūtu neatkarību.

Paldies Konstantīnam Sveteckim, mūžībā aizejot, un atzinība visiem daudzajiem LBF dalībniekiem, kas, aizgājuši pirms viņa, neapzinādamies, cik daudz viņi darījuši Latvijas labā. Lai visiem vēlreiz cieņa un pateicība!

Valda Lēvenšteina**Cienītā Kovtunas kundze!**Lasot jūsu intervijas *Laikā* domāju, ka jums ir tāds darbs, ko nemaz nevar saukt par darbu, bet gan par interesantu ceļojumu, apskatot mūsu tagadējo kultūru un sabiedrību.

Es tagad centīšos kā Aina Rodriguez-Mataieteica intervijā – ēdišu maz, vingrošu daudz un nemitīgi trenēšu domāšanu.

Jānis R.**Precizēsīm dažus faktus!**Mazs labojums *Laiks* nr. 24 14. lpp. pie raksta “Sveicam simtgadnieci...”

Dzeņa ģimnazija bija tikai zēnu skola, tur gāja mācīties arī tie, kuŗi bija izmēģinājušies citās ģimnazijās. Varbūt kundze domāja Millera ģimnaziju?

“Studēt kulinārijas mākslu” jau nu gan Feldmanes kundzes Mājturības skolā nevarēja, bet apmeklēt un mācīties mājdarba kursos varēja. Vadītāja bija Feldmaņa kundze, kursi bija populāri – tur mācījās meitenes, mājasmātes, arī kalpones, kuŗas gribēja apgūt kaut ko jaunu.

Mājturības skola piedāvāja pusdienas, gatavoja lieliskus mielastus mājas viesībām, Feldmaņa kungs bija atbildīgs par grāmatvedību un atbildēja uz tālruņa zvaniem. Virtuvē valdīja tikai un vienīgi sieva.

Laika lasītāja E.C.**LATVIJA – 2013**Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīguar FINNAIR un citām lidfirmām no Ņujorkas,
Čikāgas un citām ASV pilsētām
* *Viesnīcas* * *Pasūtiet lidojumus internetā*
* *Latvijas "Extravaganza Tour"***VYTIS TOURS**40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTTOURS@EARTHLINK.NETWeb site: www.vytistours.com**IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU**

tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL**A. JANSONS**

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com**Atvainojamies!**Mūsu laikrakstā *Laiks* Nr. 34 tehnisku iemeslu dēļ netika ievietota pareiza RIGA VEN jaunā biroja kontaktinformācija.

Atvainojamies Inesei un Mārim Zaķim un mūsu lasītājiem.

Red.

Riga Ven Travel Inc.

CEĻJUMI AR KUGI!

Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!
Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis

Tālr.: 727-623-4666

6301 D Pelican Creek Crossing
St. Petersburg, Florida 33707E-pasts: rigaven@aol.com**Lasiet
tīmeklī!**www.laiks.us

Amerikas Latviešu mākslinieku apvienības (ALMA) saiets no 27. līdz 29. septembrim Katskiļos

Šis gads ir bijis bagāts ar lieliem un nozīmīgiem notikumiem. Latvijas vasara pagāja Dziesmu un Deju svētku skaņās; *Arsenāla* telpās bija skatāma vērienīgā izstāde „Latviešu māksla trimdā”, kuŗas veidošanā savu artavu deva arī ALMA; notika ar šo izstādi saistīta konference, kuŗā piedalījās lektori no dažādām valstīm. Rudens ir laiks, kad Amerikas latviešu māksliniekiem satikties, apmainīties ar domām, pastāstīt par pieredzēto un par nākotnē iecerēto. Saietā centrālās temas šogad būs scenografijas, animācijas, fotografijas un mākslas izstāžu nozīme un ietekme katra cilvēka dzīvē, kā arī to loma jaunatnes un pieaugušo izglītībā un izaugsmē. Galvenie lektori šoruden būs Pēteris Dajevskis un animatore Signe Baumanē.

Piektdienas vakarā iekārtosim telpas, iepazīsimies ar tiem, ar kuŗiem vēl neesam pazīstami, un aprunāsimies ar jau pazīstamajiem. L. Treija sniegs nelielu stāstījumu un vizuālo materiālu par izstādi „Latviešu māksla trimdā”, kā arī par konferenci Rīgā. E. Šturma pastāstīs par redzēto Rotko centrā Daugavpilī. Piedāvāsim arī nelielu ieskatu latviešu fotomākslas attīstībā. Ļoti gaidī-

Atpūtas brīdis starp lekcijām 2012. gada saietā

sim no pārējiem māksliniekiem stāstījumu par jaunumiem viņu radošajā dzīvē!

Sestdienas rītā notiks ALMA pilnsapulce. Pēcpusdienā būs veltīta scenografijai, animācijai un ar to saistītajām tēmām. Pēteris Dajevskis mūs iepazīstinās ar sava tēva Evalda Dajevska darbu izstādi, kuŗu viņš prasmīgi un veiksmīgi veidojis, par izglītojošo projektu veidošanu saistībā ar šo izstādi un to, kādā

veidā ar mākslas izstādēm, teātra scenografiju, mākslu vispār var palīdzēt jauniešiem un arī pieaugušajiem izprast laikmetu un vēsturiskos notikumus. Savukārt kopā ar Signi Baumanī mums būs vienreizēja iespēja noskatīties viņas jauno animācijas filmu *Rocks in my Pockets*, pārrunāt depresijas ietekmi mūsu sabiedrībā un katra individa dzīvē, kā arī uzzināt par pārvarētajām finānciālajām grūtībām filmas

tapšanas procesā un vēl daudz ko citu. Vakara daļā paredzēta ALMA biedru Ilmāra Rumpētera, Gerdas Rozes, Jāņa Annusa jauniznākušo grāmatu atvēršana. Būs iespēja pārskatīt un pārspriest izstādes „Latviešu māksla trimdā” izsmēlošo un iespaidīgo katalogu, kuŗa autore ir izstādes kurātores Dace Lamberga. Šajā reizē ir sanācis saietā likt lielāku uzsvāru uz scenografiju, zīmēto filmu un fotomākslu, tāpēc masku balles tematika būs saistīta ar tām. Visi ir lūgti ierasties savu mīļāko filmas varoņu, animācijas tēlu, teātra izrāžu lomu vai mākslas darbu tēlu tērpos, maskās vai raksturā. Saieta dalībniekus gaida ballēšanās, dzejas klausīšanās, uzdziedāšana, izsole un jautrs noskaņojums!

Svētdiena turpināsies ar ALMA biedru ziņojumiem. Sarma Liepiņa dos nelielu ieskatu ALA projektā par latviešu mākslinieku ASV darbu uzskaiti (2006-2013). ALA Kultūras nozares vadītāja

Līga Ejupe dalīsies ar savām domām un iecerēm, savukārt saieta dalībnieki varēs izteikt savus ieteikumus un jautājumus. Būs iespēja arī uzzināt par Pasaules Latviešu mākslas centra Cēsīs attīstību un jaunumiem.

Lūdzu vediet līdzī jaunus darbus, kuŗus varētu izlikt saieta mākslas izstādē!

ALMA biedri, kuŗi grib dalīties ar informāciju, ziņojumiem par izstādēm, jaunumiem, apspriežamiem projektiem vai arī, ja nepieciešama kāda tuvāka informācija, – lūdzu kontaktēties ar ALMA prezidenti Lindu Treiju (snukis1@yahoo.com). Informācija par saietu ir pieejama arī ALMA mājas lapā www.americanlatvianartists.org.

Uz drīzu un jauku redzēšanos Katskiļos (*Latvian Lutheran Camp, 231 Greenhill Rd., Elka Park, NY 12427*) no 27. līdz 29. septembrim!

Linda Treija,
ALMA prezidente

Gaidām Trio Šmite Kārkle Cinkuss Ziemeļamerikā

Krustu, šķērsu pār Ziemeļamerikas kontinentu Trio dziedātāji šoruden nesīs latviešu tautsdziesmas svētību. No Portlandes Oregonā līdz St. Pēterburgai Floridā, 15 pilsētās oktobrī mūsu tautsdziesma skanēs kā vēl nekad. Dziedās akadēmiski skoloti, tradīcijās iesakņoti, skatuviski rūdīti viesmākslinieki: vokālisti Zane Šmite, Kristīne Kārkle-Puriņa, Ivars Cinkuss un instrumentālists Edgars Kārklis.

Trio ansamblī veido pieredzējušas, Latvijas mūzikas aprītē labi pazīstamas personības. Taču kā profesionāla vienība šis Trio ir jauns. Tikai trīs gadi kopš pirmās uzstāšanās Vācijā, pirmā publicētā diska „Latviešu tautsdziesmas”. Pērnais gads iezīmējies ar turneju Austrālijā un otro ierakstu „Gaviles”.

Zane šīm dziesmām velta sevi visu – savu mīlestību, cieņu un savu mūža darbu. Jaunībā sadziedādāmās ar raibu folkentuziastu loku; briedumā pievērsdamās etnomūzikoloģijas studijām Mūzikas akadēmijā, kļuvusi par tautas mūzikas pētnieci un pedagoģi. Savukārt Ivars savieno klasiskā diriģenta nopietno lomu un pārmaiņus paša skanīgās balsis izmantojumu senatnes izteiksmē. Kristīne ar Edgaru toties jau no bērnu dienām ieaugusi tautsdziesmā, sekojot savā dzimtā lolotām tradīcijām un izkopjot tās tālāk.

Trio sniegumu atzīst kā kritiķi, tā klausītāji. Lūk, daži citāti no vērtējumiem, kas izteikti ārzmēs! Mūzikas kritiķis Vācijā: „Eksotika tradicionālajā!”; Austrālijas latviešu laikraksts:

“Pasaules līmeņa priekšnesums!”; folkloras ansambļa “Sudrabavots” līdzdalībnieks Vašingtonā: “Šie dziedātāji veido folkloristisku jaunradī, kā patiesi dabisku variāciju senām dziesmām”; Ņujorkas koriste, koklētāja: “Trio ir superīgi, nevaru vien sagaidīt.”

Turneja prasīs daudz spēka no dziedātājiem, tā būs sarežģīta rīkotājiem. Lielā mērā tā būs iespējama, pateicoties dāsnajam

vēstniecība Rīgā. Savā *facebook* klāstā vēstniecība dižojas ar Trio dalībnieku attēlu pēc vīzu saņemšanas konsulatā. Ar vēstniecības atļauju pievienojam minēto uzņēmumu šim rakstam.

Noslēgumā Ivara Cinkusa pārdomas par Trio būtību un priekšā stāvošo Amerikas braucienu. “Tautas mūzika ir saknes, bez kuŗām nevar izveidot kulturālu lapotni! Tautas mūzika ir nebeidzams latviskuma iedvesmas

No kreisās: Ivars Cinkuss, Kristīne Kārkle-Puriņa, Zane Šmite, ASV vēstniecības Konsulārās nodaļas pārstāve Linda Galdiņa un Edgars Kārklis

Latviešu fonda atbalstam. Liels skaits Fonda dalībnieku nobalsoja par TILTA organizācijas iesniegumu ar lūgumu izkārtot apjomīgo turneju. Balsotāji novērtējuši Trio nozīmi latvietības vairošanai ārzmēs, kā arī pašu baudai gaidāmajos koncertos. Trio vērtību atzinusi arī ASV

avots! Ziemeļamerikas koncertbrauciens Trio karjerā ir līdz šim visgaŗākais. Grūtākais un skaitākais būs pārliecināt daudzus tautiešus ASV, ka tautas mūzika ir dzīva tradīcija un tāpēc vienmēr mūžīga.”

Uz redzēšanos koncertos!
Maruta Kārkle

LAIKS 2014
MĀKSLAS KALENDĀRS
PIE LATVIJAS UPĒM

**LAIKA mākslas kalendārs 2014
ceļā pie jums!**

LŪDZAM IEVĒROT:

- Spiestuve izsūta tikai VIENU kalendāra eksemplāru katram LAIKA abonentam,
- LAIKA kalendārus PĀPILDUS var pieprasīt, pasūtīnot LAIKAM pēc adreses:
Rasma Adams 114 4th Ave NW, Largo, FL33770.

**Pa tālruni pasūtīnājumus NEPIEŅEMS!
Pasūtīnot kalendāru, iesakām lietot kalendāram pievienoto kuponu.
Čeku rakstīt uz Laiks, Inc.**

2014. gada kalendārs: gab. X US \$18,00

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$3,00;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi \$1,50

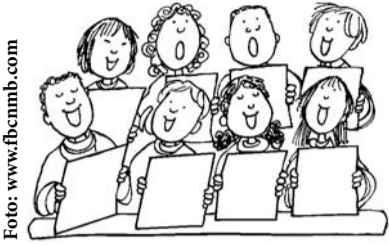
Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

Ņujorkas latviešu kora rosīgā darbība un sadarbība

Ņujorkas latviešu koris diriģentu Andreja Jansona un Lauras Padegas Zamuras vadībā atsāka mēģinājumus svētdien, 8. septembrī Ņujorkas latviešu ev. – lut. draudzes Jonkeru baznīcā. Korā darbība šī gada pēdējā ceturksnī būs galvenokārt veltīta divu koncerta programmu sagatavošanai: Latvijas Valsts svētku koncertam Ņujorkā sestdien, 16. novembrī, un Adventa koncertam svētdien, 8. decembrī. Abi koncerti notiks Jonkeru baznīcā.

Valsts svētku koncertā koristi

dziedās Imanta Mežaraupa kantāti "Sērdienītes dziesma" kā veltījumu komponista piemiņai un divus Bruno Skultes skaņdarbus – "Ganiņš biju" un kantāti "Dziesmu vairogs" ar baritona solistu Ivaru Stoninu. Adventa koncertam koris iestudēs Kārļa Lāča jaundarbu "Ziemsvētku kantāte" un vēl divas kantātes – Selgas Mences "Ziemsvētku zvani" un Jāņa Lūsēna "Ziemsvētku kantāte."

Šovasar Ņujorkas latviešu koris sadarbojās ar Dobeles jaukto kori "Sidrabe" (diriģenti Jānis Zirnis un Jānis Kokins) un ar Dobeles Valsts ģimnazijas jaukto kori "Sadziedis" (diriģents Raimonds Bulmers). Visi trīs kori sniedza koncertus Dobelē un Rīgas Latviešu biedrības namā. Dobelnieki pirmoreiz iepazinās un sadziedājās ar Ņujorkiešiem, Ņujorkas latviešu kora gadskārtējā "Pa-

vasara koncertā" 2012. gadā Katskiļos.

Arī šogad Katskiļu koncertā un Ņujorkas latviešu kora dziedāšanas nometnē piedalījās koris no Latvijas – Rīgas Biznesa skolas koris (diriģents Gints Cepleniņš). Piedalījās viesu koris no Montrealas – latviešu koris "Atbalss" un atsevišķi dziedātāji no Klīvlāndes, Otavas un Toronto – kopā 106 dziedātāji no visām paaudzēm. Apvienotais koris iepriecināja kuplo apmeklētāju saimi, skaņīgi dziedādams galvenokārt tautas un oriģinālas dziesmas no Vispārējo XXV Dziesmu svētku kopkora programmas. Koncertu ievadīja kamerorķestris, raiti spēlējams Māra Kristapsona "Alora" autora vadībā.

"Atbalss" kora diriģents Andrejs Vītols iejutīgi novadīja koristus Ā. Šķepasta dziesmā

"Ligo"; Laima Veide bija izteiksmīga soliste. Laura Padega Zamura izveidoja bagātīgu kora skanējumu I. Rupaines dziesmā "Saulē brīdā rudzu lauku"; Lailas Liepiņas *Southard* soprāns dzidri skanēja solo partijā ar Brigitu Alku pie klavierēm. Gints Cepleniņš izjusti diriģēja R. Tigūļa dziesmu "Dod, dieviņi" ar Noras Ikstenas vārdiem; Sarmas Dindzānes Vansentas un Elīnas Rubezes solo dziedājumi, kopā ar Jura Ķeniņa čella spēli, skaisti izcēla dziesmas dziļi emocionālo raksturu. Tāpat kā XXV Dziesmu svētkos, šī dziesma bija jāatkārto. G. Cepleniņa vadībā, koristi līdzsvaroti atskaņoja L. Ritmanes pacilājošo "Dziesma pacelsies" ar A. Ritmaņa vārdiem. Koncerta otrā daļa iesākās ar R. Skultes gaišo "Ligo saule vakarā" un turpinājās ar B. Skultes "Ganiņš biju" Andreja Jansona vadībā. Koristi

to dziedāja ar pilnu atdevi kokļu ansamblī, flautas un sitamo instrumentu pavadījumā. Kamerorķestri spēlēja: Lalita Saliņa – flauta, Silvija Grendze, Laura Padega Zamura – vijoles, Silvija Kristapsona, *Kely Ralston* – alta vijoles, Juris Ķeniņš, Tālija Kristapsona – čelli, *Matthew Guse* – kontrabass, Brigita Alka – klavieres un Māris Kristapsons – sintezators. Kokļu ansamblī mūziķi: *Krystina Bayer*, Sarma Dindzāne Van Sant, Silvija Grendze, Dagmāra Lapiņa, Laura Padega Zamura, Māra Zālīte un Krista Zamura.

Var tikai priecāties, ka Ņujorkas latviešu koris degsmīgi turpina savu kultūrāli nozīmīgo misiju – iestudēt un atskaņot laikmetīgo un tradicionālo latviešu kormūziku veiksmīgā sadarbībā ar latviešu koristiem no ASV, Kanadas un Latvijas!

Dace Aperāne

Jaunajā mācību gadā ASV darbību atsāk 16 latviešu skolas

Atsākoties jaunajam mācību gadam, savu darbību pēc vasaras atvaļinājuma ASV atsāks 16 latviešu sestdienas/svētdienas skolas, kuŗas māsās ap 500 latviešu bērnu un kuŗas vairāk nekā 60 gadus pēc to dibināšanas turpina pildīt centrālu lomu latviešu valodas un kultūras uzturēšanā Amerikas Savienotajās Valstīs.

ASV darbojošās latviešu sestdienas un svētdienas skolas ir Amerikas latviešu pašorganizācijas rezultātā izveidotas latviešu izglītības iestādes, kuŗas latviešu izcelsmes bērni papildus mācībām vispārīzglītojošās skolās apgūst latviešu valodu un kultūru, Latvijas vēsturi, ģeogrāfiju, folkloru u.c. priekšmetus. ASV darbojošās latviešu skolas nodibināja Otrā pasaules kara rezultātā uz ASV emigrējušie latvieši, nodrošinot latviešu valodas un

kultūras uzturēšanu otrajā, trešajā un pat ceturtajā emigrācijas latviešu paaudzē. Pēdējos gados latviešu skolās ASV arvien vairāk sāk piepulcēties neseno Latvijas izceļotāju atvases. Papildus latviešu sestdienas un svētdienas skolām ASV darbojas arī divas vasaras vidusskolas – Gaŗezers un Kurša, kuŗas šogad pieredzējušas skolēnu skaita pieaugumu salīdzinājumā ar iepriekšējo mācību gadu.

Koordinējot un atbalstot latviešu skolu darbību ASV, Amerikas latviešu apvienības (ALA) Izglītības nozare regulāri rīko latviešu skolu pārziņiem un skolotājiem domātas tālākizglītojošas konferences un seminārus, veic Amerikas latviešu skolēnu zināšanu pārbaudījumus un organizē latviešu skolu beidzēju izglītojošos ceļojumus uz Latviju. ALAs Izglītības nozares vadītāja

Andra Zommere jaunā skolas sākumā sveic visus skolotājus, skolēnus un vecākus un izsaka pateicību visiem, kas palīdz uzturēt latviešu skolu infrastruktūru ASV: „Paldies visām

draudzēm un biedrībām, kuŗas atbalsta skolas, dodot telpas vai līdzekļus. Paldies skolotājiem, kas velta savu laiku, audzinot mūsu jauno paaudzi. Un paldies vecākiem, kas piedalās skolas

dzīvē, bagātinot savu bērnu pieredzi.”

Amerikas latviešu apvienības Izglītības nozares vadītāja A. Zommere priecājas, ka šobrīd beidzot ir jūtams arī aktīvs atbalsts no Latvijas valdības iestādēm, sevišķi Latviešu valodas aģentūras (LVA), atbalstot latviešu skolu darbību ārpus Latvijas. Papildus Latviešu valodas aģentūras sniegtajam atbalstam Amerikas latviešu skolotāju konferences rīkošanai šī gada oktobrī, šoruden LVA un Pasaules brīvo latviešu apvienība nosūtījusi katrai latviešu skolai ASV savu izdoto grāmatu dāvinājumu.

Plašāka informācija par latviešu skolām ASV atrodama Amerikas latviešu apvienības mājas lapā: <http://www.alausa.org/lv/alas-nozares/izglitibas-nozare/> vai arī rakstot uz e-pastu: alainfo@alausa.org vai zvanot: +371 29123329.

Bostonas latviešu skolas bērni āra nodarbībā

Dzīves ceļš 100 gadu garumā

Nav daudz to, kuŗi var svinēt savu 100 gadu jubileju. Šiem izredzētajiem cilvēkiem jubilejas svinēšana ir citāda nekā parasti, jo nav vairs vienaudžu un līdzgaitnieku, kas varētu būt viesu pulkā; viņiem galvenokārt jākavējas atmiņās kopā ar tiem apsveicējiem, kuŗi atceras viņus nozīmīgajā dienā.

Šā gada 2. septembrī Floridas St. Pētersburgā balerīnu Tatjanu Vesteni Ziediņu viņas 100. dzimšanas dienā apsveica viņas tuvākās paziņas, pārštāves no vietējās latviešu luterāņu draudzes, lai atmiņās izstaigātu jubilāres dzīves gaitas gadsimta garumā. Un tās bijušas tiešām neparastas!

Tatjana, miļāk – Taņa, piedzima 1913. gadā Sv. Pēterburgā, cariskajā Krievijā, Smitu ģimenē, kuŗā tēvs bija latvietis, māte – krieviete. Pirmos gadus viņa pavadīja pie vecmāmiņas Krievijā, bet 1920. gadu sākumā

tēvs meiteni pārveda uz Latviju, kur viņš strādāja par grāmatvedi, bija vienīgais pelnītājs un arī meitas audzinātājs. Māte slimoja ar tuberkulozi, daudz laika pavadīja Šveices sanatorijās, kas prasīja lielus līdzekļus. Dzīve nebija viegla. Bija jārūpējas arī, lai Tatjanu nepiemeklētu mātes liktenis un lai viņa nenaslimtu ar tuberkulozi. Tēvs bija pārliecināts, ka Taņai ir jāvingro, lai uzturētu veselību, un meitene tika sūtīta baleta skolā. Taņa pati atceras, ka, lecot pa vecajām dēļu grīdām operā, putekļi vien griezušies, kas nevarēja būt sevišķi veselīgi plaušām, tomēr viņa nenaslima.

1925. gadā Latvijas opera angažēja baleta solisti un baletmeistari Aleksandru Fjodorovu no Ļeņingradas Marijas teātra, kuŗa Rīgā nodibināja pati savu baletskolu, un Tatjana kļuva par vienu no viņas skolniecēm. Trīsdesmitajos gados latviešu

balets jau varēja lepoties ar tādām baleta zvaigznēm kā Edīti Pfeiferi, Mirdzu Griķi, Annu Priedi un Tatjanu Vesteni, kā viņu vairāk pazīst kopš 1936.

Tatjana Vestene Ziediņa

gada, kad Tatjana apprecējās ar operas vijolnieku, koncertmeistaru Kārli Vestenu. Šai laikā

jaunās baleta zvaigznes mirdzēja ne vien uz Latvijas Nacionālās operas skatuves, bet baletmeistara Osvalda Lēmaņa vadībā viesojās Eiropas lielpilsētās, kur

tika uzņemtas ar sajūsmu.

Tuvojoties Otrā pasaules kara beigām, Tatjana, tāpat kā daudzi

latvieši, devās bēgļu gaitās uz Vāciju un pievienojās šeit jaun dibinātajam Latvijas baletam, kas uzstājās ne tikai bēgļu nometnēs, bet sniedza priekšnesumus arī vācu un sabiedroto mākslas cienītājiem. Vācijā Tatjana iepazinās ar Dr. Visvaldi Ziediņu. Tiklīdz bija iespējams Vāciju atstāt, abi pārcēlās uz dzīvi ASV. Tatjana turpināja dejot arī šai zemē un atvēra pat savu baleta skolu Binghamtonā, Ņujorkas pavalstī. Amerikā viņa ar Dr. Ziediņu salaulājās un pārcēlās uz Illinojas pavalstī, kur Dr. Ziediņš atvēra privātpraksi. Tur, kopīgi strādājot, Ziediņi nodzīvoja līdz pagājušā gadsimta astoņdesmitajiem gadiem, bet tad, pēc pensionēšanās, pārcēlās uz dzīvi Florīdā, St. Pētersburgā. Šeit arī noslēdzas neparastais bagātās dzīves aplis, kuŗš bija iesācies Krievijas Svētajā Pēterburgā.

Atvadišanās

Kā vēl labāk pieminēt cilvēku, kas dzīvoja mūzikai, ja ne atskanojot viņa paša darbus? Bez liekas runāšanas, bez fotografijām zelta rāmjos, bez patosa. Tikai tīra, plūstoša mūzika, no viena

gada 1. septembrī īpašā svētbriķī viņu pieminēja Filadelfijas Sv. Jāņa draudze, kurā ilgus gadus viņš, kopā ar savām vijoli spēlētājām jaunākajām māsām Daigu un Līgu, dievkalpojumu

bagātināja atkal un atkal ar ērģeļu un klavieru spēli, ar kori, ar solistu izkaiššanu pa visu dievnamu sadziedāšanās nolūkos, ar savu īpašo „es”.

Sanākušie 125 Imanta talanta cienītāji, arī vecākais brālis Jānis skaistā svētdienas dienā baudīja ne tikai mācītājas Ievas Dzelzgalves izjusto nelielo garīgo ievadu, bet arī plašu klāstu viņa visa veida kompozīciju, tai skaitā reliģiskas ievirzes darbus (elēģijas, korāļus), tautasdziesmu apdares un dziesmas ar dzejnieku tekstiem. Nodziedātie vai nospēlētie 22 ļoti atšķirīgie darbi dažādu mākslinieku izpildījumā tomēr salējās vienā burvīgā veselumā, par ko jāpateicas koncerta daļas organizatorei, Imanta daudzgu Starptautisko latviešu jauno mūziķu nometnes līdzgaitniecei Dacei Aperānei. Koncertu kuplīnāja instrumentālisti – ērģelnieki

Mudīte Pizzini un Edgars Zālite; flautistes Laila Ganserte un Ilona Kudiņa; čelliste Linda Aļle-Murphy; pianiste Ieva Carucci; vijolnieki Augustins Tighe, Kirils Tighe, Aija Tighe – un vokālisti –

soprāni Gunta Plostniece un Silvija Augstroze un mecosoprāns Laila Saliņa. Īpaši gribas izcelt ļoti veiksmīgo Ilonas Kudiņas flautas saspēli ar jau sen ierakstītu *Kolibri* dziesmu „Tu māsiņa, es māsiņa”,

Foto: Andris Grundē

No kreisās: Austras Mežaraupa, Daiga Mežaraupa un Līga Mežaraupa

skaņdarba uz nākamo, kā arvien pieaugošs vilnis vēloties uz priekšu un visam pāri.

Tāds bija komponista, diriģenta, un mūzikas pedagoga nelielā Imanta Mežaraupa mātes Austras īpatnējais redzējums mūzikālajam piemiņas svētbriķim. Un iespaidīgā virkne mākslinieku, kuri nāca talkā no tuvām un tālām vietām, lai šo iedvesmojošo redzējumu īstenotu, liecina par to, cik iemīļots bija Imants savu līdzgaitnieku vidū.

Filadelfietis un vēlākais rīdzinieks Imants Mežaraups, kas Jāņu laikā tika aizsaukts mūžībā, ir jau pievienojies saviem tiešajiem priekštečiem un senākajiem senčiem Tunkeļu kapos pie Aknīstes, novadā kurā mīt ne tikai Meža, bet arī Kalna, Sila, un daudzi citi „-raupi”. Bet 2013.

Foto: Andris Grundē

Koncerta dalībnieki

Foto: Andris Grundē

Laila Saliņa, mecosoprāns

kā arī Lailas Saliņas pacilājošo solo dziedājumu, ko viņa pēc vajadzības spēja burvīgi saliedēt ar otru solisti Guntu Plostniece. Arī pati draudze, kā latviešiem galugalāpatīk, dabūja izdziedāties divus Imanta korāļus – „Sauli lūdzu sirdi savā” un „Zvaigzne, kurā veļos.” Kulminācija nāca īsi pirms beigām, kad divas tautasdziesmu apdares nodziedāja Ralfa Augstrozes diriģētais kamerkoris „Auseklis”, tad Guntas Plostnieces diriģētais Filadelfijas latviešu koncertkoris (kuram pievienojās no Sietlas atbraukušās Daiga un Līga) ar divām dziesmām, kurās varētu dēvēt par „heroiskām”, un pēc tam pati vīrsotne – Latvijā ieskaņotais 2008. gada darbs „Alleluja korim un orķestrim”.

Paldies, Imant, ka esi mūs tik bagātīgi apdāvinājis!

Sandra Milevska

Pirmā pusnedēļa 3x3 Gaŗezera

Šogad 3x3 nometni Gaŗezera atklāja 11. augustā ar iepazīšanās vakaru, un pirmdien, tūlīt pēc karoga uzvilšanas un brokastīm sākās ievirzes un nodarbības. Gaŗezera 3x3 nometnē ir bagāts ieviržu klāsts: trimdas vēsture, rokdarbi, latviskā virtuve, ādas apdare, latvju rakstu kompozīcija, folklorā, mākslas pašdarbība, stikla apdare (vitrāža), rotu kalšana, podniecība un kokgriešana. Viena no ikgadu grūti atrisināmām problēmām ir izgudrot, kurā ievirzī izvēlēties, jo parasti ir vairākas ievirzes, kurās gribētu piedalīties, bet dienā trūkst laika. Nometnē tiek domāts par visām paaudzēm, jo šogad nometnē piedalās astoņas trīs paaudzju ģimenes. Mazlāciņš bērnu vecums ir no 2 mēnešiem līdz 5 gadiem, bet 1/2 x 1/2 grupā ir piemērotas nodarbības bērniem no 6 līdz 12 gadiem. Pieaugušie nometņu dalībnieki ir dažādādos vecumos, ieskaitot nometņotājus ar dižciltīgiem gadiem – 80 un pat 90 gadus vecus.

Katrs, kam ir vēlme pavadīt vienu nedēļu latviskā vidē, te var atrast domubiedrus un nodarbības. Ne jau velti Maijai Zaeskai, 3x3 nometnes vadītājai, patīk citēt Valtera Nollendorfa novērojumu: „3x3 ir mūžīgais jaunības

un atjaunošanās avots”.

Lai apgūtu visu, kas 3x3 nometnē notiek, nav daudz laika, kad atvilkt elpu. Pēc rita un pēcpusdienas ievirzēm, pirms vakariņām ir tautasdziesmu dziedāšana pie Sēnītēm, kur visi tiek gaidīti. Ir arī iespēja mācīties spēlēt kokli. Tad nāk vakariņas, kur ir iespēja pārrunāt iegūtās zināšanas, kā arī neveiksmes un veiksmes, kas piedzīvotas, cenšoties pagatavot kādu rotu, kokgriezumu, podu, ādas izstrādājumu, rokdarbu vai ko citu. Pēc vakariņām notiek rotaļas un spēles.

Nometnes vadība ir sagatavojusies uz visu. Piemēram, pirmdienas vakarā, kad bija lietus un nevarēja noturēt šķēršļu gājieni ārā, tas notika Kronvalda zālē. Šķēršļu gājieni vadīja Larisa Kaļiņa, tā tema bija „Cieņošāns pie saules meitām un saules meklēšana”.

Pēc vakara nodarbībām ieinteresēti nometņotāji varēja turpināt baudīt kopības sajūtu „nikšanas telpā”. Tas ir labs pasākums Gaŗezera. „Saulgriežu” ēkā, attālkā no citām naktsmītnēm, var dziedāt un spēlēt līdz rīta ausmai, netraucējot citus nometņotājus, kuri vēlas nakts atpūtu. Šogad mūziķu netrūka – spēlēja akordeonus, ģitaru, dulcimeru,

kontrabasu, stabuli un vijoles. Netrūka arī dancotāju, dančos grīda vien noribēja. No „nikšanas telpas” grūti šķirties, bet, protams, katrs zina, ka nākamajā rītā īsi pēc septiņiem skaļrunis modinās ar tautas mūziku un ziņos, ka laiks ir celties un gatavoties dienas nodarbībām.

Otrdiena pagāja raiti un vakara programmā Valters Nollendorfs savā runā apvienoja vairākas

zīstama, bet, klausoties, kā viņš lasa savus dzejoļus, var izjust spēju izteikt vārdus dzejiskā formā, kas atspoguļo dziļi pārdzīvotas jūtas.

Trešdienas vakara programmā folkloristi no Latvijas Iveta un Vidvuds Medeņi stāstīja par „Svētku svinēšanu, Saulgriežiem, mums”. Bija ļoti interesants pārskats, ar uzskatāmām slīdītēm un dziesmām. Ar savu dinamisko

temas: „Okupācijas mūzejs, Rīga un dzeja”. Šī bija iespēja visiem dalībniekiem dzirdēt ne tikai par Okupācijas mūzeju, bet arī Nollendorfa dzejoļus. Viņa spēja saistīt publikas interesi ir labi pa-

u jautro pieeju Iveta Medene deva daudz padomu latviešu svētku rīkošanai, stāstīja par to nozīmi ikdienas dzīvē. Runājot par veļu laiku, viņa pastāstīja par vairākām tradīcijām, kurās var

savest paaudzju kopā. Piemēram, kad visa ģimene, ieskaitot jaunākos ģimenes locekļus, ir sanākusi pie galda pieminēt aizgājušos, var atkārtot un iemācīties senču vārdus un tādējādi izjust saites ar savu pagātni. Medene arī atgādināja, ka mums katram ir iespēja iegūt daudz zināšanu par svētku tradīcijām, lasot tautasdziesmas.

Trešdien iznāca 3x3 nometnes avīze „Greizie rati” – veselas 12 lapaspuses ar krāsainām bildēm. Visi nometņotāji bija aicināti iesniegt rakstus, bet par to sakošanu gādāja redakcija: Maira Bundža, Sāmuels Knochs III, kā arī fotografe Dzidra Tropa. Avīzē ir nometņotāju apraksti par ievirzēm un nodarbībām, kurās tie piedalījās, tie dod lasītājiem iespēju uzzināt to, kas notiek citās ievirzēs. Avīzes var apskatīt www.3x3.lv sadaļā 3x3 Gaŗezera.

Tiktāl par 3x3 nometnes pirmajām trim dienām. Vēl stāv priekšā ugunsakars vakars ar nometņotāju pašu sagatavotiem priekšnesumiem, filmu vakars un noslēguma vakariņas ar atvadu programmu. Būs izstāde, kurā varēs apskatīt 3x3 nedēļas laikā radītos darbus dažādās ievirzēs. Turpinājums sekos.

M. S.

Vecmāmiņas stāsts

Šī stāsta varone Oma – *Silva Gīta Zariņa, dzimusi Pankare, aizgāja mūžībā aizvadītajā vasarā, 14. jūlijā. Viņa dzimusi 1935. gada 12. janvārī Rīgā. Un šo stāstu vēstīja viņas mazmeita Sasha.*

Years ago when I was in high school, Oma shared this story with me.

In August, 1944, Oma's life turned upside down. She was living with her mother, who I knew as Mucita, and her sister Duda in the outskirts of Riga, Latvia. She had no idea that she was living only five blocks from her future husband's house.

Her father had been drafted in the Latvian legion of the German army. The Soviet armies were closing in to the south and east. The Gulf of Riga was more and more threatened by the Soviet submarines. Mucita and three of her sisters decided it was safer to chance the submarines and to go to Germany rather than to stay in Latvia under Soviet occupation. Oma, Duda, and Mucita boarded a refugee ship to Germany along with Mucita's sisters Alida, Erna, and Aleksandra and Oma's cousin Elga. They had to say goodbye to their mother and two other sisters Marta and Elvira. Looking back Oma realized how hard this must have been for Mucita and her family. For three years, they did not know what happened to each other; correspondence with people in Latvia under Soviet occupation did not start until 1947.

The ship was very crowded with refugees and the only place left for them was the floor of a lower deck. Oma didn't know that units of the Latvian Legion 15th Division were on the ship on their way to Germany for refitting and additional training, so it was a great surprise when one of the soldiers turned out to be Aleksander Pankars, Oma's father.

This surprise made the day and a half cruise very pleasant, full of hugs, kisses, and sitting on laps. Even the air-raids did not scare Oma. Unfortunately when they arrived they had to part ways and Oma, Mucita, and Duda went to a camp for refugees.

They were in this first camp for two weeks and it was terrible, but it sounds like a camp Opa was in in Frankfurt. The wooden barracks had rooms that housed approximately forty people, both men and women. The walls and the two high bunk beds were full of bed bugs. Everyone was constantly deloused by being sprayed with DDT to keep them free of body lice, but nothing could kill the beg bugs; they were terrible at night. The toilet facilities, if you can call them that, consisted of a barrack with a large hole in the middle. It's a good thing they were only there for two weeks. Oma was a child and her mother protected and cared for her and her sister, but no one

can imagine what Mucita had to endure.

Oma, Duda, Mucita, Aunt Alida, and Elga were transported to a foreign workers camp about 40 miles east of Hamburg. This camp again consisted of wooden barracks, but with only 17 to a room. The beds were again bunk beds, but they had straw mattresses. Oma didn't remember bed bugs being a problem, but lice were, especially with Oma's thick hair. The food came from a common kitchen, but Oma did not remember

the air-raid.

Fortunately, this camp was far enough west that they were able to stay there until the end of the war on May 8th, 1945. New Year's Eve, 1944, was a happy occasion. Oma's father had been able to get leave from his unit to spend time with them. Unfortunately this was the last time she saw her father because he was killed in action in February. However, fate is fickle. Her father's death may have saved her mother's life. When Mucita was notified of the death

was sure that she would never see him again. He was 18 and going to Michigan and she was 16 and going to Nebraska. Upon parting, Oma gave him her silver Latvian "Namejs" ring, which he still has today.

Oma's family arrived in Nebraska where they had an American sponsor, but their sponsor was very nice and did not hold them to the one year of servitude as long as they had somewhere to go and could survive. So in August 1951, they moved to Detroit where Aunt

grilled cheese better than Oma! I remember one time, when I was in the fifth grade and my parents went away for their fifteenth anniversary, we stayed with Oma and Opa and Laura and Stacy came to spend the weekend as well. This was the one time I didn't do my best job on my homework and since I was such a perfectionist when it came to my homework, my teachers noticed. But what could I say, we were just having way too much fun! When they heard why, my parents and teachers just laughed at me.

One of my favorite parts about playing at Oma's was that we never had to clean up the toys in the basement and she had a lot of them. A favorite for all four of us was the Super Nintendo. I'm pretty sure my brother and Laura could beat Super Mario Bros 3 in one sitting now after logging so many hours when they were younger.

As we got older, we didn't spend the night as much. I'm not sure all four of us could still fit in the bedroom, but we still spent a lot of time with Oma and Opa. In 2003, Oma taught me how to crochet. I made a hanger cover! I'm not very good at those types of crafts so that is still all I can make! I really wanted to make an Afghan blanket like Oma used to make for all of us, maybe some day I still will.

Growing up, we always celebrated holidays with Oma's mother and her sister's family and we still celebrate with Duda's family today. A favorite at all family gatherings was always the "pirāgi". Mucita always made them. I'm pretty sure she made them until the day she died. She would make them for gatherings and she would also make bags of them and freeze them for everyone to take home. After Mucita died, Oma started making them and she taught me and Stacy as well. I am so glad that I know how to make them, but I have no idea how Mucita made so many. They are not easy to make! And of course, I always pull out the ones that burst open for Opa since those were the only ones Oma would allow him to eat before the family gathering.

Everyone tells me I look exactly like my Oma, especially when we were kids. And I really do! If the clothes from the 90s weren't so different from the clothes from the 40s, you might get our pictures mixed up. I always loved hearing that I looked like Oma. Oma taught me so many things and I have so many stories that I wanted to share today, but I didn't think everyone wanted to be here all night, so I had to narrow it down. I miss her so much, but I also know that my cousins, my brother, and I are so lucky to have had such a great grandmother.

**Katerina Zariņa,
mazmeita Sasha**

being hungry; maybe it was because Mucita gave her part of her portions. The bathrooms were still separate, but at least they were modern flush bathrooms. This foreign workers camp was for the ammunition factories nearby and all adults had to work there. Mucita and Aunt Alida worked the night shift in the factory,

of her husband, she was granted two weeks of bereavement leave from her job. On the first night of her leave, Aunt Alida decided to be sick and not go to work either. That night the air-raid bombs hit and destroyed the air raid shelter that Mucita and Aunt Alida were assigned to and had used during past air raids.

Alida lived. Shortly after arriving in Detroit, Oma went on a Latvian church boat outing where she met Opa again. Five years later they married on September 2, 1956. They had three kids between 1957 and 1962, - Edgar, Anita and Erik. In December 1959, they bought the small house in Westland where Oma lived the rest of her life and Opa still lives today. Oma spent the next 24 years raising her children and creating a nice home for them. One of her hobbies was her beautiful garden. In 1986, Oma's first grandchild, Laura was born shortly followed by her sister Stacy, me and my brother Zak.

Over the next 14 years, Oma and Opa enjoyed traveling, including three visits back to Latvia in the late 1990s, but of course they also enjoyed being the best grandparents.

One of my favorite things to do as a child was to spend time with my cousins at Oma and Opa's house. For years, all four of us would spend a night at Oma and Opa's right before school started in August. And of course we would always stay longer than we had originally planned. Oma would set up our sleeping bags in the bedroom and she would always make her famous grilled cheese sandwiches. No one can make

Sasha and her sisters and brother spending a night at Oma's

which left Oma's thirteen year old cousin Elga in charge of her and Duda. At night when the air-raids sounded, she was supposed to take them to the air-raid shelter, but Oma was such a sound sleeper that several times Elga could not wake her and left her in her bed during

After the war ended, Oma and her family became displaced persons and Oma spent the next six years growing up as a teenager in several DP camps. In the last camp, in 1951, Oma met Opa shortly before coming to America. In June of 1951, Opa left for America and Oma

Window on Eurasia: Clash of Civilizations Splitting Russia Apart, Kasparov Says

Pols Goubls
(Paul Goble)

Stanton, September 6 – Not only is the clash of civilizations dividing the Russian Federation from the countries of Central Asia and the Caucasus, Gari Kasparov says, but it is splitting Russia itself apart, with neither the ethnic Russians nor the Caucasians viewing the two groups as part of a single nation.

As a result, the former world chess champion and political activist continues in an essay posted on his website yesterday, this division, which is rooted in history, culture, and more recent political mistakes, is rapidly transforming Russia into “a living corpse” that will eventually disintegrate.

Indeed, he argues, there are few good or at least likely options on the road forward because either the peoples of the North Caucasus will have to agree to accept not only federal money, but also a common cultural and

civic identity, or else they will cease to be part of Russia in every sense.

As Kasparov did in the course of an earlier commentary on tensions between Russia and Central Asia, he begins his analysis with a series of general propositions drawn from the clash of civilizations literature and then works toward what many will see as an apocalyptic conclusion.

It is obvious, Kasparov says, that a contemporary state is a political union of citizens, but it is also obvious that such a union cannot be simply a mechanical sum of the residents of a particular territory. If that is all that the nation is, it will not survive.

Instead, this union must be based on a common set of fundamental values shared by all its members: by a common culture, and by a common historical memory in the hearts and minds of people, and not only on paper and in official government documents. Only then, Kasparov suggests, is it appropriate to call it “a nation.”

Many Russian commentators treat nation, nationality and ethnos as synonyms, but this is not the

case generally nor in the Russian Federation in particular. Nor is it correct to reduce the nation to “an exclusively ethnic community,” a view that has led a significant part of Russia’s liberal camp” to view any discussion about the Russian nation as distasteful.

They thus fail to recognize that the formation of such nations was a precondition for the rise of democracy in Europe, a path that Russia is only now trying to follow. But, more immediately, if we understand the nation not as an ethnic but as a cultural and political community, we must recognize that this community has the right to defend its cultural foundation.

Moreover, Kasparov continues, Russia, being a European nation, not only has the right to defend its identity and its own “cultural code”, but is obligated to do so. While calls to prohibit the “lezginka” in the Manezh square may seem excessive, they do elicit a positive response from significant number of Muscovites. The reason is not xenophobia but the unconscious and intuitive striving to defend their own cultural

identity from threats they see around them.

Obviously, one cannot discuss the formation of a Russian political nation without dealing with the problem of the North Caucasus, Kasparov says. It is completely obvious that representatives of the North Caucasus peoples do not feel themselves as part of Russia’s political community just as a majority of Russians view persons of Caucasus nationality not as their compatriots but as aliens.

At present, almost the only connecting thread between Russia and the North Caucasus is the federal money that flows to the region, something Russians find increasingly difficult to tolerate, given that it represents a kind of Russian tribute to those who defeated them in the first Chechen war, and that the North Caucasians treat as their due without being willing to adapt.

Either the peoples of the North Caucasus must accept the cultural values that underlie Russian identity and thus become part of a single political nation, or they will cease to be part of Russia

and will in the future build their own statehood as they see fit. The Mormons in the US had to adapt to US laws and identities, and the North Caucasians must do the same in regard to Russian law and identity.

Those who view any discussion about national identity as a “manifestation of fascism” need to remember about the fate of the state of which they were citizens in times past. In the USSR, there was an attempt to form a new historical community, the “Soviet people”, and as this idea proved ephemeral, so too did the country.

Thus, Kasparov argues, long before Gorbachev came to power the Soviet Union was condemned to disintegration. That is part of a general pattern when citizens cease to feel themselves of a single nation, which transforms the country into a living corpse.” For a time it may be kept together by force, but only until the first serious crisis occurs.

With regard to the Russian Federation, Kasparov says, it is obvious that today this crisis has already arrived.

Vai tiešām paradīze?

Pensiju jautājums Lielbritānijā ir pilns ar klupšanas akmeņiem. Pat tie, kas skaitās zinātāji šajā laukā, visu nezina. Angļiem patīk likumus tā sakomplicēt, ka neviens visu nevar zināt. Reizēm pat jāiet uz tiesu, lai kaut ko noskaidrotu. Tagadējās krīzes laikā valdība visu pabalstu sistēmu pārbauda un, cik vien iespējams, samazina tā, lai piespiestu cilvēkus meklēt darbu. Cik saprotu, 2016. gadā tādu atsevišķu pabalstu, kā ir tagad, nebūs, būs tikai viens maksājums, kur viss jau ir aprēķināts un ieskaitīts. Pēc tā, ko lasīju *PBLA ziņu aprakstā*, kā arī *apollo.lv*, kur Māriete T. stāsta par paradīzi, kāda ir Lielbritānija, man šķita, ka viņa runā par kādu citu valsti, tikai ne par Lielbritāniju. Londonā neviens nespētu izdzīvot veselu mēnesi ar 80 mārciņām, kā teikts rakstā. Tas būtu galīgi neiespējami, jo īre vien aprītu visas 80 mārciņas jau pirmajā nedēļā.

Parasti cilvēkiem jānostrādā vismaz 26 gadi, pirms viņi ir tiesīgi saņemt pilnu pensiju. Agrāk sievietes, sasniedzot pensijas vecumu, saņēma brīvbiļetes sabiedriskajam transportam (autobusam). Daudz kas ir mainījies, jo mums visiem taču jābūt vienādiem, un kopš 2008. gada arī vīrieši 60 gadu vecumā saņem brīvbiļeti. Jau 2008. gadā Hilarija Brata (*Hilary Bradt*) (*Observer*) mums stāstīja, ka, izmantojot brīvbiļeti, ar autobusu iespējams apbraukt visu Angliju. Vajadzīgs tikai daudz

brīva laika un liela pacietība. Bet pensionāriem ir kā viens, tā otrs – laiks un pacietība.

Par brīvbiļetēm atbildīga ir vietējā pašvaldība, kuŗa izlemj, kam tās pienākas. Brīvbiļetes Londonā var lietot autobusus, pazemes vilcienos un arī vilcienos, kas savieno Londonas priekšpilsētas ar Londonas centru. Citās pilsētās, ja vispār tādas brīvbiļetes izdod, tās var lietot tikai autobusus. Mana draudzene, kas dzīvo ārpus Vidusanglijas, bija sajūsmā, kad varēja savas pilsētas brīvbiļeti izmantot Londonas autobusus. Reizēm sanāk pavisam greizi. Pašvaldība izsniedza visiem DVF „Straumēnu” muižas (Vidusanglijā) pensionāriem brīvbiļetes sabiedriskam transportam. Visi bija sajūsmā, nu tik varēs ar autobusu braukt uz Ragbijas pilsētu vai kur citur! Nabaga strauvēnieši vēl tagad gaida autobusu, jo apmēram tajā pašā laikā, kad izsniedza brīvbiļešu kartītes, visa autobusu satiksme no vietējā ciema tika atsaukta „aiz taupības”. Līdz tuvākajam autobusam „jākāto” piecas jūdzes... Pensionāriem brīvbiļetes ir, bet iespēja tās lietot – nav!

Iepriekš minētās krīzes laikā tagad aizvien biežāk dzird radio raidījumus, kur pārrunā jautājumu – vai pensionāriem vispār ir vajadzīgas brīvbiļetes? Vai tad pensionāri palīdz valsts ekonomijai? Lai gan par to daudz runā, līdz šim nav uzradies neviens politiķis, kuŗš būtu pietiekami drosmīgs pensio-

nāriem brīvbiļetes atņemt. Pensionāriem šeit ir vara, viņi ir galvenie balsotāji visās vēlēšanās. Ja valdība viņiem par daudz uzbrūk, viņi rīko demonstrācijas. Tas ir noticis vismaz Londonā, un šeit ir daudz pensionāru, kas visi izmanto braukšanas brīvbiļetes. Brīvas ārsta parakstītas zāles un ziemā apsildīšanas pabalstu saņem visi šīs salas pensionāri. Ja cilvēks ir Anglijas pavalstnieks, tad, simtgadi sasniedzis, saņem apsveikumu no karalienes – par brīvu!

Par televīzijas licenci ir jāmaksā visiem, arī pensionāriem. Ja datoru izmanto, lai skatītos TV, licence nav vajadzīga, tas ir pavisam likumīgi. Citādi jāmaksā £145, – gadā. Ja nemaksā un tādu pieķer, tad tiek spriests bargs sods vai pat cietums. Vienīgi tie pensionāri, kuŗi sasnējuši 75 gadu vecumu, ir tiesīgi skatīties TV pilnīgi bez maksas. Pensionāram pašam jāinformē attiecīgā iestāde un pakalpojums jāpieprasa. Iestāde tad atbild – jums nekas nav jādara, tikai citīgi jāskatās televīzija, mēs izdarīsim visu vajadzīgo. Pagājušā nedēļā vietējā radio raidījumā dzirdēju, ka pašreiz vairāk cilvēku tiek apcietināti par TV licences nemaksāšanu nekā par citiem noziegumiem. Tas laikam tāpēc, ka TV licences nemaksātājus, kuŗi sēž krēslā, ir vieglāk noķert nekā citus noziedzniekus.

Mana draudzene, kuŗa nonākusi līdzīgā situācijā kā Māriete T., man stāstīja, ka viņa

Foto: www.dailyrecord.co.uk

Foto: http://www.telegraph.co.uk

nostrādājusi Anglijā septiņus gadus un, sasniedzot pensijas gadus, izvēlējusies vairs nestrādāt. Tagad viņa dzīvo uz Anglijas valdības piešķirtā pensijas kredita rēķina. Pensijas kreditu var saņemt tie, kuŗi ir 65 gadus veci vai vecāki un kuŗu pensija ir mazāka par £145,- nedēļā. Pensijas kreditu sistēma sākās 2003. gadā, kad Gordons Brauns bija premjers. Vietējā pašvaldība, kuŗas pienākums ir bezpajumtniekiem dot pajumti, manai draudzenei piešķirusi dzīvokli, arī pabalstu īrei, naudu mēbelēm u.c. Uz

maniem jautājumiem, vai viņa varētu pārcelties uz dzīvi Latvijā un vai viņa tur saņemtu Anglijas pensiju, draudzene atbildēja: „Protams, zaudētu dzīvokli un no pensijas kredita saņemtu tikai £7,-, un tas ir viss.” Pensijas kredita noteikumos ir skaidri teikts: „Ja pārceļas uz pastāvīgu dzīvi citā valstī, pensijas kreditu nesaņem.”

Tāda, izrādās, ir tā Lielbritānijas „paradīze”.

Marita V. Grunts
(ar Sarmītes Janovskis-Ērenpreiss papildinājumiem)

Ilmārs Dambergs
(4. turpinājums)

Atpakaļ Latvijā ... pa senču pēdām!

Nākošā pieturas vieta ir Dundaga. Pieturam pie pils. Šis vecākās un lielākās Ziemeļkurzemes pils pamati likti 13. gadsimta pēdējā posmā. Pie informācijas dēļa Rūdis lasa par "Crocodile Dandy". Tas viņu interesē, un ejam apskatīt muzeju. Laipna vadītāja angļu valodā Rūdim izstāsta par Dundagā dzimušo Arvidu Blumentālu, kas vēlāk Austrālijā kļuva slavens krokodilu mednieks. Pilsētiņas vidū vēl redzams milzīgs no akmens veidots krokodils. Pirms Mazirbes braucam cauri 16,3 km² lielajam Slīteres Nacionālajam parkam. Parku var uzskatīt par Ziemeļkurzemes dabas daudzveidības bagātāko aizsargājamo teritoriju Baltijas jūras piekrastē. Piekrastes ciemi bagāti ar lībiešu tautas kultūras tradīcijām. Tā drīz vien esam Kolkā un uz meklējam Baibas pansionātu "Vītoli". Viesu māju viņi paši ir pārbūvējuši un uztur gan tikai pa vasaru. Lasītāji, kuŗi būtu ieinteresēti pavadīt Kolkā kādu laiku, var apskatīt „Vītoli” mājaslapu (www.lai-ripo.lv/atputa). Todien, kad bijam tur, bija interesanti parunāties ar vācu ģimeni no Hamburgas un kādu jaunu cilvēku no Norvēģijas. Apskatījām Kolkas ragu, kas ir tālākais Kurzemes ziemeļu punkts. Mums laimējās, ka bija skaidra diena un varējām saskatīt 16. gadsimtā celtās bākas drupas. Esmu šeit jau otro reizi, bet šoreiz iebrauk-

šana parkā bija ar atļauju un par maksu. Baiba mums vēlāk sola piedāvāt pašas ceptās butes, bet dažādības dēļ vēl nopērkam kāda vietēja zvejnieka svaigi žavētās. Pievakarē baudām abu veidu garšīgās butes ar kādu glāzi kaut kā "stiprāka". Maija ar Rūdi vēl izstaigājas pa apkārtni ar Jansonu lielo mājas suni, bet es pēc sarunām ar Baibu esmu gatavs naktsguļai.

Kurzemes jūrmala

Otrdienā, 9. jūlijs. Pēc brokastīm fotografējamies un pēc atvaidīšanās esam atceļā atpakaļ uz Rīgu. Paldies, Baiba, par tavu viesmīlību. Braucam gar Rīgas jūras līča krastu un piestājam vairākās interesantās vietās. Aiz-

Rojas pastaigājamies pa Kaltenes jūrmalas akmeņaino piekrasti. Apmēram trīs kilometru garumā jūras krastā redzami lieli un mazi akmeņi. Šo akmeņu sakopojumu sauc par „kalvām”. Turpinot, ceļu piestājam Engurē. Maija joprojām meklē garšīgākos pīrāgus Latvijā un kāda vietējā konditorejā tādus laikam atrod. Drīz esam Raga ciemā, jo jānoliek ziedi pie Imanta kapa vietas, kā arī vec-

vecmātes Aņas kapa, kas atrodas tālāk ģimenes nodalījumā.

Kapsētai tomēr nobraucam garām, un tagad meklēju Bumburu māju. Tur satiekam Inu, Anitas vedekli un Dzintara un Inas meitu Ievu, kuŗa pie vecākiem pavada vasaras brīvlaiku. Anita pati ņemas ar ārstiem, un

šodien viņu nesatiksīm. Ieva mūs aizved uz kapsētu. Imants ir apglabāts kapu jaunajā daļā. Man acis vēl stāv pārsūtītais video attēls, kur bija redzams, ka viss samērā lielais pakalniņš bija pilnīgi aplāts ar ziediem un vainagiem. Nolieku mūsu ziedu pušķi un izsaku pateicību, ka mūsu ģimenei ir bijusi iespēja Imantu satikt Rīgā, Ložmetējkalnā, Murjānos un vēl pēdējo reizi Majoros.

Turpinām ceļu uz Rīgu, jo lidostas tuvumā ir sarunāts hotelis, kur Maija un znots pārgulēs, jo lidmašīna nākamā rītā paceļas samērā agri. Pa ceļam gan izmetam nelielu likumu un pieturam pie Lāču maiznīcas. Tur latviskā atmosfērā paēdam agras vakariņas. Pats nopērku divus lielus kukuļus maizes, tā ir nesen izņemta no krāsns un vēl silta. Izlaižu Maiju un Rūdi pie viesnīcas, atvadāmies un braucu tālāk un Rīgu. Ielas sadzītas pilnas ar automašīnām. No sānu ielām spraucas iekšā mašīnas, un satiksme kustas ļoti lēni. Nododu mašīnu Jānim Osim. Lasītājiem varu ieteikt viņa auto īres aģentūru ar mērenām cenām, un ar iespēju saligt braucēju-pavadoni jeb ģīdu. Viesnīcas bārā iepazīstos ar Jāni Pluksni. Viņš ir tas, kas sagatavoja Imanta Ziedoņa ciltskoku no tēva puses. Pirms daudziem gadiem viņš man to parādīja, un tas bija ļoti iespaidīgs darbs. Pluksnes kungs ir sagatavojis ciltskokus arī citām perso-

nām, piemēram, eksprezidentei Vairai Viķei-Freibergai. Savu gadu un citu darbu dēļ viņš man daudz ko palīdzēt nevarēs, bet tomēr bija ļoti interesanti pārrunāt ciltskoka pētīšanu un to, kā tā atšķiras Vidzemē un Kurzemē. Zviedri Vidzemē esot uzturējuši ļoti lielu kārtību sakarā ar tautas skaitīšanu jeb revīziju, kā to sauca pagātnē. Kurzemē muižnieki bijuši daudz vaļīgāki un t.s. revīzija nebija ņemta nopietni. Vakars paiet nemanot, un mēs šķīramies. Paldies, Jāni par pāris interesantām stundām!

Trešdiena, 10. jūlijs. Pēc brokastīm sapakojos un izrakstos no viesnīcas. Ķemodāns paliek viesnīcā līdz agrai pēcpusdienai, kad to paņemsu, pirms braukšu uz Jaunmoku pili. Ap vienpadsmitiem tiekos ar Agri Izaku, brāļa Ērika sievas Staņislavas dēlu. Pārrunājam un uzzinu par pieprecēto radu saimi un viņu dzīvi Latgalē. Agris stāsta par Latvijas problēmām. Viņš ir norūpējies par eiro ieviešanu, lai gan esmu lasījis, ka problēmu ar tiem nebūšot. Bija jauki satikt Agri. Atvadāmies un esmu ceļā uz *Galeriju*, kur piektajā stāvā Latviešu Virsnieku Apvienībai (LVA) ierādīta samērā plaša telpa. Braucam garām Brīvības piemineklim, kur pulcējas LR Nacionālo Bruņoto Spēku pārstāvji un viesi, jo tiek svinēta Latvijas armijas 94. gadadiena.

(Turpinājums sekos)

MĀRIS BRANCIS IZSTĀŽU ZĀLĒS

Latviešu daiļamatnieki joprojām strādā!

Pinumu klāsts

Izstādes kopskats

Tautastērpu daudzveidība

Vērienīgie šīs vasaras Dziesmu svētki jau pieder pagātnei, taču šo svētku noskaņu varēja vēl baudīt līdz 8. septembrim, ja iegriezās Rīgas Mākslas telpā, Vecrīgā, kas aicināt aicināja izstaigāt tautas lietiskās mākslas izstādi „Dziesma top citādi”. Tajā bija aplūkojami teju divi tūkstoši darbu – keramika, segas, seģenes, jostas, cimdi, ādas izstrādājumi, rotaslietas, izšuvumi, tautastērpi un citi amatnieku darinājumi, ko radījuši vairāk nekā 900 tautas mā-

slas meistari no visas Latvijas. Sagatavot tik grandiozu izstādi, var teikt, ir „elles darbs”, kā tautā mēdz izteikties. Turklāt šim lielajam skaitam daiļamatniecības darbu bija jāatrod skatāma, pievilcīga un saistoša forma, tēls, kas atklāj kopainu, kuŗā savukārt nedrīkst neviens tautas mākslas veids aizsegt citu. Šoreiz izstāde ir īpaši izdevusies. Jāuzslavē izstādes koncepcijas un iekārtojuma autori – tautas daiļamata meistare Dagnāra Priberga, dizainere Daina Vītoliņa, arhitekte Laura Pelše un fotogrāfs Gints Mālderis, kuŗi pratuši atrast, manuprāt, labāko risinājumu.

Ekspozīcija konceptuāli sadalīta divos dzīves pamatelemen-

tos – debesīs un zemē. Zemes veselumā apvienoti «smagākie» tautas lietiskās mākslas izstrādājumi: keramika, stikls, ādas un koka darinājumi. Debesu peldošo apjomu veido gaisīgāki priekšmeti: jostas, pastalas, koka karotes, cimdi, kas puduros kārti pie griestiem. Vēl jāmin tas, ka tad, kad nostājamies zem gaismas kūļa, klusi ieskanas kuŗa dziedātās tautasdziesmas, sasaistot skatītāju ar Dziesmu svētkiem. Tā modernās tehnoloģijas klusi ienāk arī daiļamatniecībā.

Iespaidis no redzētā ir neizsakāms. Šķiet, esi iegājis birstalā, kuŗa koku stumbrus veido greznās segas, no griestiem kā bērzu vai vītoli zari nokarājas

dūraini, pirkstaiņi, jostas, baltie darbi, izšuvumi, pinumi. Lieliski sagrupēta keramika, darbi no ādas, tautastērpi. Visu ieslēdz vienā gaņģī sagšās, citā – mežģīnes un rotaslietas, bet etnografiskie cimdi no dažādu mūzeju kolekcijām ievada mūsdienu darinājumu klāstu. Nesmu speciālists tautas daiļamatniecībā, taču, kā liekas, izstādē varēja bieži ieraudzīt, kā šolaiku dažādu amatu meistari sekmīgi attīsta senās tradīcijas un atsevišķi rūpnieki izmanto daiļamatniecības piedāvātās iespējas.

Izstādes iekārtotāji prasmīgi tikuši galā ar šo krāsu mudžekli, maigi kombinējot krāsas, radot liela veseluma un vitalitātes iespaidu.

Pēc šādas izstādes saproti, ka latvieši joprojām ciena savas tradīcijas un ir radoši, griboši un varoši. Protams, šādā skatē katrs individuālais meistars iekļaujas veselumā, tāpat kā ikkatrs dziedātājs uz Dziesmu svētku estrādes, kuŗa klausītāji dzird tūkstošgalvainā kuŗa iekļūst dzīvē. Šādas izstādes mērķis ir parādīt, ka par spīti kosmopolītisma un popkultūras milzīgajai invāzijai un efektīgajai propagandai Latvijā vēl joprojām tautas māksla pastāv. Rodas lepnums un iekšējs gandarījums – latvieši vēl ir dzīvi un strādā, godājot senčus un domājot par savu pastāvēšanu turpmāk!

Māris Brancis

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Latvijas Valsts prezidents vizītē Kanadā un ASV

Valsts prezidents Andris Bērziņš devies darba vizītē uz Kanadu, pēc tam - uz ASV. Vizītē uz Kanadu prezidents dodas pēc Latvijas puses iniciatīvas ar mērķi padziļināt divpusējās attiecības, jo īpaši ekonomikā, kā arī apmainīties ar viedokļiem par reģionāli un starptautiski aktuāliem jautājumiem.

Bērziņš viesosies Otavā, Toronto, Montrealā un Vankuverā. Iepazīšanās ar Kanadas premjerministru Stīvenu Hārperu, Kanadas ģenerālgubernatoru Deividu Džonstonu un citām amatpersonām. Valsts prezidents apmeklēs uzņēmumu *Bombardier* un ieturēs darba pusdienas ar uzņēmuma prezidentu Pjēru Bodēnu. Savukārt Vankuverā prezidents piedalīsies Latvijas goda konsulāta atklāšanā. Šobrīd Latvijai Kanadā ir goda konsulāti Toronto, Montrealā un Halifaksā. Vizītes laikā Valsts prezidentam paredzētas arī vairākas tikšanās ar tautiešiem. Kanadas latviešu kopienā ir ap 20 000 cilvēku, kurus pārstāv Latvijas Nacionālā apvienība Kanadā. Iepriekšējā Latvijas prezidenta vizīte Kanadā notika 2006.gadā.

Par Valža Dombrovska interviju Spānijas preseī

Ārlietu ministrija sniegusi komentāru par Ministru prezidenta Valža Dombrovska interviju Spānijas preseī. Intervijā tika skartas Latvijas un Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas process. Latvijas Ārlietu ministrija vērs uzmanību uz to, ka šāda veida procesi vēsturē ir unikāli un to pieredze nav salīdzināma. Tāpēc ir radušās bažas par intervijā paustā Dombrovska viedokļa tendenciozu interpretāciju. Taču Latvijas viedoklis jautājumā par Katalonijas reģionu joprojām ir nemainīgs. Tas ir Spānijas iekšpolitikas jautājums, kas risināms atbilstīgi Spānijas likumdošanai un Spānijas Konstitūcijai.

Latvijas vēstnieka Spānijā tikšanās laikā Spānijas Ārlietu ministrijā Spānijas pusei tika izskaidrota Latvijas nostāja Katalonijas jautājumā un norādīts uz Ministru prezidenta intervijas tendenciozu interpretāciju. Līdz ar to Latvijas Ārlietu ministrija neredz iemeslu turpmākai šī jautājuma apspriešanai. Latvija augstu vērtē labās attiecības un sadarbību ar Spānijas Karalisti kā divpusēji, tā arī daudzpusējā formā, tostarp Eiropas Savienības un NATO ietvaros, un tās attīstīti arī turpmāk.

Latvijas eiro konference

Rīgā, Lielajā ģildē, notika Latvijas eiro konference. Latvijas un Eiropas Savienības ekonomiskās politikas veidotāji un ekonomisti diskutēja par eirozonas attīstību un pārvaldības uzlabošanu. Šis ir vēsturisks brīdis Latvijai, kas 2014. gada 1. janvārī kļūs par 18. eirozonas dalībvalsti, pievienojoties monetārai savienībai, kurā vairāk nekā 330 miljoni cil-

vēku norēķinās ar vienotu valūtu – eiro. Eiro ieviešana pabeidz ilgu, izaicinājumiem pilnu laika posmu, kurā notika Latvijas ekonomikas un monetārās politikas integrācija sekmīgā dalībā eirozonā. Kopš neatkarības atgūšanas Latvijā īstenotas nozīmīgas ekonomiskas un sociālas reformas, uzbūvēta moderna un demokrātiska valsts ar dinamisku tautsaimniecību.

Uzrunājot Latvijas eiro konferences dalībniekus, Eiropas Centrālās bankas prezidents Mario Dragi atgādināja Eiropas integrācijas saknes, kas stiepjas līdz pat Hanzas savienības laikiem. "Pievienojoties eirozonai, Latvija nostiprina savu vietu Eiropas sirdī," sacīja M. Dragi.

Konferences laikā ECB prezidents Mario Dragi (pa kreisi) Latvijas Bankas prezidentam Ilmāram Rimšēvičam pasniedza Eiro zvaigzni – simbolisku eirozonas atslēgu

Ciemos Bērnu slimnīcā

Dzejas dienu ietvaros 11.septembrī pēc Valsts prezidenta dzīvesbiedres Daces Seisumas uzaiicinājuma Bērnu slimnīcā Onkoloģijas nodaļā ar mazajiem slimniekiem tikās un savu dzeju lasīja dzejniece, bērnu literatūras autore un izdevēja Inese Zandere.

Dace Seisuma un dzejniece Inese Zandere Dzejas dienu sarīkojumā Bērnu slimnīcā Onkoloģijas nodaļā

Dace Seisuma ir Saulainu dienu labdarības akcijas patronese.

Kultūras ministrija izsludinājusi atklātu konkursu uz Latvijas Nacionālās operas (LNO) valdes locekļa amata vietu.

Likums nosaka, ka LNO valdē jāstrādā trim cilvēkiem, bet pašlaik tajā darbojas divi. Lai pieņemtos konkursā uz brīvo LNO valdes locekļa amata vietu, pretendenti nepieciešama augstākā akadēmiskā vai profesionālā

lā izglītība, piecu gadu darba pieredze vadošā amatā valsts vai pašvaldības iestādē vai vidējā vai lielā kapitālsabiedrībā, kā arī zināšanas un izpratne par valsts kapitālsabiedrības darbību un vadību.

Ministru prezidents pieņem Edmunda Sprūdža demisiju

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis 5. septembrī tikās ar vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru Edmundu Sprūdžu, lai pārrunātu ministra izteikto vēlmi atkāpties no ieņemamā amata.

Uzklausījis ministra paskaidrojumus, Dombrovskis pieņēma Sprūdža demisiju. Tika panākta vienošanās, ka Sprūdžs savus amata pienākumus veiks līdz šī gada 1. decembrim.

Somijas prezidents Latvijā

Valsts vizītē Latvijā bija ieradies Somijas prezidents **Sauli Nīniste** ar kundzi Jenni Haukio.

Somijas prezidents nolika ziedus pie Brīvības pieminekļa un apmeklēja Okupācijas muzeju, kā arī devās uz Inčukalna gāzes krātuvēm un izbrauca uz Jelgavu. Ar Latvijas Valsts prezidentu Andri Bērziņu Nīniste pārrunāja enerģētiskās jautājumus un apsprieda intereses Centrālās reģionā.

11.septembrī Valsts prezidents Andris Bērziņš kopā ar Somijas prezidentu Sauli Nīnisti Jelgavā iestāda koku

Dalailama Rīgā

Latvijā viesojās Nobela miera prēmijas laureāts, Viņa Svētība Dalailama XIV.

Dalailama lekcijā *Arēnā Rīga* mudināja Latvijas izglītības sistēmā iekļaut mācību par garīgajām vērtībām Latvijai - valstij, kas tikai nesen atgūvusi neatkarību, Latvijai būtu jādomā par to, kā attīstīt ne tikai materiālās, bet arī garīgās un morālās vērtības.

"Miera maizes" iesēšana

Nākamgad Eiropa svinēs Berlīnes mūra un *dzelzs priekšvara* krišanas 25. gadadienu. Šī vēsturiskā notikuma pieminēšanai tiks izcepta Miera maize, kurai graudus iesēja bijušā Zvārdes poligona teritorijā – zemnieku saimniecības "Andulaiši" laukā. Pirmās saujas labības Miera maizei iesēja zemkopības ministre Laimdota Straujuma un Vācijas Federatīvās Republikas vēstniece Latvijā Andrea Viktorina.

Rudzu graudi šai maizei 2012. gadā novākti Berlīnē, bijušajā Bernauas ielas "mirušajā" Berlīnes mūra robežzonā, kurā kopš 2005. gada apsaimnieko Samierināšanās baznīcas draudze. Pa maisiņam rudzu no Berlīnes mūra zonas tagad tiek iesēti katrā no desmit Austrumeiropas valstīm, kurās aukstā kara laikā dzīvoja aiz dzelzs priekšvara, – Bulgārijā, Igaunijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā, Rumānijā, Slovēnijā, Slovākijā, Čehijā un Ungārijā – kādā simboliskā vietā, kas saistīta ar dzelzs priekšvaru.

Vēstnieka Andra Teikmaņa vizīte Velsā

12. un 13. septembrī notika Latvijas vēstnieka Lielbritānijā Andra Teikmaņa darba vizīte Velsā. Vēstnieks ar Velsas amatpersonām pārrunāja jautājumus par 2004. gadā noslēgtā Latvijas valdības un Velsas Asamblejas saprašanās memoranda īstenošanu un iespējām rīkot kopīgus sarīkojumus, svinot memoranda parakstīšanas gadu desmitu.

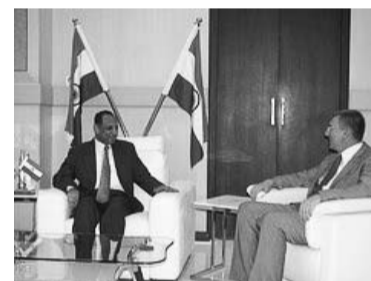
Tika apspriesta arī sadarbība ekonomikā, izglītībā un kultūrā, Latvijas pieredze ekonomiskās krīzes pārvarēšanā, pārrunātas iekšpolitiskās aktivitātes Lielbritānijā, kā arī gatavošanās Latvijas prezidēšanai Eiropas Savienībā 2015.gadā.

EP deputāts no Vācijas atbalsta Latvijas prasības

Eiropas Parlamenta (EP) deputāts Alberts Dess no Vācijas Briselē pārstāv Eiropas Tautas partiju un strādā EP Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejā. Politikis Latvijā viesojies vairākas reizes. Intervijā plašā ziņās līdzekļiem Dess sacīja, ka Eiropas atbildība ir nodrošināt, lai Latvijas zemnieku saimniecības saņemtu tādu pašu atbalstu kā citas Eiropas Savienības (ES) dalībvalstis. Pēc deputāta domām, arī Vācijas lauksaimniecības ministre saprotot Baltijas valstu prasību pēc vienlīdzīgiem tiešajiem maksājumiem.

Ārlietu ministrs un Latvijas augstskolu pārstāvji Indijā

No 15. līdz 20. septembrim ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs uzturas oficiālā vizītē Indijā. Ministrs tikās ar Haiderabādas gubernatoru Ekadi S.I. Narišamanu (*attēlā*) un pauda Latvijas ieinteresētību veidot sadarbību ar šo attīstīto Indijas reģionu.

Ārlietu ministrija ir plānojuši iecelt Latvijas goda konsulu Haiderabādas apgabalā. Gubernators izteica atbalstu Latvijas sadarbības iecerēm un par īpaši perspektīvām minēja sadarbību enerģētikā, augstākajā izglītībā, vides aizsardzībā un infrastruktūras attīstībā.

Latvija piedalās JATA Pasaules tūrisma kongresā un izstādē 2013

No 12. līdz 15. septembrim Tokijā norisinājās gadskārtējais Japānas Tūrisma aģentūru asociācijas organizētais pasaules tūrisma kongress un tūrisma izstāde *JATA Tabihaku & Travel Showcase 2013* (Japānas Tūrisma aģentūru asociācija). Tāpat kā iepriekšējos gados, arī Latvija piedalījās šajā nozīmīgajā tūrisma industrijas sarīkojumā lielākajā izstāžu kompleksā *Tokyo Big Sight*.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Šogad izstādē tika izveidots kopējs Baltijas valstu stands, un Latvijas dalību tajā nodrošināja TAVA (Tūrisma attīstības valsts aģentūra) sadarbībā ar Latvijas vēstniecību Japānā, LIAA (informācija par investīciju iespējām Latvijā un valsts ekonomiku) pārstāvību Japānā, RTAB, kā arī ar tūrisma kompānijām BTG un *Latvia Tours*.

Tika organizēti semināri par tūrisma iespējām Latvijā. Informatīvā semināra dalībniekiem bija iespēja degustēt „Laimas” produkciju un iepazīties ar Latvijas dizaina un amatniecības izstrādājumiem. Savukārt *JATA Tabihaku & Travel Showcase 2013* svinīgajā pieņemšanā tika piedāvāta degustācijai „Rīgas Melnais balzams”.

Latvijas nedēļa Numadzu pilsētā Japānā

No 11. līdz 15. septembrim Šizuoka prefektūras Numadzu pilsētā notika Latvijas nedēļas sarīkojumi. Pilsētas iedzīvotājiem bija iespēja iepazīties ar Latviešu Dziesmu un deju svētkiem veltītu fotoizstādi, Latvijas bērnu zīmējumiem un dažādām latviešu tautas tradīcijām. Kultūras nedēļas ietvaros vairākos veikalos varēja iepazīties ar dažādām Latvijā ražotām precēm, tās iegādāties un nobaudīt latviešu ēdienus un dzērienus.

Latvijas nedēļas atklāšanas sarīkojumā Latvijas vēstniecības Japānā 2. sekretāre Dana Rudāka un LIAA (Zemes informācijas piekļuves asociācija) pārstāvības Japānā vadītāja Alīna Aščepkova tikās ar Numadzu pilsētas mēru Hirojasu Kuriharu un pilsētas sabiedrisko aktivitāšu centrā sniedza prezentāciju par Latvijas vēsturi un kultūru, kā arī iepazīstināja interesentus ar tūrisma iespējām un Latvijas galvenajām eksporta nozarēm un precēm.

Vinē atklāj STENDERS veikalu

Vinē, pašā vecpilsētas sirdī, atklāts pirmais *Stenders* veikals.

Latvijas vēstnieks Austrijā Edgars Skuja apsveikuma runā atklāja *STENDERS* kosmētikas veiksmes stāstu, kam pamatā ir produkcijas kvalitāte, darbinieku radošais gars un nepārtraukta attīstība, kā arī atzinīgi novērtēja *STENDERS* zīmola nozīmi Latvijas pazīstamības veicināšanā ārvalstīs, tostarp Austrijā.

Atklāj LU Indijas studiju un kultūras centru

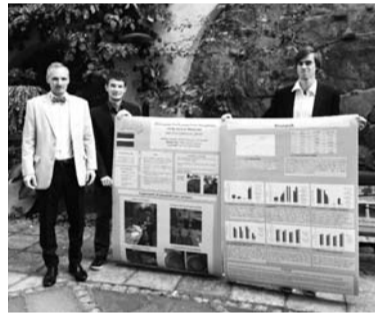
Rīgā, Rūpniecības ielā 10, 9. septembrī atklāja Latvijas Universitātes (LU) Indijas studiju un kultūras centru. Sarīkojumā pie-

dalījās LU rektors profesors Mārcis Auziņš, Indijas vēstniece Zviedrijā un Latvijā VE Banašri Bose Harisona, LR Saeimas Latvijas un Indijas sadarbības grupas priekšsēdis Atis Lejiņš u. c.

Indijas vēstniece atklāšanā runāja par Latvijas un Indijas sadarbības iespējām uzņēmējdarbībā un izglītībā. Notika zinātniska konference “Pa Dzin-tara ceļu Indijā”, bija indiešu dejas koncerts. Rīgas Stradiņa universitātes asociētā profesore Gunta Ancāne stāstīja par pieredzi, kultūru un identitātes izpratni Indijā.

Cēsu skolnieki Stokholmas Jauniešu ūdens balvas sacensībās

Latvijas vēstniecībā Zviedrijā viesojās Cēsu Valsts ģimnazijas skolnieki Rolands Capars un Artūrs Jānis Pētersons, kuri pārstāvēja Latviju Stokholmas Jauniešu ūdens balvas (*Stockholm Junior Water Prize*) sacensībās tradicionālās Pasaules Ūdens nedēļas (*World Water Week*) ietvaros.

Abus skolniekus pavadīja viņu ķīmijas skolotāja Sarmīte Dreijalte un Stokholmas Jauniešu ūdens balvas Latvijas nacionālā koordinatore Marta Logina.

Latviešu skolnieki Rolands Capars un Artūrs Jānis Pētersons nacionālajā atlasē 23 darbu konkurencē ieguva pirmo vietu darbu “Sadzīves notekūdeņu attīrīšana no fosfātiem, izmantojot dažādus materiālus”.

Igaunijas Nacionālā opera svin simtgadi

Nupat svinējām Latvijas Nacionālās operas 150 gadu jubileju. Lieli svētki ir arī mūsu kaimiņiem igauņiem. Igaunijas Operas un baleta teātra atklāšanas vēsturiskajā dienā - 11. septembrī notika grandiozs baleta uzvedums “100 gulbju ezers”, kuŗa iestudēšana bija uzticēta Latvijas Nacionālā baleta mākslinieciskajam vadītājam Aivaram Leimanim. Krāšņais iestudējums ilga pusotru stundu, tajā piedalījās gandrīz visas Latvijas Nacionālā baleta mākslinieces, Igaunijas Nacionālā baleta solisti, kā arī Tallinas Choreografijas skolas audzēkņi.

Pagarina LNB celtniecības pabeigšanas termiņu

Saeima 12. septembrī otrajā lasījumā kā steidzamus pieņēma grozījumus Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) projekta īstenošanas likumā. Tika noteikts, ka bibliotēkas projekts īstenojams līdz 2014. gada 31. decembrim. Likums grozīts tāpēc, ka līdz šī gada beigām LNB projektu

nebūs iespējams pabeigt. Grozījumi nosaka, ka bibliotēkas projekts kopumā jābeidz līdz nākamā gada beigām saskaņā ar projekta īstenošanas Uzraudzības padomes apstiprināto projekta īstenošanas darbu un to finan-cējuma plānu.

Piemineklis Mārim Liepam

Kanālmalā pie tiltiņa starp Latvijas Nacionālās operas ēku un Latvijas Universitāti atklāts pieminēklis izcilajam rīdziniekam, baletdejo-tājam Mārim Rū-dolfam Liepam (1936 – 1989).

Piemineklis ir mecenātu Borisa un Ināras Terevevu dāvinājums Rīgas pilsētai. “Šis būs pirmais pieminēklis Latvijā, kas veltīts dejas mākslai. Māris Liepa bija ne vien izcils baleta mākslinieks un savas dzimtās pilsētas Rīgas patriots, viņš ir arī simbols tai ļoti augstajai un pasaulē novērtētajai kvalitātei, kas raksturīga dejai Latvijā. Līdz ar to pieminēklis iemūžinājis tās tradīcijas, ko gadu desmitiem kopusi Latvijas baleta skola,” uzsvēŗ Latvijas Nacionālā baleta vadītājs Aivars Leimanis.

Pieminekli pēc kurātores Helēnas Demakovas uzaicinājuma veidojuši igauņu mākslinieki Jāns Tomiks un Jiri Ojavers - Igaunijas Mākslas akadēmijas profesori, kas pārstāvējuši savu valsti Venēcijas biennālē. Jāns Tomiks ir vislielāko starptautisko atzinību guvušais un vispazīstamākais Baltijas valstu mākslinieks. Kurātoru veidotajās izstādēs viņš piedalījies gan Venēcijas biennālē, gan *New Museum* Ņujorkā. Pieminēkļa architekti ir Pēters Pere (Igaunija) un Juris Gertmanis (Latvija).

Fizikim Spīgulim Valtera Capa balva

Latvijas Zinātņu akadēmijā (LZA) svinīgi pasniegta šā gada Valtera Capa balva. To saņēma fizikas profesors Jānis Spīgulis no Latvijas Universitātes par ievērojamiem izgudrojumiem šķiedru optikā un biofotonikā.

Jānis Spīgulis

Balvu labākajam izgudrotājam kopš 2004. gada reizi divos gados kopīgi piešķir firma *Minox* no Vācijas, LZA un Latvijas Patentu valde. Jānis Spīgulis ir autors pirmajai optisko šķiedru temati-

kai veltītajai mācību grāmatai latviešu valodā, piedalījies divu optikas uzņēmumu dibināšanā. Viņš saņēmis dažādus apbalvojumus. Spīgulis veicis pētījumus atomspektroskopijā, optoelektronikā un šķiedru optikā, bet kopš 1995. gada pievērsies biomedicīnai optikai un biofotonikai. Pēdējā laikā pieteicis un vadījis vairākus nozīmīgus Eiropas Savienības struktūrfondus. Zinātnieks ir Latvijas pārstāvis vairākās starptautiskās profesionālās organizācijās, kā arī Baltijā vienīgais Starptautiskās optikas un fotonikas biedrības SPIE īstenošanas loceklis, Latvijas Profesoru asociācijas, Latvijas Fizikas biedrības un Latvijas Medicīnas inženierzinātņu un fizikas biedrības biedrs. Spīguļa pētījumu rezultāti atspoguļoti 170 zinātniskajās publikācijās un 17 patentos. Viņa jaunie optiskie paņēmieni ādas un asinsvadu slimību diagnostikai bija vien no nozīmīgākajiem Latvijas zinātnes sasniegumiem 2006. gadā. Balva nosaukta Valtera Capa vārdā. Izgudrotājs V. Caps ar savu pasaulslaveno fotoaparātu *VEF-Minox* veicināja Latvijas vārda pazīstamību pasaulē.

LU pirmo reizi iekļuvusi pasaules universitāšu reitingā

Latvijas Universitāte (LU) pirmo reizi iekļuvusi *QS Top Universities* (pasaules universitāšu) reitingā un ieņēma 701. - 800. vietu. Tas ir liels sasniegums, jo LU ir pirmā Latvijas augstskola, kas iekļuvusi šāda līmeņa reitingā.

Līdzās LU attiecīgajā reitinga sadaļā var atrast arī Lietuvas Vītauta Dižā universitāti Kauņā un Viļņas Ģedimīna Technisko universitāti. No Lietuvas šajā *topā* kopumā ir četras universitātes un augstākajā pozīcijā - 601.- 650.vietā - Viļņas universitāte. Savukārt no Igaunijas ir divas - Tallinas Techniskā universitāte 441.-450. vietā un Tartu universitāte -s 461.-470.vietā.

Fazer saņem nozīmīgo Eiropas Candy Kettle balvu

Helsinkos pasniegts ievērojams saldumu industrijas apbalvojums - Eiropas *Candy Kettle* balva.

Šajā gadā tas piešķirts saldumu ražotājam *Fazer*, pauzot atzinību par izcilajiem sasniegumiem nozarē. *Fazer* ir viens no vadošajiem uzņēmumiem maizes tirgū Latvijā, kurš strādā ar diviem zi-

moliem - *Fazer* un *Druva*. Maize tiek cepta mūsdienīgā maiznīcā Ogrē, kas ir viena no tradīcijām bagātākajām maizes ceptuvēm Latvijā

Uz Latviju atvests pirmais vienkupra kamielis Baltijā

Atpūtas kompleksa “Rakši” dzīvnieku saimi papildinājis vienkupra kamielis, vārdā Šakils. Septiņus mēnešus vecais Šakils ir pirmais un pagaidām vienīgais dromedāru (*Camelus dromedarius*) kamielis Baltijā.

Šakils uz Latviju atvests no Vācijas

Mūžībā aizgājis rakstnieks Vladimirs Kaijaks

83 gadu vecumā mūžībā aizgājis rakstnieks Vladimirs Kaijaks.

Kaijaks dzimis 1930. gada 2. septembrī Cēsīs. Viņa daiļradē ir vairāki romāni. Starp pazīstamākajiem minami „Enijas bize”, „Zem Marsa debesīm”, „Nārbulu dēli” un „Nārbulu mantinieki”, pēc kuriem uzņemts Latvijas Televīzijas seriāls „Likteņa lūdumnieki”. Kaijaks sarakstījis arī vairākus kritiķu atzītus stāstu krājumus, piemēram, „Sātans”, „Kraukļa valstība”, rakstījis kinoscenārijus, piemēram, filmām „Šachs brīļanta karalienē”, „Zem apgāztā mēness” un „Bailes”. Radosās darbības laikā viņš saņēmis arī apbalvojumus. Par garstāstu „Cilda” 1990. gadā Kaijakam piešķirta Eduarda Veidenbauma prēmija, 1993.gadā viņa romāns „Rēģi” godalgots pirmajā *Karoga* romānu konkursā. Vladimīram Kaijakam piešķirta arī 1991.gada barikāžu dalībnieka piemiņas zīme.

Bridina Kabanovu un Cvetkovu

Saskaņas centra (SC) deputātiem Nikolajam Kabanovam un Irīnai Cvetkovai tika izteikts brīdinājums no Saeimas tribīnes par deputāta ētikas kodeksa pārkāpumu. Abiem deputātiem Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija iepriekš bija piemērojusi bargāko sodu – rakstveida brīdinājumu, paziņojot par to Saeimas sēdē un publicējot *Latvijas Vēstnesī*.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Vēsture kā kaujas lauks

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

2008. gadā Edvīns Šnore ar savu dokumentālo filmu *The Soviet Story* (Padomju stāsts) patiešām uzskatāmi pasaulei parādīja abu totalitāro ideoloģiju - nacisma un komūnisma, hitlerisma un staļinisma - radniecību it visos aspektos, un varam teikt, ka šī filma zināmā mērā sekmēja Eiropas Parlamenta lēmumu pasludināt 23. augustu (Molotova-Ribentropa pakta parakstīšanas datumu) par dienu, kad pieminam abu šo režīmu upurus.

Un nu tagad, kā izriet no portālā www.svpressa.ru publicētas intervijas, kāds Maksims Reva (38 g. v., tēvs - kazaks, māte - vācbaltiete) nācis klajā ar dokumentālo filmu *Skrytāja istorija Pribaltiki* (Slēptā Baltijas vēsture), kas esot "pienācīga atbilde" Edvīna Šnora filmai. Šo savu lolojumu Maksims Reva pirmoreiz izrādīja Pēterburgā - ar aprēķinu, lai filmas premjēra sakristu ar šai pilsētā notiekošo G20 forumu.

Var manīt, ka Revam vēsture ir kaujas lauks, un patiesībā tas tā ir... Viņa filma ilgst 45 minūtes, un tajā uzsvārs likts, kā jau varēja paredzēt, uz "fašistu zvēribām" vācu padomju kara gados, īpašu uzmanību veltījot latviešu un igauņu policijas bataljoniem un *Waffen* SS divīzijām., kā arī pēdējos 20 gados Latvijā un Igaunijā praktizētajam "mikstajam etnocīdam" (!), kas izpaužoties, piemēram, "kad cilvēkus met ārā no valsts iestādēm nepietiekamo valsts valodas zināšanu dēļ".

Viss skaidrs! Saprotašs! Klūst arī Maksima Revas žultainais nīkums, kad uzzinām, ka viņš, dzīvodams Tallinā, piedalījies grautiņos, "aizstāvot" t. s. „Bronzas karēvi”, un dabūja par šo plosīšanas pasēdēt septiņus mēnešus Igaunijas cietumā. 2011. gadā Reva pārcēlās uz Krieviju un apmetās Pēterburgā, būdams Kremli izperinātās organizācijas „Pasaule bez nacisma” padomes loceklis.

Vēsture ir kaujas lauks: to aplicina arī divi interesanti raksti, kas publicēti Telavivas krievva-

lodīgās avīzes *Vesti* pielikumā *Okna*. Rakstu autors Aleksandrs Goguns ir ukraiņu vēsturnieks, kas sadarbojas ar Holokausta pētniecības centru *Yad vašem* Jeruzalemē. Rakstā „Lai iemīlotu Staļinu” Goguns, balstoties uz atslepotiem padomju arhīvu materiāliem, min satriecošus faktus, kas rāda, ka Ukrainā padomju partizāni, kuņus vadīja "leģendārie" Sidors Kovpaks un Pjotrs Veršigora, apzināti rīkojuši "uzkrītošus" atentātus pret vācu virsniekiem, lai tādējādi izprovocētu asiņainas nacistisko okupantu "soda ekspedīcijas", dedzinot sādžas un slepkavojot mierīgus iedzīvotājus, rēķinot par katru nošauto vācieti nošaujamos 10, 50, 100 "iedzimtos" (*Einheimische*). Kovpaka un Veršigoras velnišķīgais aprēķins bija tāds: izmisušie sādžinieki pārieti partizānu pusē un "iemīlotu Staļinu" kā glābiņu nesēju.

Savā otrā rakstā Aleksandrs Goguns apraksta, kā Berlīnes muzeja *Karlshorst* ekspozīcija, kas veltīta vācu padomju kara, pēdējos gados patvaļīgi mainīta

saskaņā ar Maskavā, Minskā un diemžēl arī Ukrainā vērojamo Staļina tēla uzspodrināšanu, Vācijas valdībai, kas šo muzeju pār- rauga, šīs manipulācijas piecēšot.

Muzejs atrodas Austrumberlīnē, ēkā, kur naktī no 1945. gada 8. uz 9. maiju tika parakstīts nacistiskās Lielvācijas kapitulācijas akts. No 1967. līdz 1994. gadam tas bija "Vācijas kapitulācijas muzejs", bet pēc tam, Vācijā un Krievijā nostiprinoties objektīvai zinātniskai pieejai, nu jau "Vācijas-Krievijas muzeja" ekspozīcija tika, var teikt, tuvināta abpusēji skarabajai realitātei. Diemžēl, norāda Goguns, "sākumā Baltkrievijā, tad Krievijā un 2010. gadā arī Ukrainā pie varas nāca reakcija", un Karlshorsta muzeja ekspozīcija vairs neatspoguļo padomju-vācu kara realitāti. Atkal parādās "Padomju Savienības Lielā Tēvijas kara" butaforiskais rēģis.

Iekāms apmeklētājs sasniedz muzeja standus, viņu vēl sveic - milzu burtiem - uzraksti: KAPITULĀCIJA. ZAUDĒJUMS. PRIEKŠ. ATBRĪVOŠANA. Goguns pamatotī norāda, ka to, ko tūlīt pēc Vā-

cijas kapitulācijas tās austrumu daļā "ieviesa" sarkanarmija un NKVD, nosaukt par brīvību nekādi nevar...

Putina Krievija, konstatē Goguns, panākusi, ka jaunajā ekspozīcijā "duņas acīs" t.s. Georgija lentīte, kas mākslīgi padarīta par "uzvaras simbolu". Tagad muzeja ekspozīcijā dominē nacistu režīma un SS, SD, Lielvācijas kara spēka briesmu darbi, taču pilnīgi noklusēti neskaitāmie fakti, kas liecina par padomju "atbrīvotāju" plosīšanas, laupīšanas un izvarošanas orgājiem.

Parādīta konjaka pudele no kāda vācu virsnieka "kaujas devas", bet ne vārda par to, kā sarkanarmiešus piedzirdīja ar daudzinašiem "100 gramiem" vodkas dienā (kādu laiku bija 150 grami).

Sakopojot rakstīto, Aleksandrs Goguns sarkastiski piebilst, ka ru- na patiešām ir par kapitulāciju: kapitulējusi demokrātiskā Vācija, kas pielāvusi šādu vēstures viltoša- nu.

Vēsture ir kaujas lauks!

Franks Gordons

Nudien operas cienīgs sižets

Klasiskajām operām raksturīgi dažāda veida konflikti - vai nu starp labo un ļauno, starp cilvēku un likteni, vai arī starp milniekiem un naidniekiem. Pēdējo nedēļu laikā nudien vāgnerisks sižets ir veidojies Latvijā, un galvenās lomas tajā „dziedājuši” kultūras ministre **Žaneta Jaunzeme-Grende** un Latvijas Nacionālās operas (LNO) ilggadējais direktors **Andrejs Žagars**.

Ministrei bijis diezgan sens konflikts ar A. Žagaru. No viņa ministre centās atbrīvoties jau pirms kāda gada, bet neveiksmīgi. Šogad Kultūras ministrija noorganizēja konkursu, lai Operai atrastu jaunu valdi. Konkurss žūrija nolēma, ka valdē būs trīs locekļi, tostarp līdzšinējais direktors. Tas Ž. Jaunzeme-Grendi neapmierināja, un viņa vienpersoniski nolēma, ka A. Žagam amata valdē nebūs. Tā vietā viņa ieteica piešķirt bijušajam direktoram visai nenoteiktu konsultanta amatu.

Sekoja liela jezga. Operas valdes priekšsēža amatam paredzētais komponists Artūrs Maskats paziņoja, ka no amata atteiksies, ja ministrija atteiksies no Andreja Žagara. Starptautiski pazīstamā operdziedātāja Kristīna Opolais draudēja boikotēt LNO 150 gadu jubilejas koncertu. Valsts prezidents Andris Bērziņš atteicās minēto sarīkojumu apmeklēt, jo konflikts starp ministri un direktoru viņam liekot justies neērti.

Timekl tika veidota petīcija ar nosaukumu „Pieprasām kompetentu Latvijas kultūras ministru!”. Lidz brīdim, kamēr uzrakstīju šo komentāru, petīciju ir parakstījis

951 cilvēks, arī tādās ievērojamas kultūras personas kā rakstniece Nora Ikstena, dziedniece Liāna Langa, mākslinieks Ilmārs Blumbergs, kā arī visā Eiropā pazīstamais Jaunā Rīgas teātra mākslinieciskais vadītājs Alvis Hermanis. Viņš arī izplatījis atklātu vēstuli, kuņā apgalvo, ka ministres rīcība radot tādu situāciju Latvijā, kāda pēdējos gados ir attīstījusies Ungārijā. Tur, A. Hermanis raksta, valdība ir bijusi tik vienpersoniska attieksmē pret kultūru, ka teju vai visi mākslinieki šo valsti patlaban boikotējot. Petīcijā apgalvots, ka „Latvijas neatkarības gadu vēsturē nav bijis gadījuma, kad nozari vada cilvēks, kuņā zināšanas kultūrā ir nepārprotami nepietiekamas”.

Apogeju šie notikumi sasniedza pagājušās nedēļas piektdienā, kad vispirms Ž. Jaunzeme-Grende parakstīja rīkojumu par A. Žagara atstādīšanu no amata, kaut gan līgums ar Operu viņam ir līdz šā gada beigām. Neilgi pēc tam Ministru prezidents Valdis Dombrovskis paziņoja, ka viņa pacietības mērs attieksmē pret kultūras ministri esot pilns un viņš pieprasīšot Jaunzemes-Grendes demisiju. Šis nedēļas pirmdienā Dombrovskis parakstīja lēmumu par pašas ministres atstādīšanu no amata.

Te nu jāteic, ka ministres rīcība ir bijusi neizprotama, no vairākiem skatpunktiem rautoties. Pirmkārt, Opera šogad svin apaļu jubileju. Vai tas ir īstais laiks, kad sarīkot šādas klapatas? Otrkārt, nākamgad Rīga būs Eiropas kultūras galvaspilsēta, un kādu signālu starptautiskajai kultūras sabiedrībai sūta tik patvaļīgs kultūras ministres lēmums, pat ja tagad viņa šajā amatā vairs nav?

Bet par visu vairāk pārsteidz tas, ka šādi ir rīkojusies tieši Žaneta

Jaunzeme-Grende. Pirms kļuva par kultūras ministri, šī dāma bija Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameras valdes priekšsēde, un gan manā radio raidījumā, gan citos saziņas līdzekļos ļoti bieži sūkstījās par valsts pārvaldes trūkumiem, tostarp par patvaļību attieksmē pret dažādiem procesiem. Nu ir sanācis tā, ka viņa pati rīkojas patvaļīgi, uz savu galvu pieņemot lēmumu rīkoties citādi, nekā lēmumi konkursa žūrija. Te ir velkamas paralēles ar samērā neseno skandalu par vilcienā iepirkumu mūsu valstī. Tāpat tika rīkots iepirkuma konkurss, tāpat tam bija rezultāti, taču pat pēc tam, kad tika parakstīts attiecīgais līgums ar Spānijas valdību buves uzņēmumu CAF, valdība nolēma līgumu vienpusīgi lauzt. Nupat laikrakstā *Dienas Bizness* bija intervija ar CAF pārstāvi, kuņā viņš norādīja, ka uzņēmums darbojas ļoti daudzās valstīs, bet ar šādu attieksmi kā no Latvijas tas nav sastapies vēl nekad un nekur. Abos gadījumos runa ir par attieksmi. Labi, „smukuma” pēc noorganizēsim konkursiņu, bet par rezultātiem lemsim paši, lai kādi arī būtu konkursa rezultāti. Vai tā būtu laba pārvalde?!

Kādreizējais teātra un kino aktieris Andrejs Žagars LNO vada kopš 1996. gada, un viņam pienākas ļoti liela uzslava par to, ka viņš mūsu Operu ievēdis starptautiskajā aprītē. Rēgulāri mūsu Baltajā namā viesojas pasaules ievērojamākie mākslinieki, pats direktors pirms desmit gadiem debīteja režisora statusā un operas ir režisējis ne vien mūsu opereteātrī, bet arī citur Eiropā. Tas savukārt ir iemesls, kāpēc Žagars bieži atradies ārpus Latvijas robežām, tādējādi mazāk vēribas veltījot Lat-

vijas Nacionālās operas ikdienas darbam. Un vēl - LNO arod biedrība ir kurnējusi par direktora it kā augstprātīgo attieksmi. Šis bija viens no galvenajiem iemesliem, kāpēc Žaneta Jaunzeme-Grende nolēma vērsties pret Žagaru. Vēl viņa skaidroja, ka starptautiskais audita uzņēmums *Ernst & Young* ir veicis audita operā, kuņā atklātas dažāda veida problēmas, bet tieši kādas - to ministre mums nevarot pateikt, jo pats *Ernst & Young* pieprasījis audita rezultātus patūrēt slepenībā. Atkal jājautā: vai tā ir laba pārvalde?! Nē, jo valsts šajā gadījumā bija audita pasūtītāja. Kāda tur slepenība?

Konfliktam starp ministri un direktoru ir arī politiskā puse, proti, kā uz Ž. Jaunzemes-Grendes padzišanu reaģēs viņas pārstāvētā Nacionālā apvienība (NA). Ši komentāra publicēšanas brīdī NA vēl nebija lēmusi, ko darīt, (lēmums tikšot pieņemts trešdien, 18. septembrī - red.) taču ir maz ticams, ka šī jautājuma dēļ tā izstāsies no valdošās koalīcijas vai centīsies gāzt valdību. Pat tad, ja valdībā NA ir tikai divi ministri (otrs ir tieslietu ministrs Jānis BORDĀNS), apvienībai ir iemesls neiet opozīcijā, jo no opozīcijas puses tai būtu daudz grūtāk panākt savus mērķus demografijas, uzturēšanās atļauju jautājumos utt. Turklāt Latvijas vēsture rāda, kas notiek ar partijām, kuņas ar skaļu blikšķi aizcērt durvis un aiziet opozīcijā. Politisku grimu un pat nāvi tas ir nozīmējis tādiem kādreizējiem „smagsvariem” kā Demokrātiskā partija *Saimnieks* (vai kāds vēl to atceras?) un Tautas partija.

Taču ir arī plašāks politisks jautājums, proti, - ar ministriem V. Dombrovskim ir gājis kā pa

briksņiem. Problēma ir tāda, ka NA un it īpaši Reformu partijas politikā ir bijuši pilnīgi jaunatnācēji lielajā politikā, un ne jau Ž. Jaunzeme-Grende viena ir atklājusī šī procesa tumšās puses. Pirms kāda laika no amata bija spiests aiziet izglītības ministrs Roberts KĪLIS (RP), kuņš bija saķīļojies vai ar visu izglītības sistēmu. Vēl nesēnāk par savu demisiju paziņoja reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Edmunds Sprūdžs, kas savukārt ir sagājis ragos ar pašvaldībām. Tiesa, viņš sola no amata aiziet tikai 1. decembrī, bet intervijās ir atzinis, ka ministra darbs viņu esot pagalam nogurdinājis. Te nu būtu jāatceras, ka E. Sprūdžs bija tas cilvēks, kuņu Reformu partija šī Saeimas sasaukuma sākumā izvirzīja ministru prezidenta amatam, un varam vienīgi domāt - kas notiktu, ja par šāda veida „nogurumu” paziņotu nevis tikai ministrs, bet pats Ministru prezidents? Katram politikim kādreiz ar kaut ko ir jāšāk, bet salīdzinājumā ar daudz vairāk pieredzējušām *Vienotības* politikajām haizīvim NA un RP ministriem lielākoties ir bijusi grūtāka dzīve. Te nu redzam rezultātu.

Latvijas Nacionālā opera ir viens no mūsu valsts dārgumiem. Ļoti daudz *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītāji jau sen ir bijuši tās atbaltītaji, visvairāk laikā, kad Opera tika remontēta. Ir ļoti žēl, ka jautājums par Operas vadību ir tik ļoti politizēts, vēl jo vairāk tāpēc, ka kārtējo reizi ir demonstrēta nevis nopietna, bet gan pagalam politikāniska pieeja. Tas, ka šāda attieksme ir kaut kas mūsu valstī itin ierasts, nenozīmē, ka tas ir pieņemami. Nebūt ne!

Kārlis Streips

KUBA UN KOMŪNISMS

Jāna Boļa ceļojums uz Kubu

Ši ceļojuma cēlonis meklējams pirms pieciem gadiem. Laikam Brežņeva valdīšanas laikā, kad ceļā uz Dublinu mūsu lidmašīna nolaidās Šanonas lidostā, tieši blakus *Aeroflotes Iljušinam*. Kad izkāpu, mazajā Šanonas vestibilā ievēroju staigājam divas sevišķi izskatīgas dāmas. Viņas gan likās kā nobijušās, kā uztraukušās, kā pazudušas. Sāku skatīties tuvāk. Maniju Nameja gredzenus un dzintara krelles. Būs latvietes. Labais! Varbūt dabūšu parunāties ar tautietēm. Piegāju klāt un uzrunāju. Tiešām latvietes. Kautrīgas, bet smaida kā vēl nekad. Prasīju, kurp brauc. Uz Kubu. Kādēļ? Nesaka. Tikai aizvien vēl noslēpumaini smaida. Piedāvāju izpirkt dzērienu. "Nē, paldies! Cik ļoti gribētos! Bet mūsu pavadonis, politiskais komisārs, tādas lietas aizliedz." Tā arī šķīrāmijs.

Par viņām visus šos gadus esmu domājis. Kas ar viņām noticis? Vai turp brauca uz dzīvi? Vai iegāja Kastro valdībā? Beidzot, 33 gadus vēlāk, šķita, ka tomēr būtu jāaizbrauc uz Kubu paskatīties, vai viņas tur vēl ir un vai viņām tagad varēs nopirkt apsolīto dzērienu.

Tā aizbraucu uz Kubu meklēt iecerētās meitenes. Skatījos šur un tur, bet nekā. Viņām tagad vajadzētu būt jau pensijā. Jāiet uz senioru centru. Aizgāju. Stāvu un skatos. Pēc brīža pienāk pablonda, šarmanta dāmiņa labākajos gados un uzlūdz mani dejot. Dejojām mambo. Kubā blondīnes ir retums. Vai tiešām būs draudzene no Šanonas? Milīt, viņa mani nav aizmirsusi! Dejojām mambo. Prasu, vai atceras tikšanos Šanonā. "Šanonā? Kur tā tāda?" - "Nu, Īrijā." - "Vai tu trakas? Fui, ko es būtu darījusi pie tiem kartupeļu ēdājiem? Esmu Kubas patriote un milu Kastro bārdū."

Noskumis atgriezies viesnīcā. Laikam šis meitenes Kubā neredzēju. Aizgāju uz bāru iedzert *mohito*. Žēl, ka jādzer vienam.

Autors pie Fidela Kastro portreta

Pēc laika, skatos, nāk iekšā mazs, tumšs vīriņš ar izteikti melniem matiem un zilu T kreklu mugurā. Krekls sludina: "Man patik dzīvot Latvijā." Beidzot, letiņš! Būs kompanjoni! Gan virieša kārtas, bet labāk nekā nekas. Pieeju klāt. Uzrunāju latviski. Šis apjucis. Domā - kas es tāds? "Vecīt, es arī esmu letiņš," es skaidroju. "Sorry, Sir," viņš atbild, "I am from Hong Kong." Nu tā. Iecerētās meitenes Kubā neatradu, nevienam dzērienu nenopirku, bet Kubas komūnismu gan apskatīju.

Sagadījās, ka vienīgais istais komūnists, ko satiku, bija kovbojs, vārdā Hozē (*Jose*). Viņš pārvaldīja fermu *King Ranch* ārpus Kamagevejas (*Camaguey*) pilsētiņas. Īpašums piederējis amerikāņiem, pirms to nacionālizējis Kastro. Tagad ferma pieder valdībai un kalpo tūristu atrakcijām, kuŗās ietvertas visas kovboju izdarības. Varētu sacensties ar jebkuŗu *Rodeo* Teksasā vai citur Amerikā.

Hozē pilnīgi pārņēmusi Ame-

rikas kovboju kultūra, tomēr viņš ir komūnists un tic to idejām. Viņš dievina Leņinu un Staļinu. Hozē ir pārliecināts, ka komūnistu ideja par šķiru un mantas vienlīdzību kādreiz sasniegs arī Kubu. Lai gan atzīst, ka vēl nepieciešami uzlabojumi, bet, ka tas notiks, ir tikai lai-ka jautājums.

Man, latvietim, Kubas vārds vienmēr bijis saistīts ar komūnismu. Mēģinu Hozē stāstīt par savu pieredzi ar komūnismu, kas valdīja Latvijā 50 gadus. Ka tā bija diktatūra, kur nekādas šķiru vienlīdzības nebija. Valdošā nomenklatūra dzīvoja kā ķeizari. Pieminu arī politisko propagandu, masu deportācijas uz Sibīriju, mākslas un literatūras cenzūru un jautāju, vai tā ir arī Kubā. Uz to Hozē atbild, ka komūnisms Kubā tik ļauns nekad nav bijis. Viņš atzīst, ka valsts pārvaldītā

ekonomika ir sabrukusi un nekas Kubā īsti nestrādā, tomēr tic, ka viss mainīsies uz labo pusi.

Ši saruna notika "cūkas bērs", kas bija ieskaitītas mūsu grupas ceļojuma izmaksā. Cūka tika cepināta uz iesma visu skatītāju klātienē. Katrs dabūja arī gabalu cepeša nogaršot. Hozē plātījās, ka esot vienīgais visā Kubā, kas dabūjot ēst cūkas gaļu katru nedēļu. Kad vaicāju, cik bieži kubieši dabū cūkas gaļu, Hozē atcērt, ka ne pārāk bieži, jo gaļa esot dārga. Daži varot atļauties dzimšanas dienās vai kādā svinamā dienā, citi nekad. Tāda tad nu ir Hozē iecerētā vienlīdzība. Nav jābrīnās, ka viņš ir Kubas jūsmīgais komūnists.

Astoņdesmit procenti kubiešu ir valsts atalgoti. Spēkā ir padomju laika teiciens - valsts tēlo, ka maksā, un strādnieki, - ka strādā. Kubā ir divas valūtas, vietējiem un tūristiem. Vietējo 23 peso atbilst vienam Amerikas dolaram, tūristiem ir viens pret vienu. Kaut ko vērtīgāku nopirkt var vienīgi par tūristu dolariem. Vietējie var lietot abas valūtas. Bet vietējiem vērtīgās valūtas nav, jo arī algas ir ļoti zemas. Pirktspēja ir vienīgi

peces gordos - lielajam zivim.

Ielās neredz cilvēkus ar bažām atskatāmiem bailēs no apcietināšanas un deportācijām, kā reiz bija Austrumeiropā. Toties visapkārt manāms trūkums un nabadzība. To labi demonstrē kāds populārs joks. Havanas zooloģiskā dārzā gadu ritumā noteikumi mainījušies. Pirms 1959. gada revolūcijas: „Nebarojiet dzīvniekus!” Krievu laikā: „Ēdiens domāts tikai dzīvniekiem. Neēdiet dzīvnieku ēdienu.” Tagad: „Neēdiet dzīvniekus.”

Uz ielām maz automobiļu. Daudz kājnieku. Cilvēki stiep milzu nastas. Ratos redz iejūgtus mūļus. Toties uz ielām daudz divriteņu. Daudzi veikali nemaz nav atvērti. Vairākumā atvērti ir tukši plaukti, bet pie tiem, kur dabūjamas preces, stāv gaŗas rindas, kaut pērkamie dārzeņi un augļi izskatās nepievilcīgi, novītuši un pat aizpuvuši.

Kubiešiem pārtikas normu nosaka ar izsniegtajām kartītēm (*libreta*). Zeļ melnais tirgus. Cēltnes, kas reiz bijušas Karību salu lepnums, kā Havanā, tā citās pilsētās sabrūk, pat ar cilvēku upuriem, jo trūkst līdzekļu, lai tās uzturētu.

Tūristam no Amerikas nav viegli izprast dzīvi Kubā. Amerikas likumi aizliedz amerikāņiem brīvi ceļot pa Kubu. Braucienam jābūt ar specifisku mērķi. Braucieni notiek grupās un galvenokārt uz valsts izvēlētām vietām, lielāko tiesu saistīti ar kultūras notikumiem, izglītību, mūziku, deļam un propagandas lekcijām. Valdība strādā slepeni. Piemēram, kad jautāju kādam pavadonim, kur dzīvo Kastro, viņam par to nebija ne mazākās jausmas.

Ekonomika ir valsts kontrolēta. Viss pieder valstij. Ja grib pirkt zirgu vai govi, tā jāpērk no valsts. Taksometri pieder valstij, šoferi ir valsts ierēdņi.

(Turpinājums sekos)

Veciši atpūtā

Ivars Jaunrubenis *(Nobeigums)*

Pirmā mani ieraudzīja mūsu kaimiņiene un izsauca: "Kur tad tu tā, Ivar, esi nosmērējis, un tev tak asinis ir uz krekla! Nu gan būs bāriens no tēva un mātes!" Man ienākot istabā, māte iesauca: „Vai dieņņi, kā tu izskaties!” Teicu, ka esmu bijis pie lokomotīves un, kāpelējot uz tās un tendera, sevi savainojis. Tad tēvs bargā balsī mani uzrunāja: "Cik reizu neesmu teicis tev būt uzmanīgam! Vai tad prāta un saprašanas tev nemaz vairs nav? Tāda mašīnērija nav vieta, kur spēlētis un lēkāt! Tik daudz tev tak jāsaprot!" Gāju vannā drusku apmazgāties, un tad tēvs ar māti man tīrīja ievainojumus, uzlika kādu smēri un pārseja. Tēvs noteica: "Nu, puis, laikam gan bez ārsta netiksi uz sliedes." Viņš izgāja ārā un, pēc stundas atgriezies, stingri noteica: "Nu tad rītdien jau no pašā rīta projām marš pie Berga uz slimnīcu! Man tie tavī ievainojumi nepatīk. Ar viņu man jau ir sarunāts. Var iekaist vēl vairāk, un tad būs liela nelaime. Nav nekāda pretī runāšana!"

Bergs bija vecs, piedzīvojis Latvijas armijas un leļiona feldšeris, kas strādāja Mēzenes slimnīcā. Ko viņš ārstēja, to ārstēja pamatīgi un kārtīgi. Ievainojumu un brūču ārstēšanā viņš bija meistars. Pat dažs labs jaunāks ārsts ar viņu nevarēja sacensties. Ja kādam no maniēm draugiem bija jāiet pie Berga, tad puikas tam uzsauc: „Nu tad, vecīt, turies tik! Gan tevi Bergs apstrādās. Nāksi arā bimbādams.”

Lai gan sajutu lielu nogurumu, nakti nevarēju mierīgi gulēt. No rīta ievainojumi sāka vairāk sūrstēt un sāpēt. Jau no rīta tēvs bija sarunājis kādu no mūsu kaimiņiem, kas strādāja par šoferi, mani aizvest uz slimnīcu. Tēvs arī brauca līdz. Mēzenes slimnīca bija turpat mums kaimiņos. Slimnīcā Bergs jau mani gaidīja. Viņš apskatīja ievainojumus un, ja pareizi atceros, deva poti, tad ierunājās: "Nu, jaunais cilvēks, būs ar tevi man drusku jāpastrādā. Drusciņ jau sāpēs, vai ne?" Tad viņš kļusībā nosmīnēja. Sākās tīrīšana un ārstēšana. Sakodu zobus un tureļos, bet acis bija

pilnas asarām. Pēc tam ievainojumi tika pārsieti. Pienāca ārsts Pavašars, paskatījās un noteica: „Labi, ka labā laikā notverts. Pirmās dienas nebūs vieglas, sāpēs, bet ar laiku sadzis un būs labi.”

Mājās pārbraucis, tūlīt likos gulēt. Pienāca tēvs un sacīja: „Nu, jaunskungs, tu esi par vecu un lielu, lai dabūtu kārtīgu pērienu. No šīs dienas tu bez manas un mātes vai vectēva atļaujas nespēsi nevienu soli projām no mājas. Varēsi tikai pasēdēt tepat pļaviņā. Nekādas vazāšanās un staigāšanas uz pilsētu vai uz ķinišiem un bumbiņu sacīkstēm. Iešana uz lokomotīvi tev ir aizliegta. Izdarīsi vēl kādu dumjību. Vai šoreiz saprati? Un tas tev būs uz veselu mēnesi.” Teicu, ka saprotu. Tēvs tad vēl piemetināja: „Nu tad labi. Ja neklausīsi, sods būs vēl ilgāks.” Saprātu, ka tēvs šoreiz nejokoja.

Otrā dienā pie manis pienāca vectēvs un jautāja, ko tad es īsti esmu izdarījis pie lokomotīves. Izstāstīju visu, kas bija noticis. Vectēvs vairākas reizes pagrozīja galvu

un tad sacīja: „Tu tak, dēls, esi jauns un prātīgs cilvēks. Kur tad tev tas prātīņš bija palicis? Tak ar manu dāmi arī bija jāzin, ko dara, nemaz jau nerunājot par tādu mašīnu kā lielu lokomotīvi. Tu tak varēji uzskriet uz kādas mīnas vai kāda cita spridzekļa, un tad būtu sakropļots uz visu mūžu, pat beigts! Negribas ne domāt, ne runāt par tādam lietām. Zini gan, dēls, ka pats Dieviņš stāvējis tev klāt. Vari būt laimīgs. Nebīsties, es tēvam neiteikšu nekā. Tā jau esi nostrāpēts, un tad strāpis būs vēl lielāks.” Vectēvam bija taisnība. Arī tēvs pienāca klāt un prasīja, kā jūtos. Teicu, ka daudz labāk. Viņš arī kļuva priecīgāks, tad vēl padomāja un sacīja: „Tad nu tev jābūt pateicīgam feldšerim Bergam uz visu mūžu. Viņš tevi izglāba no nelaimes. Bez viņa nezin kā būtu bijis.”

Pirmā nedēļa nebija viegla. Vēl sāpēja celis, un es jutos diezgan stīvs. Gāju sēdēt pļaviņā, kas bija aiz mūsu blokmājas. Draugi jautāja, kas ar mani noticis, ka neēju viņiem līdzī spēlētis. Mēģināju vi-

ņiem slēpt savu nelaimi un visādi aizbildinājos. Arī mans draugs Indriķis gribēja zināt, kas noticis, un es gribēju viņam visu izstāstīt, tomēr savu noslēpumu paturēju pie sevis. Vienmēr to atliku uz vēlāku laiku. Vairākas reizes bija vēl jāiet atrādītās fedšeram Bergam, kas ievainotās vietas pārbaudīja un pārseja. Šie arī nebija viegli brīži. Uz rudens pusi ievainojumi bija jau diezgan labi sadzijuši. Tā beidzās mans divvainais vasaras notikums. Kā piemiņa manas kreisās rokas plaukstā vēl šodien palikusi maza bāla svitriņa – atgādinājums, ka ar mašīnietām nedrīkst rīkoties, ja tās nepārzina.

Vairāk nekā pēc gada es nenocietos un aizgāju apskatīties, kas noticis ar lokomotīvi. Gāju pa veco taku un, uzkāpis uz vaļņa, redzēju, ka lokomotīves tur vairs nav. Tā pēdīgi bija aizvesta prom un droši vien kalpoja Rietumvācijas dzelzceļam līdz pat tvaika lokomotīvu pēdējām dienām. Zenitartilerijas vilciens stāvēja turpat, jo neviens laikiem īsti nezina, ko ar to iesākt.

VASARAS NOTIKUMS

Baltā nama jubilejas reize

Eiropā sākusies operas atdzimšana

Ir zināma vecā patiesība: velni ir atraktīvāki par eņģeļiem. Piemēram: Kallasa ar zemē nogrūstā luciferisko skaistumu vai Orfeja žests: izvedu Euridiki no pazemes valstības, iemilēju, dievināju viņas cēlumu, lutināju, bet tagad – *Perdu!* Zaudēts ...

Var aiziet vēsturē visai tālu, līdz pat Izīdai un Ozirisam. Šie stāsti rada vēsturi, kultūru un paradumus. Tāpat arī ar mūzikas vēsturi, bet vēl vairāk ar kultūras vēsturi un socioloģiju. Mazliet socioloģijas: sieviešu emancipācija. Bet varbūt arī nedaudz ornitoloģijas: lakstīgala (vācu valodā „nakts dziedone”), necils, mazs, pelēks putnēns, kurš vienīgais ieguvis ievēribu ar savu dziedāšanu.

Arī pats žanra apzīmējums ieguvis sieviešu dzimtes nosaukumu: - opera! Opera. *No lady is a lady without having a box at the opera!* teicis Tekerijs. Opera ar savām ložām, balkoniem, parteriem, skatuvi un dāmu ģērbtuvēm tiesības saukties par operu ieguva tikai pirms 300 gadiem ar lielā meistara Klaudio Monteverdi pirmās operas uzvedumu Mantujas galmā. Pagājušajā gadā svinējām Monteverdi „Orfeja” 300. gadskārtu. (Latvijas Nacionālajai operai šis notikums gan paslīdzēja garām nepamanīts...) Šogad svinam **mūsu operas** 150. gadskārtu un, domājams, varam būt lepni par tik ievērojamu gadu skaitu. Taču jāatgādina, ka Rīgā teātra izrādes, tostarp metēņu spēles, komēdiantu izrādes notikušas sensenī. Un par pirmā Rīgas teātra aizsākumu vēsturnieki min 1742. gadu, kad ķeizariene Elizabete piešķirusi akteieru pārim Zigmundiem tiesības rīkot Rīgā izrādes.

Pēc tam jau barons Otto Fitinghofs ķeras radoši pie teātra vēstures veidošanas, ceļot namus, angažējot trupu (diemžēl tikai vācu), iestudējot lugas un dziesmu spēles. Tas, ka akteieriem bija jāprot dziedāt, dejot un tēlot, nebija nekā neparasts. Arī operas primadonnas un *primo uomo*, aizējojot barokālajām sastingušajām sesām pozām, vajadzēja savu dziedājumu nostiprināt ar dzīvām, emocionālām kustībām. To prasīja laikmets, it īpaši 18. un 19. gadsimts. Operas publika, kuŗa parasti bija paprasa (kaut aristokrātiska) un nejutīga, izņemot vēžu zupu starpbrīžos un dāmu dekoltē apzeltītajās ložās, gaidīja no skatuves jaunās, nebijušas sensācijas – kaut ko tādu, kas vēl nebija pieredzēts.

Kad Fitinghofs 1782. gadā Rīgā, Lielajā Kēniņu ielā (tagad R. Vāgnera iela) uzcēla savu slaveno Musess māju ar zāli apakšstāvā (500 vietas skatītājiem, skatuvi 40 akteieriem un 24 orķestrantiem), Rīgas publika, kuŗa, protams, kultūras interešu un pieredzes ziņā, stingri atpalika no Eiropas opernamu apmeklētājiem, varēja nedēļā noskatīties piecas izrādes. Tostarp arī operas. 1860. gadā profesora L. Bonšteda projekts tika realizēts un Rīgas centrā, kanālmalā, pacēlās balta, skaista celtne ar sengrieķu simboliem portālos un korēs, ar 1306 sēdvietām un orķestra bedri jau 60 mūziķiem. Nams bija tik skaists, ka Rīgas domnieks Vaserhofs, ar pipi mutē apstaigājot namu, to nejausi nosvilināja līdz

pamatiem. Skaists uzvārds – Vaserhofs, tik daudz ūdens šī vīra apziņā vienīgi izdzēsa viņa pipi.

Opernamu (pareizāk – Rīgas Vācu teātri) 1862. gadā R. Šmelings pārprojektēja un uzcēla no jauna. Tāds tas stāvēja visus Latvijas neatkarības gadus, pēckaŗa noplūkuma laiku, līdz 1992. gadam, kad Latvijas valdība nolēma opernamu restaurēt. Kā ierasts latviešiem, tādās reizēs neiztika bez strīdiem un finanču komisijām, un rezultātā darbs operā bija jāpamet tās intendantam Ivaram Bērziņam.

Arī tagad, jubilejas gadā, visi runā nevis par fantastiskajiem mūzikālajiem uzvedumiem 150 gadu garumā, par spožajām personībām, kuŗas tur pārsteigušas klausītāju prātus, bet par to, kuŗš uzvarēs: vai operas direktors Andrejs Žagars vai kultūras ministre.

Par Žagara talantu, vērienu neviens nešaubās, bet par ministres kultūras stratēģiju gan pietiekami daudz asu vārdu teikts. Protams, Žagaram ir visas direktoram nepieciešamās īpašības, arī režisora talants pilnā mērā, taču latviešu **nacionālās** operas likteņi viņam ir vienaldzīgi. Arī prasme būt vienkāršam un saprasties ar saviem padotajiem laika gaitā zudusi.

Kur palicis Orfejs? Varbūt tas ir viņš, kuŗš ar pieznu BMW automobili tikko piestūrējis pie Baltā nama un izsēdina no tā īsos svārciņos (*Gucci*), modernās korpēs (*Stefani*) un ar rokassomiņu (*Channel*) tērpto Euridiki? Vai viņi ieradušies uz izrādi? Vai opera panāk soli pretī tiem, kuŗi mīl mūziku, bet nespēj iegādāties biļeti? Vai tā ir spējīga izvest Rīgas publiku kā kādreiz Orfejs Euridiki no pazemes valstības garīgā truluma un sastinguma?

Zviedru operas diva Anja Silja saka, ka šodien operai vairs nav nākotnes. Un uzspiež uz gāzi savam *Ferrari*.

Taču situācija tik bēdīga nav. Eiropā sākusies operas atdzimšana. Opernami pārstudē jau zināmos darbus, bet mazāk zināmos pagaidām noliek malā. Publika Minchenē, Baireitā, Lionā, Barselonā stāv rindā pēc biļetēm. Primadonnas „zelta rīkles” tiek izķertas gadiem uz priekšu. Arī mūsu dziedātājas un dziedoņi teicami iekļāvušies pasaules opermākslas kartē. Tas tracinā mājās palikušos un liek saspringt. Vai tad es esmu sliktāks?

Latvijas Baltā nams svin savu jubileju, stāvot pāri sadzīviskajām dubļu pelķēm. Mēs milam savu Operu, un, ja dažbrīd kādā izrādē neredzu tāda mēroga zvaigznes kā Ādolfu Kaktiņu, Marisu Vētru, Jāni Kļaviņu vai Maiju Kovaļevsku, tad zinū, ka jaunie censoņi pašreiz no pieres notrauc sviēdrus un dzer siltu tēju, jo viņi grib būt tādi paši kā tie un vēl citi. Protams, kinētiskās gaismas, lāzeri, skaņu pastiprinātājas iekārtas šodien ir nepieciešamas. Bet vēl vairāk nepieciešama ir opermākslas mīlestība un vēlme sevi kā latviešu mākslinieku pieteikt šajā Orfeja templī. (Izcēlums mūsu – *Red.*)

Citādi atnāks Cziang-Czingai līdzīgie un liks visiem klausīties „Austrumi sārtos...”

Orfejam šoreiz nevajadzētu atskatīties!

Pauls Dambis

MŪSĒJIE PASAULĒ

Latvijas izcilo mūziķu koncertu ģeografija šoruden
Vēl varat paspēt!

Amerikas Savienotās Valstis

Ērika Ešņvalda „Long Road, O Salutaris Hostia” - 28. septembrī Vilsonvillā, 28. septembrī Vankuverā, 29. septembrī Kamasā, „Northern Lights” 8. oktobrī Blūmingtonā, „Passion and Resurrection” 1. novembrī Bruklinā, „Legend of the Walled-in Woman” 10. novembrī Prinstonā

Grupa *Instrumenti* - 10. oktobrī Losandželosā

Elīna Garanča - 17., 24., 30. novembrī Ņujorkā, Mētrapolitēna Operā

Andris Nelsons - 17., 18., 19. oktobrī Bostonā

Marina Rebeka - 20., 23., 27., 30. novembrī Čikāgā

Baiba Skride - 21., 23. novembrī Atlantā

Brazīlija

Grupa *Skyforger* - 20. novembrī Sanpaulu

Zviedrija

Ērika Ešņvalda „Stars” - 8. septembrī Skarā

Baiba Skride - 4., 5. oktobrī Stokholmā

Austrija

Ērika Ešņvalda „Stars” - 11. oktobrī Milštātē

Andris Nelsons - 30. novembrī Vinē

Egils Siliņš - 24. septembrī, 4., 8., 19., 23., 28. oktobrī Vinē

Spānija

Egils Siliņš - 21., 22. septembrī Seviljā

Nīderlande

Baiba Skride - 11. oktobrī Utrehtā, 13. oktobrī Amsterdamā, 3. novembrī Eindhovenā

Apvienotā Karaliste

Ērika Ešņvalda „Long Road” - 19. oktobrī Kembridžā

Ērika Ešņvalda „Evening” - 9. novembrī Vinčesterā

Andris Nelsons - 21., 25., 27. septembrī, 6., 7. novembrī Birmingemā, 4. oktobrī Oksfordā, 23., 26. septembrī, 1., 6., 9., 10., 12. oktobrī Londonā

Baiba Skride - 29. oktobrī Kārdifā

Īrija

Ērika Ešņvalda „City Songs” - 25. oktobrī Londonderijā

Baiba Skride - 25. oktobrī Dublinā

Krievija

Prāta Vētra - 25. oktobrī Maskavā, 17. novembrī Sanktpēterburgā

Kremerata Baltica - 27. septembrī Kaļiņingradā

Ukraina

Prāta Vētra - 11. novembrī Doņeckā, 12. novembrī Charkovā, 14. novembrī Odesā, 15. novembrī Kijevā

Vācija

Ērika Ešņvalda „Stars” - 16. oktobrī Frankfurtē, „Fantasy”

22. septembrī Dīsburgā, kora mūzika 15. novembrī Frankfurtē

Andris Nelsons - 24., 25. oktobrī, 11. novembrī Minchenē,

9. novembrī Diseldorfā, 10. novembrī Dortmundē

Egils Siliņš - 29. septembrī Hamburgā

Baiba Skride - 21. septembrī, 20. oktobrī Leipcigā, 16. oktobrī

Frankfurtē, 5. novembrī Diseldorfā, 7. novembrī Frīdrihschāfenā,

8. novembrī Freiburgā, 9. novembrī Rēgensburgā

Kremerata Baltica - 3., 4., 5. oktobrī Kronbergā

Šveice

Marina Rebeka - 25., 29. septembrī, 6., 11. oktobrī Cīrichē

Taivāna

Andris Nelsons - 15. novembrī Taipejā

Japāna

Andris Nelsons - 18., 19., 20., 21. novembrī Tokijā, 23. novembrī Kitakjušu, 24. novembrī Hjogo

Itālija

Baiba Skride - 15., 16. novembrī Neapolē

Ksenija Sidorova - 8., 9. oktobrī Turinā

Dānija

Baiba Skride - 18. novembrī Ābenrā

Materiāls tapis sadarbībā ar mūzikas žurnālu “Figaro”. Vāka foto - Ksenija Sidorova. Skatieties www.figaro.lv
Redakcijas ieteikums. Koncertu norises vietas skatiet attiecīgās pilsētas mājaslapā.

Grupa *Instrumenti*

Grupa *Skyforger*

Ēriks Ešņvalds

Baiba Skride

Prāta vētra

Taira Zoldnere
(Turpināts no Nr. 34)

Sibīrijas skarbaisskaistums

“Sibīrijas bērnu fonda” ekspedīcija uz Sibīriju 2013. gada jūlijā

Irkutska, Krasnojarska, Tomska - Sibīrija, varenā un sūrā

Kādā brīdī visiem sagribas arī izkustēties, un Andreja vadībā dejojām kopīgus “riņķa dančus”, līdz beidzot vakara pusē atvadāmies, mērojam ceļu atpakaļ, lai rit brauktu uz Krasnojarsku.

Brokastis Kanskas viesnīcā, kā jau visur, labas. Sibīrijā it īpaši mums garšo dažādās biezputras, ko gatavo cepeškrāsnī. Biezputrai pievieno pienu, sāli un arī cukuru un panāk tik labu saldā un sālā līdzsvaru, ka to nav iespējams ne aprakstīt, kur nu vēl atkārtot.

Šādu rīsu biezputru atceros ēdusi tikai vienu reizi mūžā, kad to pagatavoja manu bērnu vecmāmiņa, kas 1941. gadā tika izsūtīta ar savu tēvu, māti un trijām māsām uz Sibīriju, Krasnojarskas novadu. Tēvs, slavens Latgales tautskolotājs, no ģimenes nošķirts, gāja bojā “lēģerī”. Jaunākā māsiņa, nepilnu gadiņu veca, nomira dažu mēnešu laikā. Māte ar trim vecākajām meitenītēm izdzīvoja, pēc kara 1947. gadā atgriezās mājās, sāka jaunu dzīvi. Viņā ieskatījās bojā gājušā vīra brālēns, viņi apprecējās, un piedzima vēl viena meitiņa. “Jaunā dzīve” gan neturpinājās ilgi. 1949. gadā sievieti ar trim vecākajām meitām absurdi bezjēdzīgā nežēlībā izveda otru reizi. Otrā reizi viņa nepārdzīvoja - palika turpat Krasnojarskas zemē. Viru un jaunāko meitu neaiztīka, pie viņa arī vecākās meitas atgriezās jau pēc Staļina nāves.

Uz Krasnojarskas apgabalu tika izsūtīta arī mana vectēva brāļa ģimene. Vectēva brālis, Latvijas Republikas tiesnesis, tika nošauts 1942. gadā Sverdlovskā. Viņa drosmīgā sieva ar divpadsmit gadus veco dēlu atbēga uz Latviju 1947. gadā, aplinku ceļiem legālīzējās, bet veselība bija iedragāta, un pēc gada viņa nomira. Dēls, mana tēva brālēns, vēl šodien dzīvo savās tēva mājās Madonas rajonā. Te jāpiebilst, ka mana vectēva ģimene no 1941. gada izvešanām izbēga, bet pēc kara mans vectēvs, tiesu senātors, sešus gadus dzīvoja nelegāli savas meitas ģimenē ar svešu uzvaru. Beidzot padomju varas iestādes viņu atrada, tiesāja un izsūtīja uz Jaroslavljas apgabalu. Vectēvs no izsūtījuma atgriezās 1955. gadā, bet viņa veselība bija smagi iedragāta.

Pēc vēstures datiem, Krasnojarskas apgabalā bijuši izsūtīti ap 45 000 cilvēku no visiem bijušās savienības reģioniem. Izsūtīšanas sākušās ap 1930. gadu, kad Staļina režīma mērķis bija nokaut vietējo krievu zemniecību. No 1940. gada līdz 1952. gadam šeit deportēti cilvēki pēc nacionālās piederības, tostarp tūkstošiem latviešu.

Pa ceļam uz Krasnojarsku priecājamies par plašajām, skaistajām Sibīrijas ārēm. Visur balto bērzu birzis, zeme samērā līdzena, skatiens aizklist līdz apvāršnim. Meži, apstrādāti lauki, bērzu birzis un augstas, zilās debesis. Skaistas, bet isas ir Sibīrijas vasaras. Sals rimstas tikai maijā, bet atsākas jau septembrī. Ziemās temperatūra nokrīt līdz -50°C (-60°F). Mums, kas neesam to pieredzējuši, grūti iedomāties šādu aukstumu. Bet to piedzīvoja

Dzintra Geka pie represētajiem latviešiem veltītā piemiņas akmens Tomskā

mūsu ģimenes badā un trūcīgajā vasaras apģērbā, kuŗā tika izrautas no savām mājām.

Esam tikai kādus 50 km no Krasnojarskas, kad gadās aizķēršanās. Otram busiņam, kas brauc aiz mums, kaut kas salūzis. Zafars griež mūsējo apkārt, un braucam palīgā. Kamēr vīri gudro, kas busam par vainu, mēs drūzmējamies tuvējās autobusa pieturas paēnā. Tur izlikti vietējie sludinājumi, no kuriem viens īpaši saista mūsu uzmanību: “Sludinājums. Augsti samaksātam darbam vajadzīga līdzstrādnieces (meitenes) ar pievilcīgu ārieni. Darbs dienas laikā. Detaļas pa tālruni...” Kamēr priecājamies par daudzsolšo sludinājumu, noskaidrojams, ka otrs buss nav salabojams. Aprīņojamā kārtā turpat ceļā malā Zafars pa tālruni noorganizē citu automašīnu, kas jau izbrauc no Krasnojarskas, lai pārņemtu pasažierus.

Beidzot nonākam viesnīcā ar romantisku nosaukumu “Jeņisejas ugunis”. Tā tiešām atrodas Jeņisejas krastā ar skaistu skatu uz vareno upi. Jeņisejas nosaukumus krievu valodā ir vīriešu dzimtē, upe ar cieņu tiek dēvēta par “Jeņiseja tētiņu”. Cieņa gan upi nav pasargājusi no pamatīga piesārņojuma, un peldēties tajā nedrīkst. Izstaigājam pilsētu, novērtējam varenās celtnes, viss liecina par ekonomisku stabilitāti. Pa ceļam iegriežamies arī alkohola veikālā, kuŗā degvīniem vien atvēlēta vesela siena. Gribo piebilst, ka jau Kolimā redzējam - veikalos pārtikas papildnam: maize, piens un gaļas produkti, augļi, pat Danon jogurti. Priecīgi atrodam arī Latvijā ražotus zivju konservus.

Vakarā vēl uzskājam Karaulnaja (Sarga) kalnā pie pilsētas, lai vērotu saulrietu pār Krasnojarsku. Kalna galā uzcelta neliela svētnīca, turpat pareizticīgo krusts, bet lejā pa Jeņiseju slid apgaismoti kuģi. Skaisti... un mierīgi.

No rīta list tā, kas Krasnojarskā pārplūdušas visas ielas, bet mēs braucam uz Suchozubimskas ciematu, kuŗā dzimušas mūsu Austrālijas ceļabiedra Ojāra māte un vecmāmiņa. Lietus mitēties, un

mūs sagaida enerģiska vietējās avīzes redaktore, Gulaga laiku entuziastiska pētniece Svetlana Taraņenko. Viņas apsveikuma runa mūsu grupai mani pārsteidz un pat apmulsina. Tik daudz labu vārdu par latviešiem un mūsu tautu kā no šīs Sibīrijas sievietes vēl nebiju dzirdējusi. Sibīrija latviešiem un citiem baltiešiem pateicas par daudzām sadzīves kultūras lietām - ēdieniem, māju apkārtnes sakopšanu, puķu dārzņiem, pat mājas bijušie ieslodzītie cēluši daudz pamatīgākas un iepazīstinājuši sibiriešus ar tolaik jaunām tehnoloģijām. Jā, ir pelnīti laba slava mūsu tautai Sibīrijā! Varbūt jāizbrauc tūkstošiem kilometru no dzimtenes, lai saprastu un novērtētu latviešu vienreizīgo gara spēku, darba tikumu un izdzīvošanas talantu? Varbūt šādu ceļojumu vērts veikt ikvienam, kam šodien gribas činkstēt un vaimanāt par tautas nevarību?

Mūsu grupai apkārt ar fotoaparātu rosās kundzīte krietni gados, pēc apģērbā uzreiz redzams - māksliniece! Mums dāvanām viņa sagatavojusi brīnišķīgas krāsu fotografijas ar Sibīrijas ainavām. Arī es izvēlos divas - rudens salā apsarmojušas sarkanā irbenāja ogas un tumšas pērkona debesis pār ezeru. Jūtos tik pateicīga par šo negaidīto velti, ka gribas viņai ko uzdāvināt pretī. Rokassomiņā atrodas paciņa “Lāču” maizes, atvainojos, ka viena šķēlīte jau apēta, bet sirmā kundze par dāvanu ir pateicīga. Sibīrijā saprot, ka maize ir īpašs dārgums, ar ko dalīties.

No rīta - ardievas Krasnojarskai un ceļš uz Ačinsku. Pa ceļam iegriežamies Birīlusu novadpētniecības muzejā, ko vada apbrīnojama sava darba entuziaste Jelena Kodenko. Birīlusu muzejā Sibīrijas bērnu fonds viesojies jau iepriekš, un ir patīkami ekspozīcijā ieraudzīt arī fonda dāvāto piemiņas plāksni. Deportācijām veltītais stends ir iespaidīgs, tajā arī mūsu ceļabiedres Daces vectēva, Latvijas Universitātes Juridiskās fakultātes profesora Kārļa Dišlera un viņa kundzes fotografijas. Vēlāk mūsu ceļi atkal dalās, un Dace

ar daļu grupas aizbrauc uz Poļevoje ciematu, lai mēģinātu atrast sava vectēva kapa vietu. Vēlāk viņa stāsta, ka sameklēta vietējā iedzīvotāja, kas vēl atcerējies ceļu uz aizaugušo kapsētu. Dace kapsētā atstājusi no Latvijas vestokrustu, zemīti un mācītājs G. Kalme noturējis svētbrīdi. Lai miers un svētība tālajā zemē guldītajiem.

Mēs, pārējie, ar otru busiņu braucam uz Nazarovu. Mūsu ceļabiedrs Jānis stāsta: “Nazarovā mūs izkrāmēja no vagoniem, jo tur beidzās slīdes.”

tam kā grāmatas “Veļupes krastā” autori. Pēc šīs grāmatas šobrīd top V. Kairiša filma “Melānijas chronika”, arī Viesturs pats ir ar mums, kad staigājam pa grāmatā aprakstītajām takām.

Man Melānijas Vanagas izsūtījuma vietas apmeklējums ir īpašs - viņa bijusi mana vīra mātes māsiņa, uzrakstījusi plašu dzimtas chroniku “Dvēseļu pulcēšana”, un gribas par viņas dzīves gaitām uzziņāt pēc iespējas vairāk.

Tjuhteta ir paliels rajona centrs ar 70. gados celtu rajona padomes ēku un pamatīgu “ļeņinekli”

Rakstniekam A. Čehovam veltītais piemineklis Tomskā

Nazarova, izrādās, ir apmēram Jelgavas lieluma pilsēta, virs tās slejas augsti torņi, kas nepārtraukti izgāž gaisā tumšus dūmu mākoņus, - klasiskā piesārņojuma aina. Mēģinām atrast Jāņa mātes kapa vietu, par orientieri noder vietējais piens kombināts, kas saglabājies gandrīz nemainīgs. Tomēr vecā kapsēta izzudusi. Vietā, kur tai vajadzētu būt, zaļo kartupeļu lauks un sabūvēti malkas šķūniši. Mācītāja Kārļa piesauktā svētība, jādodomā, nolist arī pār jaunajiem kartupeļiem. Kāpēc gan ne?

Nazarovas dzelzceļa staciju gan atrodam. Slīdes jau sen iet arī kur tālāk, bet Jānis turpina savu stāstu par to, ka viņš savās tēva mājās bijis ganu puika, pieradis pie laukiem, plašuma, svaiga gaisa. Pēc mēnesi ilgā ieslodzījuma sasmakušajā vagonā tikt ārā bijusi lielākā laime. Viņam ietrīcas balss, un var redzēt, ka šī sajūta viņā vēl joprojām ir tik dzīva, ka arī mums, pārējiem, pēkšņi acīs pa nevilšai asarai.

Nākamajā rītā dodamies uz Tomsku, bet pa ceļam iebrauksim Tjuhteta - latviešu žurnālistes un rakstnieces Melānijas Vanagas izsūtījuma vietā. M. Vanaga pazis-

tās priekšā. Šeit mums norunāta tikšanās ar rajona padomes priekšsēdi Genadiju Dzalbu. Viņš ir rosīgs, izdarīgs vīrs vidējos gados, pēc tautības, izrādās, latgalielis. Latgaliēši Sibīrijā ieradušies XIX gs. tūlīt pēc dzimtbūšanas atceļšanas, jo šeit viņiem dota zeme - ņem no taigas, cik gribi. Tā latgaliēšu ģimenes un uzvārdi, kā arī daži vietvārdi saglabājušies vēl šodien. Pēc „oficiālās” iepazīšanās runas, kad Dzintra iedāvinājusi mūsu maizīti, grāmatu un balzamu, priekšsēdis ierosina vispirms padzert tēju, tad doties tālāk uz muzeju. Labi, kaut arī nesen ēstas brokastis, tēju padzert varam. Pēc priekšnieka rīkojuma: “Meitenes, tēju!” - atveras pieņemamās zāles divviru durvis un cita pēc citas sāk nākt iekšā rajona darbinieces ar paplātēm, uz kuŗām trauki, šķīvji ar sviestmaizēm, desām, sieriem, tomātiem, gurķiem, kūciņām, cepumiem, konfektēm un sazin ko vēl. Lūk, ko sibirieši saprot ar “tējas padzēršanu”? Viss izskatās pārāk garšīgs, lai vēl atcerētos par brokastīm.

(Turpinājums sekos)

Ķemeru sanatorija – latviešu vai svešautiešu rokās?

Toreiz...

... un tagad

Daudzi patiešām noticēja, ka Ķemeru sanatorija, Latvijas brīvvalsts laika simbols, izcilā latviešu architekta Eizena Laubes arhitektūras un kultūrvēstures piemineklis, viens no Latvijas nacionālajiem simboliem, atdzims pašu latviešu, nevis ķīniešu, kazachu, azerbaidžāņu vai krievu rokās.

Jūnija beigās visu Jūrmalas domē pārstāvēto partiju deputāti nobalsoja par Ķemeru sanatorijas kompleksa iegādāšanos un šim mērķim lūgt Finanču ministrijai iespēju aizņemt Valsts kasē 4,36 miljonus latu. Sanatorijas un tās ēku privatizētājs no Apvienotajiem Arabu Emirātiem Omars Alhamdu Salehs (nu jau nelaiķis) divpadsmit gados īpašumā ir ieguldījis 10 miljonus latu, bet palicis parādā kreditoriem ap trīs miljonus latu. Pēc daudziem gadiem ir jāatzīst, ka Ķemeru atdzimšanas projekta realizācija notikusi nolaidīgi un chaotiski. Jūrmalas pilsētas tiesa februārī investora izveidoto uzņēmumu *Ominasis Latvia* atzina par maksātnespējīgu, jo arabs Omārs bija nesaimniecisks un neizprata Latvijas likumus. Sekas ir acīm redzamas – nav līdzekļu ēkas uzturēšanai un apsardzei, nav neviena priekšlikuma no mirušā īpašnieka mantiniekiem par

reāliem rīcības modeļiem. Toties ir jau ilgstošas maksātnespējīgā uzņēmuma mantinieku savstarpējās nesaskaņas un alkatīga interese iegūt iespējami vairāk naudas iespējamajā (!) ūtrupē.

Finanču ministrija ir atzinusi, ka Jūrmalai ar tās finansiālo stabilitāti ir pamatotas tiesības ņemt aizdevumu. Diemžēl ministrijas pārraugamā padome, kas izvērtē, vai pašvaldība drīkst aizņemt, izvirzīja pašvaldībai nepaveicamus mājas darbus. Tādus, kas būtu jā dara valstij, nevis vietējai varai. Tikai tad, ja tos paveikšot, dome saņemšot nepieciešamo naudu. Ministriju neinteresē, ka pašvaldībai aizņēmums vajadzīgs nekavējoties, jo sanatorija ir jā sagatavo ziemai. Jau divus gadus tā ir bez apkures, tāpēc pirmajā stāvā no restaurētajām sienām jau lobās apmetums, bojājas grīdas segums, ziemā un pavasarī telpās veidojas ledus kārtas... Jānis Asaris, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Rīgas reģionālās nodaļas vadītājs, atzīst, ka patlaban ir ļoti būtiski, lai jau tā daudz cietais kultūrvēsturiskais piemineklis iegūtu saimnieku, kas nekavējoties uzsāktu tā sagatavošanu ziemas sezonai.

Ministrijas liktie spieķi pašval-

dības riteņos panākuši, ka sanatorijas maksātnespējas administrātors Ainars Kreics 24. septembrī rīkos sanatorijas izsoli. Tajā drīkst piedalīties arī Jūrmalas dome, taču tā nedrīkst solīt augstāku cenu, un pašvaldībai tik un tā būs nepieciešams aizņēmums Valsts kasē. Izredzes uzvarēt ir tad, ja izsolē piedalās tikai viens pretendents.

Arī vairāku Saeimas deputātu ieskatā lētāk un sabiedrībai lietderīgāk būtu, ja Jūrmalas pilsētas dome nopirktu šo īpašumu. Tad pašvaldība varētu attīstīt kūrortoloģiju, pamirušajos Ķemeru radīt jaunas darba vietas. Domes priekšsēdis Gatis Truksnis atzīst, ka pašvaldība, visticamāk, meklētu kādu privāto investoru, ar kuru kopā īstenot šo mērķi, kas, starp citu, ir ierakstīts Latvijas Valsts nacionālajā attīstības plānā līdz 2020. gadam. G. Truksnis domā, ka vietējā vara nedrīkst izlaist no rokām kontrolpaketi, jo tā dod iespēju nepieļaut, ka sanatorijas ēkā ierīko azartspēļu zāles vai citas izpriecības, kuŗām nav nekāda sakara ar kūrortoloģiju.

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra ir runājusi ar 17 iespējamiem investoriem. Lielākā interese nākot no Ķīnas. Daži interesi esot arī no Krievijas, Ka-

Vai atgriezīsies Ķemeru sanatorijas ēdamzāles kādreizējā greznība?!

zachstānas, Azerbaidžānas un Lielbritānijas. Ļoti iespējams, ka no šiem investoriem kāds piedalīsies izsolē. Tad Jūrmalas pilsētas dome par sava plāna īstenošanu var vairs nesapņot.

Arī kādreizējais Jūrmalas pilsētas domes priekšsēdis Leonīds Alksnis savulaik izteica valdībai gatavību uzņemties Ķemeru sanatorijas kompleksa saglabāšanu un restaurāciju, taču neviens negribēja viņu dzirdēt. Pašreizējā domes priekšsēdis Gatis Truksnis it kā ieklausās, bet pa ausu galam.

Ja bijušie politiķi – valdības

vadītājs Andris Šķēle un ekonomikas ministrs Guntars Krasts 1996. gadā nebūtu parakstījuši rīkojumu privatizēt Valsts Kūrortu direkciju, tostarp arī valsts uzņēmumu – sanatoriju Ķemeri, ja Šķēles priekšgājējs Ivars Godmanis būtu stingri nostājies par kūrortu nozares saglabāšanu, kā to izdarīja Lietuvas politiķi, tad šodien, iespējams, šī nozare dētu zelta oļiņus un slimnieki, kas iestājas ar hroniskām kaitēm, priecātos par politiķu dotajām iespējām.

Māra Linde

Sirds sāp par Sīriju

Nez vai vēl kāds cits latvietis ir bijis Damaskā no 2005. līdz 2007. gadam? Es tur biju Eiropas Savienības un Eiropas Investīcijas bankas programmas *SME support programme* (mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta programma) ietvaros. Mans uzdevums bija izveidot sīriešu finančistu grupu, kuŗa manā vadībā izveidos tādu pašu garantiju banku, kā tas notika manā vadībā Šanhajā, Ķīnā. Šis garantiju bankas faktiski var noorganizēt tikai autoritāru režīmu ietvaros, jo tās darbojas pamatā citādi nekā garantiju bankas citur. Normāli uzņēmējs iet uz banku, lai savam projektam saņemtu kredītu. Ja projektam ir par maz ķīlu, tad uzņēmējs iet uz garantiju banku un saņem tur savam projektam attiecīgu garantiju. Ķīnas garantijas banka darbojas šādi: lai attīstītu kādu svarīgu ekonomikas nozari, garantijas banka paziņo, ka tai nozarei izsniegs garantijas un uzņēmēji var ar

garantijām iet pie bankām, lai saņemtu kredītu nozāres attīstībai. Ķīnā pirmais garantiju posms bija garantijas medicīniskās tehnikas attīstībai.

Sīrijas garantijas bankas pirmais garantiju posms bija medicīnisko pakalpojumu eksports. Uz medicīnisku pakalpojumu saņemšanu Damaskā un citās pilsētās Sīrijā pieteicās pāri par 1500 cilvēku. Galvenokārt sievietes no Saudu Arabijas un Kataras. Un tad sākās nemiēri Sīrijā, kas pārvēršas aizvien lielākā traģēdijā Sīrijā un apkārtnē. Mans asistents un pēc tam Sīrijas garantijas bankas vadītājs, ar kuŗu man vēl šodien ir telefonisks kontakts, man teica: „Redzi, pat es nevarēju iedomāties, ka Sauda Arabija un Katara tādā veidā grib aizkavēt Sīrijas izveidi par Tuvo Austrumu Ķīnu.” Taču viņš arī vairs nav ne Damaskā, ne Sīrijā, bet gan ir Libānā. Sirds sāp par Sīriju.

Dr. Kārlis Āboliņš

LATVIEŠI NORVĒGIJĀ

Suminām Hariju Valdmani 90 gadu jubilejā

Harijs Valdmanis dzimis 1923. gada 4. oktobrī Lugažu pagastā. Skolas gaitas pavadījis Valkā un Rīgā. 1942. gadā absolvējis Rīgas Valsts tehnikuma Mechanikas nodaļu. Iestājies Latviešu leģionā un pēc kara beigām nonācis gūstā Vācijā, vēlāk DP nometnē. Dažus

gadus nostrādājis UNNRA un IRO.

1953. gadā Harijs Valdmanis ar ģimeni izceļoja uz Norvēģiju, Oslo. Sāka strādāt *Volkswagen* autorūpnīcas rezerves daļu noliktavā. No 1963. gada līdz aiziešanai pensijā 1990. gadā bija noliktavas vadītājs. 1982. gadā apbalvots ar *Volkswagen* zelta un briljanta vairodziņu.

Mūsu Norvēģijas latviešu saimē Harijs Valdmanis ir bijis rosīgs darbinieks. Dibināja Norvēģijas latviešu ev. lut. draudzi un bija tās priekšsēdis 43 gadus, kārtoja dievkalpojumus, aprūpēja draudzi un kopā ar kundzi Mirdzu uzņēma mācītāju. Apbalvots ar archibīskapa Atzinības rakstu.

Harijs Valdmanis bija aktīvs Latviešu biedrības biedrs un vairākos posmos tās valdes loceklis.

2002. gadā sakopoja Norvēģijas Latviešu biedrības darbības pārskatu par tās pirmajiem 50 gadiem. Nozīmīgs ieguldījums.

Harijs Valdmanis aktīvi piedalījās Latviešu nacionālā fonda darbībā Stokholmā, ieņemot vicepriekšnieka un vēlāk padomes priekšsēža amatu.

Harijs Valdmanis ir tīras latviešu valodas cīnītājs. Par to un par notikumiem latviešu vidē Norvēģijā varam lasīt viņa rakstus *Brīvajā Latvijā*.

Par panākumiem Norvēģijas latviešu un Latvijas labā 2004. gadā Harijs Valdmanis tika apbalvots ar Latvijas Republikas Arliežu ministrijas Atzinības rakstu.

Mēs sveicam mūsu izcilo jubilaru un vēlam daudz baltu dieniņu!

Norvēģijas latviešu saimes vārdā
Anda Nordmo

NOVADU ZIŅAS

Ainažu atdzimšana un atjaunošanās

Cauri gadsimtiem senais lībiešu zvejnieku ciemats (no lībiešu vārda "ainagi" - "vienīgais") Vidzemes piekrastes ziemeļu daļā pie Igaunijas robežas izaudzis līdz pilsētai. Īpašu uzplaukumu Ainaži piedzīvoja 19. gs. otrajā pusē, kad pēc K. Valdemāra iniciatīvas Latvijas un Igaunijas piekrastē izvērās kuģu būve. No tuvējiem mežiem, kuņģos auga un joprojām aug daudz slaido mastu priežu, ieguva teicamus materiālus kuģu būvniecībai.

Ainažu attīstību veicināja pirmā latviešu jūrskola, ko 1864. gadā pēc K. Valdemāra ierosinājuma nodibināja tālbraucējs kapteinis Kristians Dāls. Mācības šajā skolā tolaik notika bez maksas latviešu, igauņu un vēlāk arī krievu valodā. Ainažu jūrskola pastāvēja 50 gadus.

1900.-1905. gadā Ainažos uzbūvēja tirdzniecības ostu un 1926. gadā Ainažiem piešķīra pilsētas tiesības.

Ar Otro pasaules karu beidzās Ainažu uzplaukuma laiks. Gandrīz vai simboliski šo laiku iezīmēja Ainažu jūrskolas nodedzināšana, ko vēl ļābi atceras bijušā Ainažu muitnieka dēls Aivars Saulītis, kuņģis vēlāk kopā ar ģimeni pārcēlās uz Austrāliju un šobrīd, būdams Melburnas Latviešu ev.lut. draudzes priekšnieks, joprojām satur kopā vietējos latviešus. Toreiz, pirms bēgšanas no Latvijas, Aivars Saulītis bijis vēl mazs puika isās bikšēlēs, bet uguns liesmas viņš atceras līdz šodienai.

Kaŗa laikā tika izpostīta ne tikai

osta un labības noliktavas, bet arī visa aktīvā saimnieciskā dzīve. Šis panikums turpinās joprojām, vietējiem iedzīvotājiem saskaņoties ar jauniem, citādiem ikdienas dzīves izaicinājumiem.

Pēc dievkalpojuma, ko 24. augustā Ainažu pareizticīgo baznīcā vadīja archibīskaps E. E. Rozītis kopā ar draudzes mācītāju Andri Vilemsonu, sarunās ar vietējiem iedzīvotājiem iezīmējās ainažnieku reālās dzīves skarbā aina.

Ainažu pilsētas pārvaldes vadītāja Ilona Jēkabsone stāstīja, ka kluso piejūras pilsētiņu un Ainažu pagastu vēl klusāku padarījis latviešu izceļošana uz ārvalstīm (rakstu "latvieši", jo Ainaži nūdien ir viena no latviskākajām vietām Latvijā). No 1800 iedzīvotājiem vismaz 200 pēdējos gados atstā-

juši Ainažus, dažkārt pat ar visām ģimenēm.

Atlikušie darbaspējīgie cilvēki strādā Salacgrīvas konservu rūpnīcā "Brīvais vilnis", metalla konservu kārbu ražošanas rūpnīcā, zāģētavā, apkures katlu ražošanas rūpnīcā "Grandeg", mazajā Ainažu skoliņā, bērnu dārzā un pašvaldības uzņēmumos. Bērnu psihoneuroloģiskajā pansionātā, ko ar apbrīnojamo entuziasmu piesaistot ES līdzekļus, atjaunojusi Dr. Ilona Balode, pārsvarā strādā iebraucēji, jo darbiniekiem nepieciešama speciālā izglītība. Ar cerībām Ilona Jēkabsone norādīja uz veco slimnīcas ēku preti baznīcai - tā stāvēt tukša, bet tur varētu ierīkot vecu ļaužu pansionātu, jo īpaši tāpēc, ka turpat, bērnu pansionātā, ir pieejami mediķi...

Un patiesi - kāpēc gan lai šo

sapni neīstenotu? Klusā Ainažu jūras piekraste ar latvisko vidi un nepiesārņoto apkārtni šobrīd ir kā „atvērta grāmata, kas gaida savu lasītāju”.

Sarunās ar Salacgrīvas novada domes priekšsēdi Dagni Straubergu sapratu, ka lielākos zemes īpašumus Ainažos un pilsētas apkārtnē to legālie īpašnieki, kuņģi atguvuši īpašuma tiesības, savus īpašumus pārdevuši „zemes uzpircējiem” - daļēji pat kriminālām personām, un tie gaida „labākus laikus”, kad par augstu cenu šos Ainažu īpašumus varēs pārdot nūdiegiem cilvēkiem - vienalga, vai tie būtu no Krievijas, Ķīnas (kas šobrīd izrāda lielāko interesi) vai no citām pasaules malām. To dzirdot, patiesi kļūst skumji, jo reālie zemes īpašnieki - latvieši, kuņģi šobrīd dzīvo, piemēram, Kanādā, līdzīgi kā citur, gaida nūdiegu... vienalga no kādiem pircējiem...

Kad abi ar vīru pirms vairākiem gadiem nopirkām Ainažos mazu, vecu koka mājiņu, kur aizvadīt vecumdienas, nemaz nezinājām, ka mājas iebrauktuves ceļš ir nopirkts... un mums nāksies braukt pa grantētiem lauku apkārtceļiem, lai nokļūtu līdz savai koka būdīnai... Vēlāk mums stāstīja, kā no iekoptajiem mazdārziņiem izdzīti ainažnieki, kuņģi gadiem audzējuši ābelītes, gādājuši sev zīmai iztiku... Nu lauki dadžos ieauguši, mājas, no kuņģam izdzītie latvieši tagad vergo Anglijas fabrikās vai kur citur pasaulē, tukšām tumsas acīm vakaros raugās pamirsušajā Ainažu ainavā. Īpašnieki ierodas „apraudzīt” savus īpašumus - labi ja reizi gadā...

Jā, arī šāda ir izpratne par piederību savai Tēvzemei... Un Ainaži tādā nozīmē nav vienīgā vieta Latvijā...

Kad jautāju par piekrastes zvejniecību, atbildēs bija vēl skaudrākas. Ainažos, kur izauklēti zvejnieki un jūras kapteiņi, kuņģi arī

šobrīd uz pasaules lielākajiem kuņģiem strādā par kapteiņiem, Ainažu zvejnieki, pamatojoties uz ES prasībām un nozvejas „kvotām”, sazāģējuši savus zvejas kuterīšus, protams, par atlīdzību, un tikai daži entuziasti par samērā dārgu maksu var atļauties kā vaļasprieku paturēt savas mazās zvejas laiviņas, lai parāllēli pamatdarbam kaut kad brīvajā laikā varētu izlikt jūrā tīklus un nozvejot kādu reņģi vai buti, ko nokūpināt un pārdot kaimiņam „uz kārā zoba”. Licences mazo laivu izmantošanai esot dārgas, tāpēc ainažnieki tās nevarot atļauties.

Lai vecā zvejniecības tradīcija saglabātos kaut vai vēsturiskā skatījumā, Ilona Jēkabsone minēja iecerī izveidot tūristiem domātu veco zvejnieku zvejošanas, tīklu tīrīšanas un seno eksponātu apskates vietu, ko papildinātu mazs zivju restorāns ar parastiem zvejnieku zivju produktiem un zvejnieku laivu izbraucieniem jūrā.

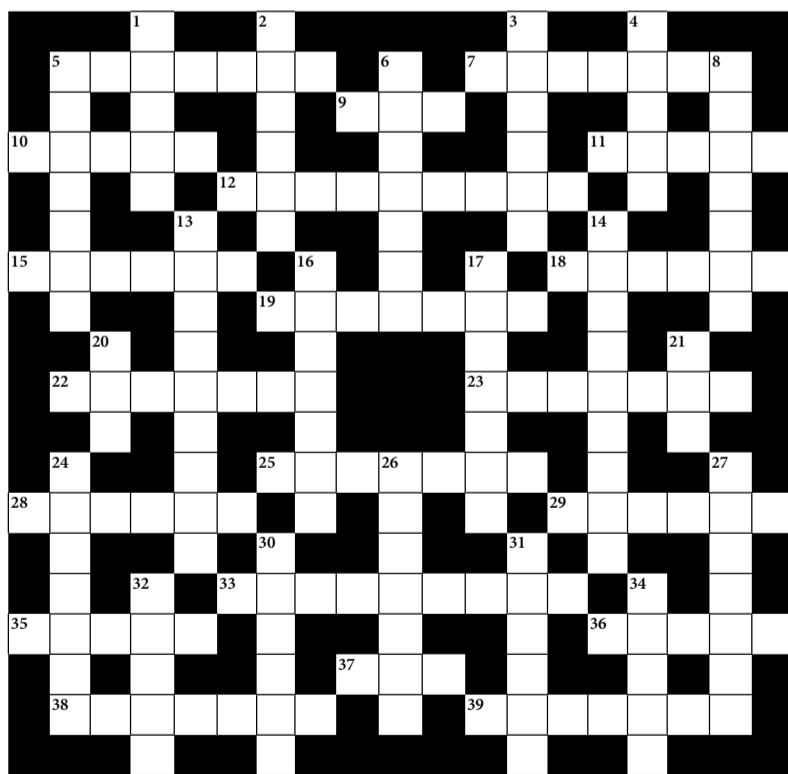
Tam visam nepieciešami līdzekļi. Vietējiem cilvēkiem šādu iespēju nav, tāpēc aicinu visus latviešus, kuņģi dzimuši Ainažos, kuņģi kādreiz dzīvojuši Ainažos vai pilsētiņas apkārtnē un kuņģiem rūp Ainažu, Latvijas un latviešu tautas nākotne, sazināties ar mani pa e-pastu: paxtibi3@gmail.com vai arī telefoniski: 0049 711 354 623, vai arī rakstēdā, sūtot vēstules: Schelztorstrasse 25, D-73728, Esslingen, Deutschland/ Germany. Kaut arī pašreiz dzīvojam tālu no Latvijas, liksim kopā savas labākās domas un arī finānciālo palīdzību, lai kopīgiem spēkiem balstītu Ainažu atdzimšanu un atjaunošanu!

Izveidosim biedrību „Ainažu atdzimšana un atjaunošanās”! Kļūstot par tās biedru, mēs būsim līdzdalīgi Latvijas atjaunošanā un tās vēsturisko sakņu saglabāšanā.

Vera Volgemute Rozīte

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis Kārlis Pētersons

skolotājs senajiem grieķiem un romiešiem. 4. Sagriezti un izzāvēti kokosriekstu kodoli. 5. Seno romiešu apģērbi. 6. Ilggadējs laika apstākļu režīms kādam apvidum. 8. Daudzgadīgs graudzāļu dzimtas lakstaugs. 13. Savīlņojošs, aizgrābjošs. 14. Nelielas liriskas ārijas (operās). 16. Paraugš. 17. Amatpersona senajā Romā, kuņģa realizēja augstāko tiesas varu. 20. Volgas pieteka. 21. Indīga čūska. 24. Tēls A. Pumpura eposā „Lāčplēsis”. 26. Kontrolaparāts. 27. Gundegu dzimtas ārstniecības augs. 30. Precīzs oriģināls noraksts. 31. Kājas daļa. 32. Mājdzīvnieks. 34. Franču rakstnieks - viens no zinātniski fantastiskā romāna žanra pamatlicējiem.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 34) atrisinājums

Līmeniski. 1. Olekts. 4. Smaragdš. 10. Tikt. 11. Akli. 12. Respekts. 14. Asari. 15. Vaira. 16. Nasta. 20. Lietavas. 21. Daugava. 24. Pagātne. 25. Apskatīt. 27. Neass. 29. Laura. 30. Zināt. 34. Klīntene. 36. Nora. 37. Vaļa. 38. Atglaust. 39. Aplipt.

Stateniski. 1. Oktāva. 2. Elks. 3. Siers. 5. Meteors. 6. Rauts. 7. Dekāns. 8. Pastalas. 9. Cielavas. 13. Arsenāls. 17. Algotnis. 18. Vaina. 19. Lauks. 22. Spontāns. 23. Sparģeļi. 26. Launags. 28. Avarēt. 31. Tonakt. 32. Klūga. 33. Peļņa. 35. Dati.

Līmeniski. 5. Grīdas paklājs. 7. Kungs (Spānijā). 9. Pazemes eja. 10. Elektriskās strāvas avota pozitīvais pols. 11. Lokveida pārsegumi arhitektūrā. 12. Plaknes figūras robežas gaŗums. 15. Vēsturiski izveidojušās cilvēku kopības. 18. Sena mūŗu graujamā ierīce. 19. Briesmoņi, nezvēri. 22. Ādas vai bieza auduma priekšauts. 23. Moljēra komēdija. 25. Augstāko amatpersonu goda sargi Senajā Romā. 28. Apjukums,

kas pēkšņi pārņem cilvēkus. 29. Taisnīgās tiesas dievīte sengrieķu mitoloģijā. 33. Persona, kas pārdod savu precī ar komisijas veikalā starpniecību. 35. Aizjūga piederums. 36. Tēls brāļu Kaudziŗu romānā „Mērnieku laiki”. 37. Liels laika posms. 38. Roŗu dzimtas krūms. 39. Vērmeļu degvīns.

Stateniski. 1. Latvieŗu admirālis (1891-1970). 2. Uz kokiem parazitējoŗas sēnes. 3. Daiŗrunas

ZIŅAS ĪSUMĀ

Latvijas Universitātes (LU) 19 studentiem, lauku vidusskolu izcilākajiem absolventiem, kas pieteicās uz stipendiju konkursu š. g. martā, pasniegtas LU Fonda stipendijas „Ceļamaize 2013” un M. M. V. Petkevičs piemiņas stipendijas, katra 1500 latu apmērā.

Līdz 1. oktobrim norisinās studentu pieteikšanās uz LU fonda mecenātu stipendijām 2013./2014. akadēmiskajam gadam. Tās paredzētas gan LU, gan citu augstskolu spējīgākajiem un sekmīgākajiem (vidējā atzīme vismaz 7,5 balles) studentiem. Vienas stipendijas apjoms ir 1000 - 6000 latu gadā. Pieteikšanās elektroniski: fonds.lv.

Latvijas skolās visos valsts reģionos no oktobra tiks īstenotas Eiropas Savienības un Latvijas valsts financētās programmas „Skolas augļi” un „Skolas piens”. Skolēni mācību dienā bez maksas saņems glāzi piena vai piena produktus, augļus un dārzeņus. Programmu mērķis ir veicināt bērniem pareizas ēšanas un veselīga uztura lietošanas paradumus.

Latvijā no 13. līdz 15. septembrim notika Eiropas kultūras mantojuma dienas „Skolas kultūras pieminekļos”. Pie 49 izglītības iestādēm, kas atrodas kultūrvēsturiskos pieminekļos, tika pacelti Eiropas kultūras mantojuma Zīlie karogi. Tie plīvo pie Oskara Kalpaka Rudbārzu pamatskolas (atrodas Rudbārzu muižas pilī), Kriŗjāņa Valdemāra Beļavas pamatskolas (Beļavas muiŗas kungu mājā), Ojāra Vāciŗša Gauŗjēnas vidusskolas (Gauŗjēnas muiŗas pilī), Lītenes pamatskolas (Lītenes muiŗas Kungu mājā), Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnazijas un citām skolām.

Valmierā, Liepājā, Jēkabpilī notika Baltijas jūras dokumentālo filmu forums, kur varēja noskatīties deviņas dokumentālās filmas, kas tapušas Dānijā, Lielbritānijā, Krievijā, Lietuvā, Somijā, Zviedrijā, Islandē un ASV. Skolēniem, studentiem, pensionāriem ieeja bija bez maksas. Īsziņas sagatavoŗi **Valija Berkina**

LATVIEŠI AMERIKĀ

Denveras latviešu draudzes 60 gadu jubileja

Saulainā svētdienas, 8. septembra, rītā Denveras dievnamu pildīja dievlūdžēji no tuvienu un tālieņu. Sanāca tuvu ap 100 cilvēku – ģimenes, radi un draugi – daži, kas nebija pat ilgi redzējušies. No Kolorādo-springiem jeb, kā vietējie saka, “springiem”, bija ieradušies tās draudzes dibinātāji pirms 63 gadiem Arvids un Ārija Timermaņi, kā arī Vēsma Žigure, kas apsveica springiešu vārdā. Viņu pavadīja Ēriks Vērmelis, kas gadiem ir bijis springiešu garīgais vadītājs. Atbraukuši bija arī Jānis Īverts ar piederīgajiem, Krūmiņa kundze un citi tautieši no Kolorādo-springiem.

Dievkalpojumu, kas šoreiz bija citādi iekārtots, vadīja abi klātesošie mācītāji – bijušais Denveras draudzes mācītājs pēdējos 20 gadus Mārtiņš Rubenis un draudzes mācītāja Helēne Godiņa, ko pagājušā gada 9. decembrī amatā ievēda Rietumkrasta LELBĀL prāvests Kārlis Žols. Mācītāja Godiņa teica galveno sprediķi, bet mācītājs Rubenis pakāvējās pie

dievnama krāsaino logu aprakstiem, kas attēloja draudzes vēsturi un katrs bija balstīts uz kādu no garīgajām dziesmām. Viens no logiem ir veltīts prof. Ludim Bērziņam, kas arī ir bijis Denveras draudzes dibinātājs un ar dziesmu “Tuvums un tālums” iedvesmojis draudzes locekli, mākslinieci Ingridu Lēvenšteinu zīmēt gan šai dziesmai, gan visām pārējām piešķaņotus dievnama krāsainos logus. Draudzes koris, gan tikai 10 cilvēku sastāvā, nodziedāja divas dziesmas mācītāja Rubeņa vadībā. Pirmā saucās *Hallelujah to The Lord* un otra jau aprakstītā *Tuvums un tālums*. Bija sakopta arī vēsturisku fotogrāfiju izrāde, kurā daudzi klātesošie varēja saskatīt sevi. Kādreizējais draudzes priekšnieks Andrejs Tobiss deva pārskatu par draudzes pirmajiem apmēram 30 gadiem, kam sekoja gan mācītāja Rubeņa ieskats par turpmākajiem 20 gadiem, gan tagadējā draudzes priekšnieka Valda Zēbauera ziņojums par draudzes pašreizējo darbību.

Apsveikumus bija sūtījuši Rietumkrasta prāvests Kārlis Žols un LELBĀL prāveste Lauma Zušē-

vica, tos nolasi draudzes mācītāja. Vēl bija apsveikums video formātā no māsu draudzes Ogrē.

No kreisās: Bijušais draudzes mācītājs Mārtiņš Rubenis, draudzes mācītāja Helēne Godiņa un draudzes priekšnieks Valdis Zēbauers

To klātesošie varēja noskatīties uz ekrāna. Noslēgumā katrs draudzes padomes loceklis izteica savas domas par draudzes dzīvi tagad un iecerēm nākotnē.

Pēc kopīgi nodziedātās dziesmas “Svēti, Kungs”, mācītāja aicināja visus uz svētku maltīti lejas telpās, kur, pateicoties draudzes dekoratorei Astrai Mangulei, bija skaisti klāti galdi, un galvenā mielasta gatavotāja Raita Jergensena aicināja visus baudīt sarūpēto cienastu. Ne-trūka arī viņas tradicionālās dzeltenmaizes, šoreiz skaitļa 60 atveidā.

Sekoja mācītājas vadīts sarīkojuma turpinājums jautrā noskaņā, ko ievadīja Rika Jergensena sirsnīga atzinība mācītājai par viņas lielo darbu. Jaunieši bija sagatavojuši īsu, bet asprātīgu “Pelnrušķītes” uzvedumu, galveno lomu tēlojot pašai mācītājai. Bija arī vēl citas spēles, ko vadīja Irēne Ortiza. Pateicoties sirsnīgai sadarbībai, draudzes jubileja bija bagātīgi nosvinēta.

Valda Lēvenšteina

Palīdzība Sandijas vētrā cietušajiem

“Mēs nekad nevarējām iedomāties, cik nopietna un iespaidīga tā nakts no 2012.g. 29. uz 30. oktobra būs mūsu dzīvē. Kad aptvērām, cik nopietna ir situācija, bija par vēlu iet ārā no mājām.” Šie Lisa un Aināra Pahula vārdi apraksta, ko daudzi ņujorkieši un arī vairāki latvieši piedzīvoja 29. oktobrī. Bet 30. oktobrī ņujorkas draudze ķērās pie darba. Darījām, ko varējām, lai palīdzētu. Dāmu komitejas bija pirmās pie darba, apzvanot un apciemojot vieniņiekus. Draudzes mācītāji un valde arī, apjēdzot, ka mēs varam precīzāk palīdzēt latviešiem, kuŗi ir zaudējuši savas mājvietas, nekā Sarkanais Krusts vai citas organizācijas, sākām sakopot sarakstu ar cietušām ģimenēm un organizēt līdzekļu vākšanas akciju.

Tā kā dzīvojam otrā tilta pusē no Staten Island, mēs ar Annu devāmies talkā palīdzēt ļaudīm iztīrīt mājas un izdalīt ēdienu. Redzējām milzīgo postu un pārliecinājāmies par vajadzību meklēt latviešu ģimenes, kuŗas bija cietušas vētrā.

Biju patiesi aizkustināts, cik mūsu draudze un pārējā latviešu sabiedrība bija atsaucīga. Vairāk

nekā simt indivīdi un organizācijas saziedoja pāri par \$30 000. Saņēmām ziedojumus no ņujorkas Daugavas Vanāgiem, Vašingtonas DC draudzes, Toronto Svētā Andreja draudzes, Mineapolises draudzes, Mančesteras draudzes, Grandrapīdu Daugavas Vanāgiem, Grandrapīdu latviešu biedrības, Čikāgas Sv. Pētera un Ciānas draudzēm, Dienvidflorīdas draudzes, Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes, Bostonas trimdas draudzes, un Aijovas draudzes. ņujorkas draudzes locekļi ziedoja gan individuāli, gan arī dievkalpojumos – Ziemeļu, Salas, un Iekšpilsētas novadi visi saziedoja kolekti Sandijas vētrā cietušām ģimenēm. Savāktos ziedojumus tad nodevām tālāk četrām ģimenēm ņujorkas apkārtnē. Lai gan viņiem kopējais postījums sniedzās simtos tūkstošos dolāru (ko apdrošināšana nesedz pilnībā), mūsu savāktais atbalsts ir nozīmīgs simbolisks un garīgs atbalsts. „Visā Sandy nodarītajā mani visvairāk pārsteidza un iepriecināja cilvēku palīdzība un labestība,” raksta Elīna.

Draudze palīdzēja ne tikai finansiāli, bet arī tieši – rīkojām draudzes talku, lai tīrītu īpašumu

Staten Island. Tur palīdzējām sazāģēt un novāk nogāztos kokus un saskalotos atkritumus.

Izrādās, ka aizdomas par citām organizācijām bija attaisnotas. „Visas tās organizācijas, kas reklamējās pa televizoru kā ziedojumu vācējas Sandy cietušajiem,

Elīna Kāpostīna un Raimonds Garoza

nekad nevienam no cietušajiem palīdzību vai naudu nepiedāvā un nav piedāvājušas, tāpēc ir jauki apzināties, ka jūsu palīdzība simtprocentīgi nonāca pareizajās rokās!” Tā rakstīja Elīna un Raimonds no Staten Island, no rajona, kuŗā Sandijas vētrā gāja bojā visvairāk dzīvību. Kā jau daudziem, kuŗi cieta vētrā, viņiem tagad sanāk maksāt par divām mājām vietām. “Atbraucām uz NYC 2000. gadā,” viņi turpina, “pilnīgi nevienu nepazīstot, un paši ar savu smago darbu nopelnījām un uzcelām “Amerikas sapni” – nopirkām māju! Sešus gadus vēlāk, viss, ko mēs savā mājā ielikām, paputēja Sandy laikā, kad mēs un viss mūsu rajons applūda 10 pēdas un bija zem ūdens vairākas dienas. Nauda, ko saziedojusi latvieši, patiešām noder, maksājot īri par

dzīvokli un turpinot maksāt hipotēku (*mortgage*) par māju, kuŗā nevar dzīvot, bet bankai tas, protams, neinteresē.”

Mēs arī sapratām, ka latviešu patstāvīgums nepieļautu, ka pie mums griezties lūgt palīdzību, un tā arī nolēmām, ka būs pašiem jāmeklē cietušos. „Zinot, ka daudzi cilvēki palika bez mājām, biznesa, darba vietām, diemžēl arī bez saviem tuvākajiem, tad mēs – mūsu ģimene – uzskatījām, ka mums ir paveicies,” raksta Lauma Bilāne no Sheepshead Bay. “Esam sveiki un veseli... varam strādāt... un palīdzību no ārpusē neuzdrošinājāmies lūgt, izņemot piedāvājumus dzīvesvietai... kā saka – nav jau tik slikti, ka nevarētu būt vēl sliktāk!”

Pārsvārā šīs ģimenes joprojām dzīvo neziņā, un viņi joprojām būs garīgi jāatbalsta. Fiziskais darbs arī vēl stāv priekšā, tāpēc lūdzam pieteikties, ja jūs būtu ar mieru piedalīties remonta talkās.

Liels paldies jums visiem par atbalstu! Bet to vēl labāk var izteikt atbalstītās ģimenes:

“Patiesi esam pateicīgi un priecīgi par finansiālo atbalstu, kas dos iespēju atdot aizņemto naudu un vēl iegādāt “aizgājušās” sadzīves lietas!!! Paldies jums un tiem ļaudīm, kas at-

balstīja un palīdzēja!” – Laumas Bilānes ģimene.

Bilānes ģimene

“Milzīgs paldies visiem ziedotājiem un laba vēlētiem!” – Elīna un Raimonds.

“Sirsnīgi pateicamies ņujorkas draudzes locekļiem un visiem, kas ziedoja mums un arī citiem Sandy nodarītajos postījumos cietušajiem.” – Pāvula ģimene.

“ņujorkas latviešu evaņģēliskai luteriskai draudzei liels paldies. Sākumā domāju, ka varēšu tikt galā pati. Ir daudz vieglāk, kad jūtu – neesmu viena.” – Māra Vilciņa.

Andrejs Lazda,
ņujorkas draudzes priekšnieks

LATVIEŠI KANADĀ

Latvijas valsts dibināšanas 95. gadadienas sarīkojums Montrealā notiks 16. novembrī plkst. 16 Latviešu centrā. Stundu pirms tam būs mākslas skates atklāšana. Viesu vidū – Latvijas vēstnieks Kanadā Juris Audariņš, LNAK valdes priekšsēdis Andris Ķesteris, igauņu un lietuviešu sabiedrība, kā arī baltiešu stu-

dentu apvienības pārstāvji. Svinīgo aktu vadīs Jānis Mateus, svētku runu teiks Miķelis Svilāns, viesizrādes uzvedums no ansambļa Skanda (Toronto). Par jubilejas svētku cienasta galdu rūpēsies Intas Hūns virtuve. Ieeja svētku sarīkojumā par ziedojumiem, svētku maltīte – \$ 25.

M. Štaubers

SARĪKOJUMI/ DIEVKALPOJUMI

**SARĪKOJUMI
BOSTONA (MA)**

Bostonas Trimdas draudzes zālē (58 Irving Str, Brookline)

24. septembrī 19:00 Valmieras Drāmas teātra viesizrāde – Anšlava Eglīša komēdija „Bezkaunīgie veči”. Ieeja \$ 20, skolniekiem bez maksas. Info: Maija Priede, tālr.: 781-329-7491.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081.

Piektdienās 19:00 tiekas latviešu deju grupa. Piektdienās 20:30 notiek koŗa dziedātāju tikšanās.

DETROITA (MI)

Detroitas Sv. Pāvila draudzes sabiedrisko notikumu ēkā (30623 W Twelve Mile Rd, Farmington Hills, MI 48334)

22. septembrī 11:30 Draudzības stundā ziņojumi, varbūt videofilma; uzkodas.

29. septembrī tūlīt pēc dievk. Latvijas Universitātes dibināšanas atcere.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Sv. Jāņa baznīcā (301 N Newtown Str, Newtown Square, PA)

29. septembrī 12:00 notiks sarīkojums "MŪSUDRAUDZE – 120 GADI ATTEĻOS UN ATMIŅĀS". Pēterā Dajevska iekārtota izstāde par draudzes 120 gadiem. Andras Zvārgules priekšlasījums par draudzes dzīvi, laikiem mainoties. Draudzes locekļu atmiņas un fotografijas. Visi laipni aicināti!

Filadelfijas Brīvo latvju biedrības telpās (531 N 7th Str, Philadelphia, PA 19123)

1. oktobrī 11:00 notiks pensionāru kopas saiets. Programā valdes ziņojumi, nākotnes darbība un skolotājas Sigitas Kļaviņas referāts „Latvija manā acīm”. Saiets turpināsies ar dzimumdienu svinēšanu pie kafijas galda. Viesi arvien laipni gaidīti!

7. decembrī 12:00 – 17:00 notiks gadskārtējais **Ziemas Svētiku Tirdziņš**. Gads jau ir apritējis un ir atkal pienācis laiks pieteikties, lai piedalītos FBLB organizētajā tirdziņā. Ar dalībnieku palīdzību pagājušajā gadā Tirdziņš izdevās izcili labi! Mēs esam ļoti pateicīgi par jebkādu līdzdalību. Ja Jūs vēlaties piedalīties, vai izpalīdzēt, lūdz, ziņojiet. Aiciniet arī savus draugus un paziņas, kuri vēlētos tirgoties vai palīdzēt Tirdziņa norisē. Paldies!

Ziemas Svētiku Tirdziņa Rīcības Komiteja: blbphilly@gmail.com

GAREZERS (MI)

20., 21. un 22. septembrī „Daiļās Dāmas” sarīkojumā Knuņa Lesiņa balvas laureātu koncerts ar Kārli Tīrzīti (klavieres) un Haraldu Klipu (klarne). Kontaktpersona Uģis Grīnbergs, tālr.: 269-548-7355. Apnešanās Garezerā pie U. Grīnberga (10536 Lukas Rd, Three Rivers, 49093).

Kārlis Tīrzītis ir Emīla Dārziņa Rīgas mūzikas vidusskolas audzēknis. Viņš 2013. gadā piedalījies Starptautiskajā jauno

pianistu konkursā Jūrmalā, iegūstot 1. vietu.

Haralds Klips ir Jāzepa Medīna Rīgas mūzikas vidusskolas audzēknis. Viņš 2011. gadā piedalījies V Starptautiskajā konkursā Pleskavā par godu M. Musorgskim un N. R. Korsakovam, iegūstot 1. vietu.

KLIVLANDE (OH)

Apvienotās draudzes zālē (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) **4. oktobrī** 19:00 komēdijas viesizrāde „Mēs un mūsu sieva” ar Rīgas aktieriem. Uzvedumā piedalās Aida Ozoliņa, Jānis Kirmuška un Imants Vekmanis. Režisore Indra Vaļeniece. Ieeja \$ 20.00 no personas, bērniem un skolniekiem līdz 18 gadiem – bez maksas. Izrādi rīko un visus laipni ielūdz Klivlandes Daugavas Vanagu saime. Automašīnu novietošana Masoņu laukumā ir atļauta.

MILVOKI (WI)

Latviešu namā (8845 W Lynx Ave, Milwaukee, WI 5322) **19. septembrī** 18:00 Knuņa Lesiņa balvas laureātu koncerts ar Kārli Tīrzīti (klavieres) un Haraldu Klipu (klarne).

Koncertu atbalsta Latviešu Organizāciju Apvienība Minnesota (LOAM), Starptautiskie latviešu jauno mūziķu meistarkursi Latvijā, Latviešu kultūras biedrība TILTS un Latviešu nams Milvokos. Kontaktpersona: Vita Kākule, tālr.: 414-351-0649.

28. oktobrī 16:00 teātra izrāde „Mēs un mūsu sieva”. Informācija: 920-296-0863.

NUJORKA (NY)

Nujorkas draudzes Jonkeru baznīcā (254 Valentine Ln, Yonkers, NY 11705)

21. septembrī 16:00 Valmieras teātra izrāde – Anšlava Eglīša luga „Bezkaunīgie veči”, kuŗu rīko Nujorkas latviešu organizāciju padome (NLOP) sadarbībā ar Latviešu kultūras biedrību TILTS. Ieeja \$25. Info: Baiba Pinnis, tālr.: 917- 270-4786, e-pasts: pinnis@banet.net

22. septembrī 11:15 notiks Dagmāras Vallenas piemiņas sarīkojums. Lūdz zvaniet, tālr.: 212-929-4334, jeb rakstiet uz e-pastu: majijapaeg@aol.com, ja varēsiet piebiedroties.
PRIEDAINĒ (NJ)

23. septembrī 15:00 Valmieras teātra izrāde – Anšlava Eglīša luga „Bezkaunīgie veči”. Ieeja \$ 25. Info: 732-610-8227, Sarmīte.

5. oktobrī 17:00 Nūdžersijas Baltiešu vienības dienas sarīkojums **Baltic Unity Day**. Sarīkojums notiks Igaņu namā (4 Cross Str, Jackson, NJ 08257). Ieeja \$ 20 (pusdienas ieskaitītas). Piedalās baltiešu diplomāti. Mūzikālie priekšnesumi. Lūdz pieteikties līdz 1. oktobrim pie J. Studenta, tālr.: 732-836-9750.

SAGINAVA (MI)

J. Skābarža lauku īpašumā (3630 E Curtis Rd, Birch Run, MI) **28. septembrī** 15:00 tiks rīkots Saginavas Latviešu kluba gadskārtējais Ruksīša mielasts. Būs ruksīša cepetis ar visām piedevām, dzērieni jāņem līdz. Piedalīšanās \$ 20 no personas, vidusskolas bērniem par brīvu. Pieteikties līdz 22. septembrim,

zvanot J. Skābardim 989- 777-1607, vai R. Martinsonei 989-792- 9716. Čekus rakstīt uz *Latvian Club of Saginaw* vārda.

SIETLA (WA)

Sietlas Latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle, WA 98125), Info: www.seattlatviancenter.com

27. septembrī 19:00 Latviešu centrā Valmieras teātra viesizrāde „Bezkaunīgie veči”.

6. oktobrī draudzes dāmu komiteja rīko Pļaujas svētkus pēc dievk. Latviešu centrā. Pusdienas, loterija, priekšnesumi. Pieteikšanās pusdienām pie Intas Wiest 425- 678- 8774, e-pasts: intawiest@gmail.com.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St. Petersburg, FL 33713), tālr.: 727-365-7856.

17. septembrī 13:00 videoizrāde – XXV Vispārējo latviešu Dziesmu un XV Deju svētiku atklāšanas ceremonija. Kafija un cepumi. Visi laipni aicināti! Ieejas ziedojums, sākot ar \$ 3.00.

19. septembrī 14:00 literārā pulciņa tikšanās bibliotēkas telpās. Visi sirsniņi aicināti! Gaidām jaunus literatūras mīļotājus.

8. oktobrī 10:00 Biedrības valdes sēde.

12. oktobrī 10:00 Daugavas Vanagu apvienības Floridā **gadskārtējais pikniks** *War Veterans Memorial Park* (9600 Bay Pines Blvd. N nojume # 4). Ieejas vārti parkā pie 94th Str. N. Līdzī jāņem prēcīgi prāts un groziņi kopīgam azaidam. Par ceptām desiņām, sūtītiem skābiem kāpostiem un vēsu dzērienu gādās vanadzēs un vanagi.

12. oktobrī pie Biedrības nama notiks saīņu savākšana sūtīšanai uz Latviju.

VASĪNGTONA (DC)

No 20. septembra līdz 19. oktobrim piektdienās 12:00-19:00, sestdienās 12:00-17:00 Latvijas vēstniecība aicina apmeklēt izstādi „Rīga un Vašingtona: Jūgendstila un spāņu stila salīdzinājums privātajos namos”. Izstādē tiek salīdzināta Latvijas vēstniecības ēka (*Alice Pike Barney Studio House*) ar Jūgendstila mūzeja (*Alberta iela 12, Rīgā*) ēku, tajā atrodas dzīvoklis, kuŗā līdz 1907. gadam dzīvojis un strādājis izcilais latviešu arhitekts Konstantīns Pēksēns. Abas ēkas ir būvētas 1903. gadā kā privātas mājas; abās ēkās ir atradušās mākslinieku darbnīcas (Rīgā-Rozentāla gleznošanas darbnīca).

Adrese: Latvijas vēstniecība ASV, 2304 Massachusetts Ave NW, Washington DC 20008.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving Str, Brookline, Ma 02445). **22. septembrī** 11:00 dievk., 18. svētd. pēc Vasarsvētkiem. **29. septembrī** 11:00 dievk., 19. svētd. pēc Vasarsvētkiem. Māc. Jogita Mazura. Info: trimdasdraudze@aol.com

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Svētdienās 9:30 dievk. Pēc dievk.

sadraudzība. Trešdienās 17:00 Bībeles stundas. Trešdienās 15:00 – 17:00 un ceturtdienās 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa, tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (20623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI). **22. septembrī** 10:00 dievk. ar dievg., pēc dievk. Draudzības stunda. **29. septembrī** 10:00 dievk., Latvijas Universitātes dibināšanas atcere. **27. septembrī** Bībeles stunda. Draudzes māc. Aija Greiema (*Graham*), tālr.: 517-614-4853. Ērgeln. Dr. S. Lizlova, L. Upīte, R. Ozoliņš, Ē. Lenšs. Info: www.detdraudze.org

• **Dienvidkalifornijas ev. lut. dr.:** (1955 Riverside Dr, Los Angeles, CA 90039). **29. septembrī** 11:00 dievk., 19. svētd. pēc Vasarsvētkiem. Māc. Aivars Ozoliņš.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073). **22. septembrī** 11:00 dievk. ar Sv. vakarēdienu. (**22. septembrī** 15:00 **Vilmingtonā**, 1530 Foulk Rd.-Rt. 261, **dievk. ar Sv. vakarēdienu, seko kafijas galds**). **29. septembrī** 11:00 dievk. Sarīkojums „Mūsu draudze – 120 gadi attēlos un atmiņās”. **6. oktobrī** 11:00 dievk. ar Sv. vakarēdienu. Pļaujas svētiki, izloze, pusdienas.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). **22. septembrī** 10:00 dievk. Pēc dievk. kafija. **29. septembrī** 10:00 dievk. Pēc dievk. kafija. **6. oktobrī** 10:00 dievk. ar dievg. Pēc dievk. kafija. **13. oktobrī** 10:00 dievk. Pēc dievk. kafija. Plkst. 16:00 Svecīšu svētbrīdis *Riverside* kapsētā.

• **Klivlandes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). Katru svētdienu 11:00 dievk. Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās, 14:30. Māc. Dr. Pauls Barbins. Vasaras mēnešos Bībeles stundas nenotiks.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net emer. māc. Dr. Arvids Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Mančesteras latv. ev. lut. Dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). **5. oktobrī** 11:00 Pļaujas svētiku dievk., sekos sarīkojums. **26. oktobrī** 11:00 Ticības atjaunošanas dievk. ar dievg., māc. Daina Salnīte. Dr. Pr. A. Grase, tālr.: 860-649-1362.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trisvieniības dr.:** (1853 N 75th Str, Milwaukee, WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Prāv. L. Zuševica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Info: www.milwaukeekeedraudze.org

• **Mineapoles un St. Paulas**

latv. ev. lut. dr.: (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407), tālr.: 612-722-4622. Info: www.mndraudze.org. **22. septembrī** 10:00 dievk., 18. svētd. pēc Vasarsvētkiem. Sekos sadraudzība un māc. Dāga un Edijas stāstījums par Latvijas ceļojumu un apciemojumiem mūsu māsu draudzēs. **26. septembrī** 11:00 Bībeles stunda. **29. septembrī** 10:00 dievk. ar Sv. vakarēdienu, 19. svētd. pēc Vasarsvētkiem. Sekos sadraudzība. **6. oktobrī** 10:00 Pļaujas svētiku dievk.. Sekos mielasts. Ar mūsu māc. Dāgu Demandtu var satikties pēc dievk., kā arī trešdienās baznīcā no 10:00 – 14:00 un sestdienās latviešu skolas laikā. Visi laipni lūgti! Dāga tālr.: 612-280-9333, e-pasts: dagdemandt@hotmail.com

• **Montrealas latv. Trisvieniības ev. lut. dr.:** (Trinity Latvian Church, P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7). **22. septembrī** 11:00 latv. centrā dievkalpojums. Draudzes māc. Gundars Bērziņš, tālr.: 613-851-8281, e-pasts: rev@draudze.org. Dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org

• **Nubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Leikvudā (Igaņu bazn. 607 E 7th St, Lakewood, NJ) **22. septembrī** 12:30 dievk. ar dievg. **29. septembrī** dievk. draudzē **nenotiek**. Māc. I. Pušmucāne-Kineiko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvian-lutheranchurch@gmail.com

• **Nujorkas latv. ev. lut. dr.:** **21. septembrī** 14:00 dievk. Manhatenā (Seafarers & Intl House, 123 E 15th St, NY NY 10003), māc. Saliņš. **22. septembrī** 10:00 dievk. Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY 11705), māc. Saivars. **22. septembrī** 10:30 dievk. Salas bazn. (4 Riga Ln, Melville NY 11747), māc. Saliņš. **22. septembrī** 14:30 dievk. Moristaunā *St. Mark's Lutheran Church* (100 Harter Rd, Morristown NJ 07960), māc. Saivars. **29. septembrī** 10:00 dievk. Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY 11705), māc. Saivars. **29. septembrī** 10:30 dievk. Salas bazn. (4 Riga Ln, Melville NY 11747). Sekos Pļaujas svētiku sarīkojums ar Mārtiņa Puteņa priekšlasījumu „Teici, teici, valodiņa” – pārrunas par latviešu dziesmu vārdiem un sadziedāšanās akordeonista Jāņa Studenta pavadījumā. Siltas pusdienas, kafija un izloze „Uz kārā zoba”. Laipni ielūdz Salas novada dāmu komiteja!

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm St, Saginaw, MI 48602). **22. septembrī** 13:00 dievk. Kalpos māc. R. Franklins. Pēc dievk. kafija.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Grace Lutheran Church* (3967 Park Blvd, San Diego, CA 92103, ieeja no sētas). **21. septembrī** dievk., sekos kafijas galds.

(Turpināts 20. lpp.)

LASĪET TĪMEKLĪ!

Rietumeiropas latviešu laikrakstu

www.brivalatvija.lv

Lūdzu atsaukties, ja varat ko pastāstīt par
Valdi Dunci un viņa likteni.
(Dzimis 1925. gadā Valmieras apriņķa
Tūjas pagasta "Pīlāgos").

Lūgums rakstīt uz redakciju **Daigai Dunsei**
vai uz e-pastu: **daiga.dunse@gmail.com**

Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudze piešķir **ARTURA JULLAS stipendijas**

Līdz \$ 10 000 kopsummā, kā finansiālu atbalstu centīgiem universitātes, kolledžas vai kādas citas valsts atzītas augstākās mācību iestādes studentiem.

Stipendija domāta studentiem, kuŗi parādījuši ne tikai labas akadēmiskas sekmes, bet arī interesi un spējas uzturēt un veicināt latviešu valodas, kultūras un sabiedriskās vērtības.

Priekšroka tiek dota Ziemeļkalifornijā un ASV rietumkrastā dzīvojošiem studentiem. Pieprasītājiem jāiesniedz savas dzīves apraksts, kuŗā minēti sasniegumi, aktivitātes un nākotnes ieceres.

Pieprasījums un vismaz divu sabiedrisko darbinieku – piemēram, skolotāju vai mācītāju atsauksmes iesūtāmas līdz š. g. **25. oktobrim** draudzes priekšniekam

Gvīdo Bergmanim
678 Daffodil Drive, Benicia, CA. 94510
Tālr.: 707-748-0138, fakss: 707-748-0971

Salas baznīcā, 4 Riga Lane, Melville, NY

Svētdien, 6. oktobrī
dievkalpojums 10:30 no rīta; sekos
PĻAUJAS SVĒTKU SARĪKOJUMS

Mārtiņa Puteņa priekšlasījums
"Teici, teici valodiņa: Pārrunas par latviešu dziesmu vārdiem" un
sadziedāšanās
akordeonista Jāņa Studenta pavadījumā.

Siltas pusdienas, kafija un izloze "Uz kārā zoba"
Laipni ielūdz Salas novada dāmu komiteja

ADVOKĀTS

PĒTERIS JURJĀNS

Kārtoju nekustamo īpašumu atgūšanas,
pārdošanas un dāvinājuma jautājumus Latvijā,
kā arī mantojuma jautājumus.

ASV

38021 Euclid Avenue
Willoughby, OH 44094

Tel.: (440) 951-6665

Fakss: (440) 951-4797

jurjans@prodigy.net

Lūdzu ievērot, ka mantiniekiem Latvijā ir jāpiesakās viena gada laikā.

LATVIJĀ

„Jaunvēji”, Salas pagasts,
Babītes novads LV-2105

Mob. tel.: (371) 29496870

jurjans@apollo.lv

VESELĪBAS

APDROŠINĀŠANA

uz īsu vai ilgāku laiku
LATVIJAS CIEMIEM
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
Zvaniet:
RESNICK & ASSOCIATES
800-324-6520

Var tagad iegādāties
Lācu maizi

STORYE bread iepakojumā
BOSTONĀ
veikalā
FRUIT CENTER MARKETPLACE
79 Water Street
Hingham, MA 02043

Darbs – logu tīrīšana.

Privātmāju un biroju
uzkopšanas servisā,
Dienvidkalifornijā Orange County.
Alga nedēļā \$450-\$600
(5dienās). Vakance apzinīgiem,
godīgiem un strādāt
gribošiem cilvēkiem.
Tālr.: **949-588-5835** un
949-290-3122

URNU IZVADE un DIEVKALPOJUMS BRĀĻU KAPOS KATSKILOS SVĒTDIEN, 2013. G. 13. OKTOBRĪ

- Urnu izvades **sākums plkst. 12os**, kam sekos dievkalpojums, ko vadīs prāv. O. Sniedze.
- Pēc svētdienas dievkalpojuma aicinām ikvienu uz **siltām pusdienām Rotā (cena \$16)** (kur arī var dabūt naktsmājas) - tel. (518) 589-9878.
- **Sestdienas vakarā, 12. oktobrī** kapos notiks svečtīšu dievkalpojums, kas sāksies ar krēslas iestāšanos.
- Izvadāmās urnas lūdzam **pieteikt līdz 10. oktobrim**. Lūdzam sagādāt miršanas un pārpelnošanas apliecības ("Cremation Certificate" un "Death Certificate"). Ja sūtiet, izmantojiet "Certified" vai "Registered US Mail", vai kādu citu drošu piegādes veidu lai nosūtītu uz:

Latvian Memorial Park,
PO Box 8, 82 Rota Road
Elka Park, NY 12427
tel.: (518) 589-5597

Papildus informācijai, lūdzu apciemojiet mūsu
mājas lapu:

www.latvianmemorialpark.org
epasts: info@latvianmemorialpark.org

Nākamā izvade 2014. g. 25. maijā.

Brāļu kapu pārvalde

Sniedz drošību
viesiem un mierīgu
prātu jums

APDROŠINĀJUMS VIESIEM
NO ĀRZEMĒM

LATVIAN RELIEF FUND OF AMERICA, INC.
P.O. Box 8857, Elkins Park, PA 19027-0857

mājas lapa www.LRFA.org | e-pasts info@LRFA.org
telefons 215.635.4137 | fakss 215.635.1583

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdzu zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

Mūžībā aizgājusi mūsu mīlā māmiņa un vecmāmiņa

VALIJA OTLANS, dzim. KOCHS

Dzimusi 1914. gada 1. jūlijā Rīgā,
mirusi 1913. gada 17. augustā Takoma, WA

Mīlā piemiņā paturēs

MEITA MĀRA UN DĒLS EGILS AR SIEVU ANA MARIA
MAZBĒRNI VIKTORS, KĀRLIS, KRISTĪNA, MARLĒNA,
NIKOLA, PĒTERS AR ĢIMENĒM

*Kad mana dvēse šķirsies
No dziesmu lejas šīs,
Tā mīlestības dziesmu
Sev līdzī aiznesīs.*

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** 26. oktobrī Pļaujas svētku dievk. ar dievg., sekos kafijas galds. Prāvests Kārlis Žols, tālr.: 925-788-1101, e-pasts: kazols@msn.com. Dr. pr. Jānis Legzdiņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com.

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.:** (25 Hoffman Ave). 22. septembrī 11:00 dievk., pēc dievk. kafijas galds. Māc. Prāv. K. Žols. Info: www.zkldraudze.wordpress.com

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119) katra mēneša trešajā svētdienā 14:00 dievk. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 -3rd Ave N E Seattle, WA 98125). 22. septembrī 10:30 dievk. Pēc dievk. tikšanās ar Latvijas prezidentu Andri Bērziņu Latviešu centrā. 29. septembrī 10:30 dievk. un kristības. 6. oktobrī 10:30 Pļaujas svētku dievk. ar dievg. Sekos draudzes dāmu komitejas rīkotās pusdienas, loterija, priekšnesumi. Pieteikšanās pusdienām pie Intas Wiest, tālr.: 425-678-8774, e-pasts: intawiest@gmail.com. Māc. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seatletlatvianchurch.org

• **St. Pētersburgas (FL) latv. ev. lut. dr.:** visi dievk. notiek Mūsu pestītāja (Our Savior) bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). 22. septembrī 11:00 Bībeles stunda. 29. septembrī 11:00 Bībeles stunda. 4. oktobrī 11:00 Draudzes valdes sēde Biedrības

namā. 6. oktobrī 11:00 Pļaujas svētku svētbrīdis Biedrības namā ar pašu nestām brokastīm. Māc. Aivars Pelds. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001.

• **Toronto Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. prāv. Dr. Fritz Traugott Kristbergs, tālr.: 905-827-8326, e-pasts: fritz.kristbergs@sympatico.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Valda Kaļiņa, tālr.: 613-471-1180, e-pasts: valda43@yahoo.com.

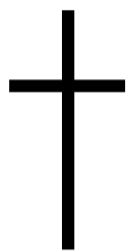
• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121). Svētdienās: 9:15 Latviešu skola, 10:00 Zaķiši. 19. septembrī 19:30 DV valdes sēde bibliotēkā. 20. septembrī 19:30 „Bezkaunīgie veci”, Valmieras teātra viesizrādi rīko LOV. 22. septembrī 11:00 dievk. 28. septembrī 16:00 Jāņa Mūrnieka piemiņas dievk. 29. septembrī 11:00 dievk. ar Sv. vakarēdienu. Septembra jubilāru sveikšana. Pie kafijas galda par 3x3 nometnēm stāstīs 3x3 padomes locekles. Māc. prāv. Anita Vāršberga Pāža. Tālr. Baznīcā: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** (76 Windham Rd, Willimantic, CT). 21. septembrī (sestdienā) 11:00 dievk., māc. Daina Salnīte. Dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268.

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us

Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

Mūžībā aizgājis

RICHARDS EDUARDS KALNIŅŠ, SR

Dzimis 1924. gada 15. februārī Rīgā, Latvijā,
miris 2013. gada 24. augustā

Viņu mīlā piemiņā paturēs

SIEVA ILGA
MEITA ANTRA AR ĢIMENI
MEITA MĀRA AR ĢIMENI
DĒLS RICHARDS JR AR ĢIMENI
RASMA UN OSVALDS, ĀRIJA UN VIESTURS
RADI UN DRAUGI ASV UN LATVIJĀ

*Mēs klusi paliekam šai krastā,
Vēji šalkos un mierinās mūs,
Bet tava vieta, kas bija šai dzīvē,
Vienmēr mūsu atmiņās būs.*

Pēc ilgās un grūtas slimības Dieva mierā aizgājis
mūsu mīlais vīrs, tēvs un vectēvs

VALDIS ĀRUMS

Dzimis 1942. gada 14. jūnijā Rīgā,
miris 2013. gada 3. septembrī Kalamazū

Mīlestībā un sērās viņu piemin
SIEVA AIJA

DĒLS ĒRIKS AR SIEVU ANNU
MEITA KARĪNA BRENNEMAN AR VĪRU EARL
MAZBĒRNI SARMA UN MĀRTIŅŠ ĀRUMI,
KRISTINA BRENNEMAN

*Gan mīlestībā klusi
Par Tevi as'ras bīrs.
Ko sirds ir zaudējusi,
To tā vairs neaizmirst.*

Mūžībā aizgājis

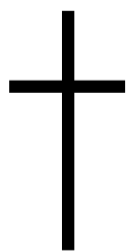

GUNĀRS KOCHMANIS

1926 – 2013

Viņu piemin draugi
KĀRLIS SALMIŅŠ
IMANTS KALNIŅŠ
TEODORS ŠMITS

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais brālis un onkulis

VALDIS ĀRUMS

Dzimis 1942. gada 14. jūnijā Rīgā,
miris 2013. gada 3. septembrī Kalamazū

Viņu mīlā piemiņā paturēs

BRĀLIS IVARS ĀRUMS AR SIEVU DZIDRU
MĀSA MUDĪTE CLEVER AR VĪRU RICHARDU
ZINTA RODGERS-RICKERT AR ĢIMENI
RASMA MOTYKOWSKI AR ĢIMENI
AUSMA ROBERSON AR ĢIMENI
ĀDAMS CLEVER AR ĢIMENI
TALIA CLEVER AR VĪRU

*Tajā tālajā pļavā,
Kur atmiņas zied,
Tur mani Jūs vienmēr satiksiet ...*

Vairs negleznos šīs pasaules puķes

RASMA TOMSONE, dzim. NĀRUNA

Dzimusi 1921. gada 7. decembrī Sibīrijā,
mirusi 2013. gada 18. augustā Kanadā

Skumjās un atmiņās
MĀSĪCA DZIDRA ZEBERIŅA AR MEITU DACI PEPIC
UN NĀRUNU DZIMTA

Atvadu vārdi Maldai Dzelzkalns

*Man nogura dvēselīte
Šai saulē(i) dzīvojot.
Dod, Dieviņi, vieglu dusu
Baltā smilšu kalniņā.
(L.tdz.)*

Putni, savas skaistākās vasaras dziesmas izdziedājuši, pošas tālajam ceļam caur zilo Debesu jumu, sev līdzīcinot tos, kam šīs zemes gaitas bez mīlestības kļuvušas pārāk smagas un vientulīgas. Arī Vitolu fonda ziedotājas Maldas Dzelzkalns dvēsele šīs vasaras nogalē devās līdzīgrajiem gājputniem, cerot gūt mieru, atpūtu un satikšanos.

Malda Dzelzkalns piedzima 1922. gada 21. jūlijā Rīgā, absolvēja I Rīgas Valsts ģimnaziju, strādāja Valmieras pagasta valdē. Latviju viņa atstāja 1944. gada rudenī. Viņa dzīvoja Vācijā, studēja valodas Baltijas Universitātē Pinebergā, bet 1948. gadā izceļoja uz Kanadu, kur sākotnēji vienu gadu strādāja mājsaimniecībā, pēc tam 31 gadu – *Royal Bank of Canada*. 1960. gadā Malda apprecējās ar Haraldu Skaistkalnu, ķīmijas inženieri. Vīrs mira 1988. gadā. 2003. gadā viņa salaulājās ar Raimonu V. Dzelzkalnu un pārcēlās uz dzīvi ASV, Ņujorkas tuvumā. Saskaņīgā laulībā un rūpēs vienam par otru tika pavadīti turpat desmit gadi, kopā tika aprūpēta skaistā liliņa ar nosaukumu „Latvija”, kuņī tik ļoti patika augt Longailendā abu latviešu dārzā, kopā tika domāts par savu Tēvzemi, daudz līdzekļu un labu domu ieguldīts latviešu jauniešu izglītošanā. Tika dibi-

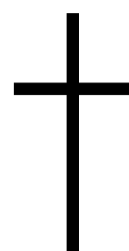
nāts stipendiju fonds, kuŗu uzticēja pārvaldīt Vitolu fondam, lai visiem Maldas Dzelzkalns radnieku bērniem, kad viņi izaugs un vēlēties studēt, būtu iespējams iegūt augstāko izglītību.

Šī gada sākumā tālajā ceļā uz Mūžību, uz Debesīm devās Raimonds V. Dzelzkalns. Malda pārcēlās atpakaļ un Kanadu, ikdienā viņai palīdzēja māsa Nora, taču pietrūka ierastā dzīvesbiedra atbalsta, pietrūka mīlestības un prieka dzīvot – gluži kā gulbim, kas, otru zaudējis, vairs šaisaulē nerod dzīvotgribu un dzīvotspēku. Ir tādi zaudējumi, pie kuŗiem nemūžam nepierast, jo prāts runā savu, bet sirds saka ko pavisam citu. Tā augusta vidū reizē ar liliju ziedēšanu beidzās arī Maldas Dzelzkalns mūža gājums.

Nu abi – Malda un Raimonds Dzelzkalni – atkal ir kopā, bet uz šīs zemes paliek pats vērtīgākais, ko vien mantojumā var atstāt nākamajām paaudzēm – iespēja iegūt izglītību un iemantot gara gaismu, kas mūsu tautai tik ļoti nepieciešama.

Lai Maldas kundzei viegļas smiltis, lai viņas tuviniekiem pietiek spēka un uzņēmības piepildīt Maldas un Raimonda Dzelzkalnu sapņus!

Vitolu fonda vārdā
Vita Diķe

Mūžībā aizgājis mūsu tēvs, vectēvs un vecvectēvs

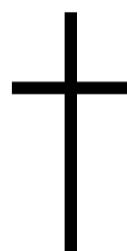
ALFRĒDS MINKA

Dzimis 1925. gada 6. jūnijā Liepājas apriņķī
miris 2013. gada 23. augustā Kalamazū

Viņu negaistošā piemiņā paturēs
DĒLI IMANTS (DONNA TALBOT), ARNIS (DZIDRA), MĀRTIŅŠ (LORI)
UN MEITA ZAIGA (JOHN THORSON), MAZBĒRNI RITA (ERIK) TONNE,
ALEX UN ERIC THORSON, ALYSSA UN NIKOLAI MINKA, VICTORIA UN
ANDREJS MINKA, MAZMAZDĒLI CHARLES UN HENRY TONNE

*Tos vārdus mīlākos no mīļiem
Pie asins laukiem tēvzemei es esmu teicis.
A. Eglītis*

Latviešu sabiedriskā centra dibinātājs un tā ilggadīgais valdes priekšsēdis

KONSTANTĪNS SVENTECKIS

mūžībā

Dzimis 1926. gada 21. maijā Makašānu pagastā,
miris 2013. gada 14. augustā Indianapolē

*... pats darbiņš mani teiks,
pats gudrais padomiņš...*

Cienā un pateicībā piemin
LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS
INDIANAPOLĒ

Dieva mierā aizgājusi

DZIDRA ANSKLĀVIŅA dzimusi RUŽA

Dzimusi 1926. gada 30. janvārī Bauskā, Latvijā,
mirusi 2013. gada 5. augustā Vinnidelā, Kanadā

*Mēs esam svētceļnieki,
mēs pa dažādiem ceļiem dodamies
uz vienu un to pašu tikšanos.
A. de Sent-Ekziperī*

Viņu piemin
MEITA LOLITA AR ĢIMENI
RADI UN DRAUGI KANADĀ ASV UN LATVIJĀ

Mūžībā aizgājis mūsu filistrs

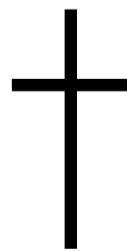

ULDIS LAIVIŅŠ

Dzimis 1930. gada 30. oktobrī Latvijā,
miris 2013. gada 4. augustā Valmierā

Viņu mīļā piemiņā paturēs
KORPORĀCIJA FRATERNITAS VESTHARDIANA

Mūžībā aizgājusi mana mīļā vecmāmiņa

ILGA GRANTS, dzimusi ŠMITE

Dzimusi 1924. gada 19. jūlijā Jaunpiebalgā, Latvijā,
mirusi 2013. gada 4. septembrī Olimprijā, Vašingtonā

Saldu dusu, Saulīte!

Viņu mīļā piemiņā paturēs
MAZMEITA ANNA UN SEAN
DRAUDZENE VELTA BIEDRIŅA

Mūžībā aizgājis mans brālēns

**INDULIS MĀRTIŅŠ
ROZĪTIS**Dzimis 1934. gada 20. decembrī Nītaurē,
miris 2013. gada. 25. augustā Nītaurē*Pa to ceļu, kas gar ciemiem
Iet, kur dārzos rozēs zied,
Soļiem viegliem, smaidu sejā
Manas bērnu dienas iet.*Viņu mīlā piemiņā paturēs
MĒTRA SPALVIŅŠ PĒTERSONS UN ABI OSKARI

Dieva mierā aizgājusi mīlā un sirsnīgā

**ĀRIJA ANITA OLTE,
dzimusi STANKEVIČA**

† 2013. gada 10. augustā AnnArbor, MI

Viņu mīlā piemiņā vienmēr paturēs
IRENE STANKEVIČS
ILZE PADEGS AR ĢIMENI
KRUSTMEITA DAINA STRONG AR ĢIMENI

Mūžībā aizgājusi mūsu filistre

VERONIKA VIŠOCKIS Dzimusi 1931. gada 7. februārī Kārsavā,
mirusi 2013. gada 1. septembrī Grandrapidos*Mūžīgo mieru dodī viņai, Kungs.
Mūžīgā gaisma lai atspīd viņai...*Viņu mīlā piemiņā paturēs
LATVIEŠU KATOĻU STUDENTU UN
AKADĒMIĶU APVIENĪBA DZINTARS

Sirsnīgs, patiess draugs mūžībā aizgājis

ULVIS KATLAPS Dzimis 1968. gada 20. martā Rīgā, Latvijā,
miris 2013. gada 20. augustā Viskonsinā, ASV*Tajās pļavās, kur atmiņu puķes zied,
Jūs mani vienmēr satiksiet...*Par viņu sēro
RĒPIŅU ĢIMENE

Mūžībā aizgājis mūsu mīlais brālis

**KONSTANTĪNS
SVENTECKIS**Dzimis 1926. gada 21. maijā Makašānu pagastā,
miris 2013. gada 14. augustā Indianapolē*Mūžīgo mieru dod viņam, Kungs,
Mūžīgā gaisma lai atspīd viņam...*Viņu mīlā piemiņā paturēs
MĀSA BRONISLAVA MELBĀRDIS AR ĢIMENI
BRĀLIS JĀNIS UN MARIJA AR ĢIMENI**Valža Āruma piemiņai**

1942. g. 14. jūnijā Rīgā, Latvijā –

2013. g. 3. septembrī Kalamazū, Mičiganā

Valdim Ārumam bija divas izdevības šai dzīvē, un viņš izmantoja abas. Ļaujiet man paskaidrot.

Pirms diviem gadiem ārsts pateica Valdim, ka viņam atlikuši seši mēneši ko dzīvot. Vēzis bija pārņēmis pārāk daudzus no viņa orgāniem, un bija par vēlu ārstēt visus. Un tā Valdim bija viņa otra izdevība. Viņam bija seši mēneši, ko sakārtot savu dzīvi. Lielākai daļai no mums nebūs šādas izdevības. Jā, mēs zinām, ka mēs mirsim, bet nezinām, kad tā diena nāks. Valdis zināja. Un viņš izmantoja šo zināšanu. Vissvarīgākā lieta, ko viņš darīja, bija stiprināt savas attiecības ar saviem mīļajiem. Es nekad iepriekš nebiju viņu redzējis tik tuvu mums visiem. Tas bija brīnums.

Daudzi no jums pazīstat Valdi no viņa saimnieka dienām Gaņezērā. Mēs zinām, ka viņš varēja salabot gandrīz visu, un tās lietas, ko viņš nevarēja salabot, viņš pētīja, kamēr viņš izgudroja, kā tās salabot. Viņš bija labs cilvēks, jo prasīja vairāk no sevis nekā no citiem. Bet Valdim bija cita puse, ko latviešu sabiedrība neredzēja tik daudz un kas deva Valdim viņa pirmo izdevību. Bet vispirms vēlos nolasīt tekstu no Jēkaba vēstules.

Svētais Jēkabs savā vēstulē rakstīja:

"Ko tas līdz, mani brāļi, ja kāds teic, ka viņam esot ticība, bet viņam nav darbu? Vai tad ticība var viņu izglābt? Ja brālis vai māsa ir kaili un bez dienišķās maizes un kāds no jums viņiem saka: miers ar jums, lai jums silti un lai esat paēduši, – bet nedodat viņiem neko no tā, kas miesai vajadzīgs, ko tas līdz? Tāpat arī

ticība, ja tai nav darbu, tā pati par sevi ir mirusi."

Nezinu, cik labi Valdis pazina šo tekstu, jo viņš nebija tik biežs baznīcā gājējs, kā viņš varētu būt bijis, bet es zinu, ka viņš izdzīvoja šos vārdus savā dzīvē. Šī bija viņa pirmā izdevība.

Redziet, Valdis darīja kaut ko mājokļu trūkuma lietā tiem, kam bija ļoti maz līdzekļu un tie nevarēja irēt ne māju, nedz dzīvokli. Es zinu, ka Kalamazū prese sauca Valdi par graustu rajona kungu. Viņš nopirka noplukušu māju, salaboja to un tad izīrēja par mērenu cenu. Tomēr ne kā citi – kad viņa īrnieki patiešām nevarēja samaksāt īri, Valdis viņiem to piedeva. Ja mājai vajadzēja kādu labojumu, Valdis bija klāt un salaboja. Ja viņš atrada vienu vai divas mājturības ierīces, viņš zināja, kam tās vajadzīgas, aizveda tās un pievienoja. Viņam bija tas, ko es sauca par lielu latviešu sirdi. Viņš bija ar mieru palīdzēt pat tad, kad tas viņam maksāja daudz. Ja viņš bija graustu rajona kungs, tad mums vajag daudz vairāk tādu, kāds bija viņš. Svētdienā, pirms viņš nomira, Edīte un es bijām ceļā, lai viņu apciemotu, kad pabraucām garām kādam bezpajumtniekam, kas stāvēja ielas malā. Mēs nevarējām pat iedomāties, cik daudzus bezpajumtniekus Valdis bija ievietojis piemērotā vietā, kur dzīvot.

Jā, Valdim bija divas izdevības šai dzīvē un viņš izmantoja tās abas. Kā viņš dzīvoja ticības dzīvi savos darbos, ko viņš darīja. Mēs darīsim labi, ja savā dzīvē katrs sekosim viņa priekšzīmei.

Māc. R. Franklins

Mūsu mīlā 44.c. filistre

**ĀRIJA
A. OLTE, BS,
dzim. STANKĒVIČA**Dzimusi 1929. gada 1. oktobrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2013. gada 10. augustā Ann Arbor, MI, ASVSērojot piemin
KORPORĀCIJA DAUGAVIETE**BRONISLAVS
STRUCKIS**Dzimis 1923. gada 5. oktobrī Rēzeknē, Latvijā,
miris 2013. gada 24. augustā Lakeview, New JerseySkumjās pieminot
SIEVA UN MEITA

Mūžībā aizgājis

**GUNĀRS
KOCHMANIS**Dzimis 1926. gada 10. oktobrī Rīgā,
miris 2013. gada 31. jūlijā Jackson, N.J.Draudzībā,
ADOLFS, LĪGA UN ILZE

Jel, draugi, galvas nolieciet: viens karavīrs uz dusu iet!

Piektdienas, 23. augusta vakarā Kalamazū televīzijas raidījumā parādījās ziņa, ka savā mājā, brutāli nogalināts, atrasts sabiedriskais darbinieks un II pasaules kara veterāns 88 gadus vecais **Alfrēds Minka**. Policija vēl arvien turpina baigā notikuma izmeklēšanu.

Alfrēds Minka dzimis 1925. gada 6. jūnijā Liepājas apriņķī, būdams lauksaimnieku Fricā un Annas pirmdzimtais dēls. 1944. gada augustā deviņpadsmit gadus vecais jauneklis ir iesaukts armijā un tiek nosūtīts

apmācībās uz Sofienvaldi. Pēc apmācībām jau 1945. gada janvārī sākas Afrēda Minkas kara gaitas 32. gredariņu pulkā. Ar savu aso prātu un izveicību viņam izdodas pasargāt savu un arī vairāku karābiedru dzīvības. Kara beigās, padodoties amerikāņu gūstā, vēlāk angļiem pārņemot gūstekņus, viņš nokļūst Putlosas, pēc tam Cēdelgēmas kara gūstekņu nometnēs. 1946. gadā tiek atbrīvots un pēc neilga darba Harca kalnos iestājas angļu sardzes dienestā. Sākoties Pārvietoto personu (DP) izceļošanai, viņš, bijušais karavīrs, spiests divus gadus pavadīt Ventorfas transitnometnē. Pēc izceļošanas uz ASV vispirms apmetas Kalifornijā, bet pēc trim nedēļām pārceļas uz Kalamazū.

Kalamazū sākas A. Minkas plašais sabiedriskā darba lauks. Viņš jau kopš DV dibināšanas Cēdelgēmā ir organizācijas biedrs, bet arī Amerikā nekavēdamies iesaistās DV apvienības Kalamazū darbā, tiek ievēlēts valdē un no 1962. līdz 1966. gadam ir apvienības priekšnieks. Pēc neliela pārtraukuma no 1970. gada līdz 1977. gadam atkal ievēlēts par apvienības priekšnieku. Līdztekus Alfrēds Minka uzņemas arī kultūras lietu kārtotāja pos-

teni. Ir arī DV Goda tiesas priekšnieks un apbalvots ar DV nozīmi zeltā.

A. Minka ir arī KLB biedrs un no 1980. līdz 1988. gadam ir KLB priekšnieks. Būdams nelokāms patriots un cīnītājs par visu latvisko, par savu dzimteni un tautu, riko Apspiesto tautu demonstrācijas pret PSRS okupāciju, arvien soļo gājiena priekšgalā, nesdams Latvijas karogu.

Sirdsprieku Alfrēdam Minkam arvien ir devusi dziesma. Viņš dziedājis *Dziesmu Vairoga* kori, leģendārā diriģenta R. Zuikas vadītājā vīru kori *Kalējs*, un vīru ansambli *Piltenes Prāģeri*. Kā koristi, tā diriģenti arvien apbrīnojuši Alfrēda spēju dziedāt bez notīm, zinot no galvas gaŗu gaŗos dziesmu tekstus.

Un visbeidzot jāmin A. Minkas maksšķerņieka un mednieka vaļasprieks. Ar paša nometājiem briežu cepešiem un noķertajiem Mičiganas lašiem, sagatavotiem dzīvesbiedres Gaidas gardēžu gaumē, arvien bagātīgi tika pacienāti draugi, mājupejot vēl līdz tika iedots kāds gabals mājās nešanai.

Pēdējo svētīšanu pirms kremēšanas, tikai ģimenei klātesot, Jordelsma bērū namā deva Kalamazū latviešu Apvienotās

draudzes mācītāja B. Puiķe-Wilson. Sēru dievkalpojumā draudzes dievnāmā bija pulcējušies aizgājēja lielais draugu un darba biedru pulks. Atvadu sprediķi māc. B. Puiķe-Wilson balstīja uz Pāvila vēstules romiešiem 14: 7-8: *"Jo neviens mūsu starpā nedzīvo sev pašam, un neviens nemirst sev pašam. Jo, ja dzīvojam, dzīvojam savam Kungam un, ja mirstam, mirstam savam Kungam. Tātad vai dzīvojam, vai mirstam, mēs pieradām savam Kungam."* Sēru dziesmas pavadīja draudzes ērgelniece D. Koplānde (Copeland), solo dziesmu – B. Skultes „Aijā”, dziedāja soprāns G. Grīviņa. No draudzes atvadījās draudzes priekšnieks U. Grīnbergs, no KLB G. Auziņš, no Latviešu kreditsabierības D. Matisons, no vīru koŗa R. Keņģis un M. Daukste, nododama arī diriģenta R. Zuikas atvadas, no Gaŗezera K. Vizulis, no DV apvienības Kalamazū Z. Jirgens, uzaicinādams visus DV apvienības biedrus dziesmai „Se kopā mēs, biedri”. No ģimenes atvadas teica dēls Arnis un viņa dzīvesbiedre Dzidra. Aizgājēja urnu guldīja Kalamazū Riversaides kapsētā, blakus mūžībā aizgājušai dzīves-

biedrei Gaidai Minkai.

Par Afrēdu Minku skumst dēli Imants (Donna), Arnis, (Dzidra), Mārtiņš (Lori), meita Zaiga Thorson (John) mazbērni Rita (Erik) Tonne, Alex un Eric Thorson, Alyssa un Nikolai Minka, Victoria un Andrejs Minka un mazmazdēli Charles un Henry Tonne.

Pie ģimenes sarūpētā, L. Ravas un S. Šmites sagatavotā bērū mielasta atmiņās vēl dalījās Kalamazū dzīvojošā dēla Imanta dvīņi Viktorija un Andrejs. Viktorija pieminēja savu vectēvu vispirms kā istu un patiesu latvieti. Viņa atcerējās vectēva prieku, kad abi ar brāli apmeklēja latviešu skolu, tāpat atcerējās, ka arvien, vecvecāku mājas ciemojoties, kā lielākos gardumus vienā rociņā turējusi vecmammiņas pirāgu un otrā vectētiņa skābēto gurķi. Mazdēls Andrejs raksturoja savu vectēvu kā stājā staltu, lepnu latviešu karavīru, kurš, kaut arī šķirts no dzimtenes, nebeidza cīnīties par savu dzimteni, savu tautu, par Latviju.

Lai Dievs atveŗ mūžības vārtus un dod aizgājējam mieru savā valstībā!

Ilze Šimane

LATVIEŠI KANADĀ

Kur palika vasara?

Ierodoties uz pirmo rudens saietu 5. septembrī, Toronto pensionāri klusībā sev jautāja: „Vai tiešām jau rudens? Kur palika vasara?”

Vasara iesākās ar pēdējo pavasara saietu, kurā Lolita Gulbe lasīja Kārļa Skalbes allegoriskās pasakas. Nebija laika pārdomāt to isto nozīmi, jo daudziem jau bija ceļasomas, gatavas braucienam uz Latviju, uz Dziesmu svētkiem.

Palicējiem atkārtoti nācās atzīt, ka taisnība vecajam sakāmvārdam: „Cilvēks domā, Dievs dara”. Nodomātais darbinieku izbraukums 18. jūlijā uz Saulaini nenotika, jo sametās tik karsts laiks, ka veselības iestādes brīdināja vecākus cilvēkus, lai nebāžot degonus ārā no dzesinātām telpām. Bija vien jāpaklausa, jo ar veselību nevar riskēt. Tāpat nenotika 15. augustā paredzētās Emmas – „Emmiņas” Pauzulis 100 gadu jubilejas svinības, jo jubilārei nācās šo dienu pavadīt slimnīcā.

Izsmalcinātai publikai bija domāts „Operas Gala” DVD no Badenbādenes operu āriju koncerta ar Elinas Garančas piedalīšanos, ko noskatījāmies 1. augustā. Bija gandarījums, ka arī pensionāri tiek atzīti par izsmalcinātu publiku. Laika ierobežojuma dēļ šoreiz bija iespējams redzēt tikai pusi no šī koncerta. Otro pusi – citreiz.

Emmiņas slimības dēļ sarīkojumu vadītājai Lienei Martinsonei nācās steidzīgi vien sagādāt citu programmu 15. au-

gustam. Pateicoties Centra bibliotēkas DVD krātuvei, bija iespējams noskatīties 2008. gada Dziesmu svētku noslēguma koncertu Mežaparkā.

24. augustā pensionāri autobusā devās uz gadskārtējo Kanadas vanadžu sarīkojumu “Vasarai aizejot” Sidrabenē. Tur bija iespējams satikties ar gadiem ilgi neredzētiem draugiem no citām Dienvīdontario pilsētām. Pie sevis nodomājām: “Cik gan viņš (viņa) novecojis, gandrīz nevar pazīt!” Protams, savu novecošanos neviens ne-

atzīst. Bija jau arī daudz apmeklētāju no jaunākajām paaudzēm. Nebija priekšnesumu, apmeklētāji sevi uzjautrināja ar kopdzimām. Viņus apsveica Kanadas vanadžu priekšniece Gunta Reinolde (Reynold), nolasot dzejoli un pastāstot par savu uzturēšanos Latvijā, kur viņa iepazīstinājusi prezidenta Bērziņa kundzi ar vanadžu darbu ārzemēs. Sekoja latviskā gaumē gatavotas pusdienas, ar paniņām, cūkupupām un desiņām. Pa to laiku Sv. Katrīnu vanadzies bija sakārtojušas ba-

gātīgu izlozes galdu, kurā laimēti ātri vien aizgāja pie jauniem īpašniekiem. Tāpat ātri tukšojās cepumu un pirāgu galds. Nevienam nebija žēl izdot naudu, zinot, ka tā tiks veltīta apgādes darbam Latvijā. Ar šo sarīkojumu arī beidzās pensionāru vasara, jo 5. septembrī atsākās regulārie saietu.

Saietu sākot, valdes priekšnieces vietnieks Gunārs Reinfelds apsveica priekšnieci Valiju Briksni ar sarkanām rozēm viņas jubilejā.

Sarīkojumu vadītāja Liene

Martinsone apsveica viešņu Silviju Bibergeri, cerot, ka drīz varēsim viņu apsveikt arī par apvienības biedri. No tālās Hongkongas bija atlidojis Māris Martinsons. Noskaidrojās, ka viņš tomēr nav Lienes radnieks. Viesus apsveica ar aplausiem. Liene zināja arī stāstīt, ka Emmiņas veselība uzlabojoties, un viņa drīzumā pārvietotos uz aprūpes namu.

Svētbrīdi ievadīja mācītājs Ivars Gaide ar korāli “Paceliet balsis, slavējiet”. Viņš lūdza Dieva gādību prāvestam F.T. Kristbergam sakarā ar viņa pēkšņo saslimšanu, ņemot savām pārdomām par pamatu vārdus no 37. psalma, kur teikts, ka cilvēka plāni piepildīsies tikai tad, ja Dievs to gribēs. Arī Zālamans dod padomu, lai savus ceļus uzticam Dievam. Svētbrīdis beidzās ar korāli “Tie, kas Kristus vārdā strādā”.

Pirms koncerta sākuma priekšniece Valija Briksne pateicās par labajiem vēlējumiem.

Koncertēja pensionāriem jau pazīstamās mākslinieces: soprāns Sandra Ķuze Helēnas Ginteres klavierpavadījumā. Mēģinot vasaru paturēt vēl drusciņ ilgāk, viņa savai programmai bija izvēlējusies vasarīgas dziesmas. Cita caur citu viņās dziesmas un kopdziesmas, Sandrai pa vidu vēl dzīvi pastāstot par savu pieredzi šovasar Latvijā. Kocerts beidzās ar trim mīlestības dziesmām no operetēm. Likās, ka programma bija par īsu...

Foto: Imants Ūriāns
Ainažu jūrmalā

